

הרפת והחלב

הביטאון של ענף החלב והבקר בישראל

חוברת מס' 91 | ספטמבר 2019

איחולים
לשנה טובה
ומוצלחת

אוהבים את בעלי החיים ברפת

נפגשים בתערוכת

תערוכת החקלאות

AGROISRAEL

יבולשיא

30-31.10.19 בגן הלאומי מעיין חרוד

לפרטים: יורם טביבי | 052-2773132 | ytabibi@kenes-media.com

עולים

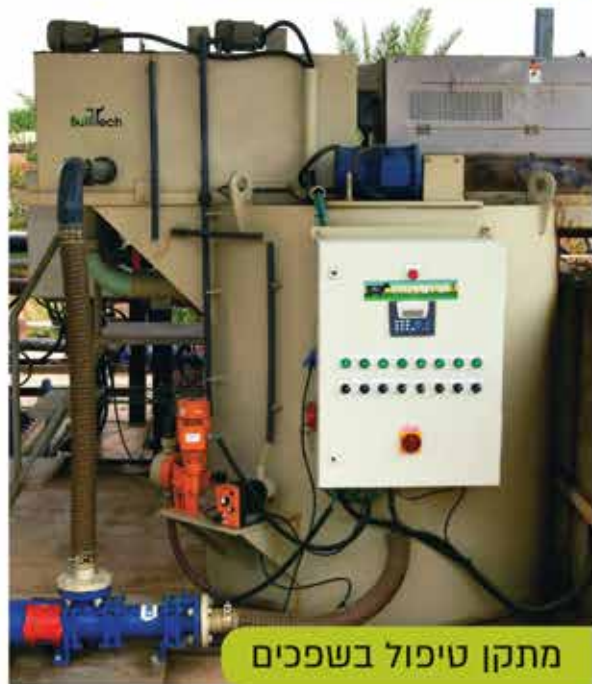
מערכות אוורור וצינון

מתקן טילוף

שטיחי גומי

מתקן טיפול בשפכים

גורף זבל

מיכלית שאיבה ופיזור

BullTech

איכות | שרות | אחריות

בולטק חקלאות מתקדמת בע"מ

מציעה מגוון רחב של ציוד עזר לרפתן אשר מקל על חיי החקלאי, משפר את התפוקות בחקלאות ככלל וכן את איכות חיי בעלי החיים.

BullTech BullTech^{air}

טל': 04-6231057 | פקס: 04-6231046

מייל: etgar-tech@bulltech.co.il

מכירות: 052-3020988 | 054-4921009

שירות: 052-3040155 | 054-3298918

www.bulltech.co.il

שייגמר כבר...

הרפת בנגב צריכה לפנות את השפכים למתקן אזורי, במקום לפזר אותם בשדות ולהעשיר את הקרקע בדישון אורגני... כמו שמקובל בכל מדינות המערב המודרני.

דווקא השנה אנחנו סובלים יותר ממחלות מגוונות בעדרי הבקר שחלקן מגיע גם מחוץ לגבולות ישראל - הסגרים, טיפולים, הוצאת פרות נרחבת ועוד נזקים עתירי הוצאות.

ברקע, דרישות בנושא חדש-ישן - קיימות ברפת שחלק גדול מהכללים מבוצעים הרבה ברפת החלב, אך חלקם חדשים לרפת ומחייבים תשומת לב והשקעה, בתחום חשוב וחיוני לענף כולו והכול, בתקופה מורכבת למדי.

תוסיפו לכל אלה גם את ההסכם הענפי שנחתם על ידי מוסדות הרפתנים ויש בו גם מרכיבים קשים ליצרני החלב, כמו פתיחת הייבוא ושחיקת מחיר החלב. ההסכם מוקפא בשלב זה וביצועו לא ידוע - עד שממשלה חדשה תיכנס, נקבל ענף חלב, בזמן בעייתי מאוד ומלא בחוסר ודאות גדול.

בצד הצורך בהתגייסות ההנהגה לקיום דיונים מעמיקים לטיפול בנושא, מחויבים כולנו בזהירות יותר גדולה בהתנהלות ארוכת הטווח של החברים, בהשקעות בהרחבת הרפת, בגידול העדר ובתחומים נוספים.

נאחל לכולנו שנה טובה, מוצלחת ורגועה

יוסי מלול

עורך הרפת והחלב

הבחירות הנוספות לקראת סיום ולאחריהן, יחל המסע הגדול להקמת ממשלה חדשה ויציבה. יש חשיבות גדולה להרכב הממשלה ומבחינתנו, כחקלאים וכיצרני חלב, חשיבות מכרעת לזהות שר החקלאות החדש ואיתו שרי האוצר והכלכלה...

אנחנו מסיימים קדנציה ממשלתית, מאוד לא מפרגנת לחקלאות ולענף החלב. מנכ"ל המשרד פועל בנחרצות לבטל את התכנון בענף החלב ולעבור למודל אחר - **תמיכה ישירה** (ראו מאמר בחוברת). ההתערבות שלו בגודל מכסות החלב והקריטריונים להקטנתן, פוגעת בתפקוד מועצת החלב ובכושר עמידתה. השארית מכסות החלב בהיקפן הנוכחי, יוצרת עודפים שפינויים עולה מיליונים רבים ואלו אינם בנמצא בקופת מועצת החלב, שהתרוקנה בפינוי של עודפי אשתקד... חלק מהוצאות של המועצה מגולגלות, מכורח המציאות, לחשבון הרפתנים (וגם המחלבות) ואלו נספגות ומקטינות את הכנסתם, מבלי לקבל פיצוי כלשהו במחיר החלב... כך מקטינים הרפתנים את היקף הייצור ורצועות העודפים, מקטינים את העדר והכנסותיהם נפגעות מאוד. גם מנגנון מחיר המטרה, שחק השנה את מחיר החלב ובצד העלייה במחירי המזונות, יש פגיעה גדולה ברווחיות יצרני החלב. **התכנון בענף החלב נשחק ועלול להיפגע קשות, מבלי להכריז על כך..**

מעבר לכך, התקנות החדשות של הטיפול בשפכים, אין להם אח ורע בעולם ואין ממי ללמוד, כיצד לטפל בשפכים. השקעות גבוהות במתקנים שאמורים לעשות את העבודה וכולם במצב של ניסוי וטעייה, שאת התוצאות משלם הרפתן. לא ברור, מדוע

כנס מדיה
מקבוצת כנס הערוכות

הרפת והחלב

יבול שׂיא

הזמן הירוק קו לחושב

עורך ועריכה לשונית: יוסי מלול • yossi.halav@gmail.com • 052-2412589
מנהל עיתון "הרפת והחלב": יורם טביבי • ytabibi@kenes-media.com • 052-2773132

יועצי פרסום: יעקב קניאל

מערכת והפקה: אנה רייזנקינד 08-9159981 • פקס. 08-8690288

ytabibi@kenes-media.com • 052-2773132 • רח' שומרון 62/9 ב"ש

כנס מדיה, היוצרים 6, אור יהודה 6021820

כל הרשימות והמאמרים המתפרסמים ב"הרפת והחלב" הם באחריות הכותבים. המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

דור ההמשך בטילוף

שריף מואסי - ממשיך את המסורת

**נסיון של
מעל 40
שנה!**

דואגים ואוהבים לחברינו בעוטף - שנה טובה ושקטה!

4 הפינה שלי - יוסי מלול

10 בין חוברת לחוברת - יוסי מלול

ריאיון החוברת

20 אבשלום דולב מדבר - יוסי מלול

26 תמיכה ישירה בחקלאות - שלמה בן אליהו

מהנעשה בענף

30 זאביק עדיני פורש - יוסי מלול

38 קורס ניהול בפקולטה

42 פוריות וסנכרוניזם - ענבר דיאמנט

הזנה

44 תחמיץ מול שחת - גבי עדין

ממשק חליבה

50 קירוד מקדים לחלב - יוסי מלול

ענף הצאן

54 סיור נוקדים בספרד - ד"ר חיים ליבוביץ

לזכרם

60 דודה אביאלי - באר טוביה

61 מאיר רמון - קיבוץ גרופית

מוסף - מושב רמת צבי

64 שותפות כמודל מצליח - יוסי מלול

68 ימים ראשונים - יעקב גוזובסקי

70 דור ההמשך על יד הרפת - יוסי מלול

76 ארבל, יודעים להכיל מחלוקות - יוסי מלול

80 מכון התערובת הייחודי - יוסי מלול

85 מסלול האוכל - יוסי מלול

87 אברמוביץ, משק מעורב ומצליח - יוסי מלול

93 שותפות ההזנה ברמת צבי - עוזי דובלין

תמונת השער - אוהבים את הפרות גם ברפת מיצרי בניצני עוז -

צילום מתחרות הצילום 2012

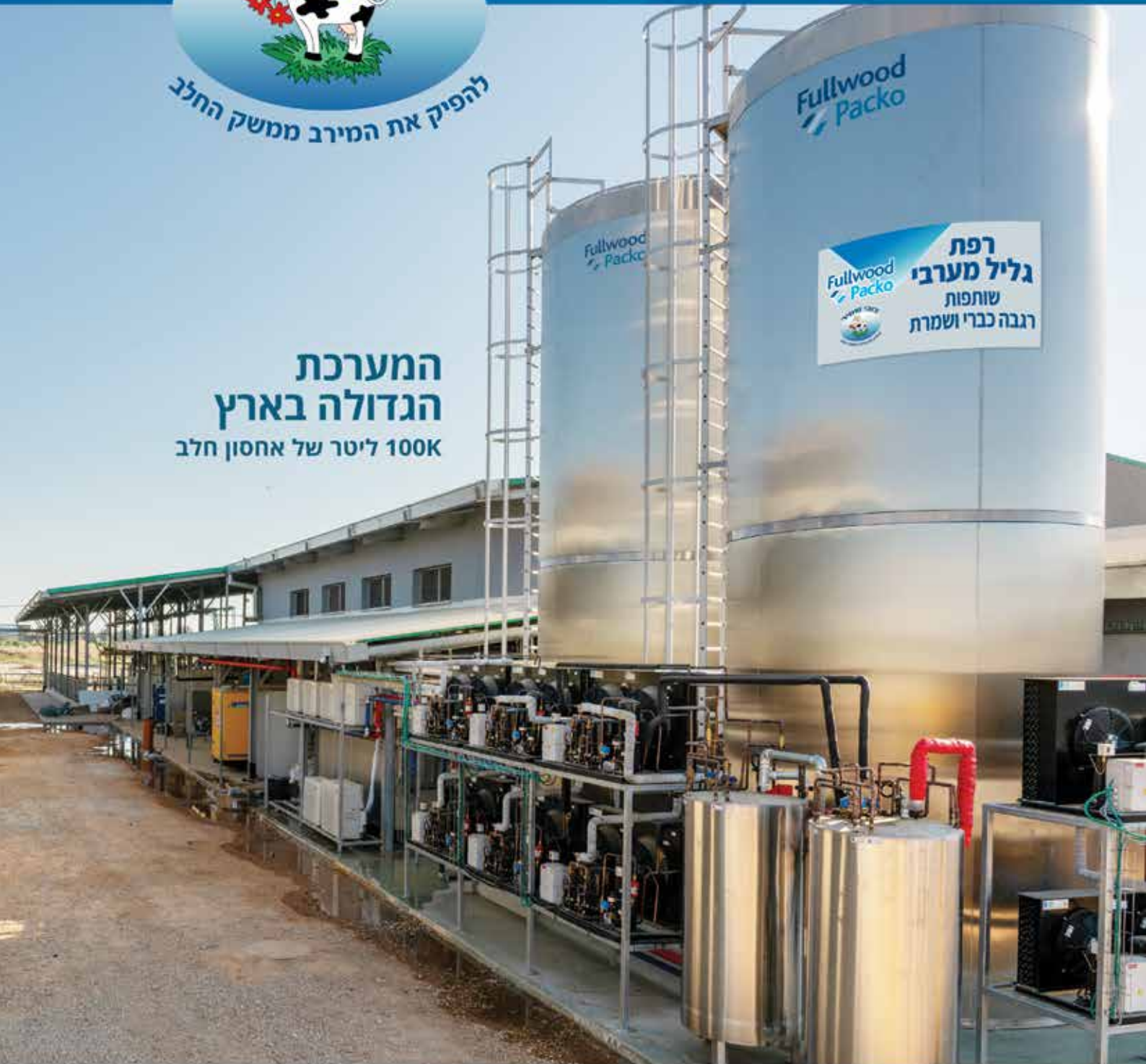

afimilk מוקד שירות: 04-6754824
משרד מכירות: 04-6754277

אצוות רפת אילת מערבי
ברכות על מערכת הקירור החדשה
ומדפה על האמון

המערכת
הגדולה בארץ
100K ליטר של אחסון חלב

מובילים אתכם קדימה

מקצועיות • אמינות • שירות • ניסיון • ליווי

מתקדמים למערכת קירור מקדים

מערכת פיקוד חכמה

מתקדמים בבטחה עם מערכת משלימה - קירור, דיווח ושליטה!

מערכת טיפול, פסטור וקירור חלב חריג

ניצול חלב חריג להגמעה

מתקן ייצור מי קרח

הפקת קרח - טכנולוגיה האהודה והנפוצה בעולם

מחליף חום

קירור מ-36 ל-4 מעלות מייד, ללא מיכל ביניים

Fullwood
Packo

הבחירות החוזרות בפתח וקבלת ההחלטות הממשלתיות בהקפאה. מנכ"לית מועצת החלב הודיעה על פרישה בשנה הבאה ולתפקיד הבכיר בארגונים הקיבוציים נבחר **יעקב בכר**. יש צמיחה במכירות החלב, אך זה רק צמיחה כספית ולא בכמות החלב ומנגד, עלייה במכירות תחליפים שמחייבים את כולנו להיערך לנושא **הקיימות ברפת** - מעניין בענף החלב..

מנכ"לית מועצת החלב הודיעה על פרישה בשל הסירוב לצמצם מכסות

מיכל קראוס מתחה ביקורת על שר החקלאות אורי אריאל, שלדבריה דחה את המלצת המועצה להפחתת המכסה הארצית של החלב זו השנה השנייה ברציפות: "מדובר בפגיעה ביכולת המועצה והענף להיערך לשנים הבאות"

נווית זומר פורסם בווינט: 30.07.19

גורמת להפסד לרפתנים ולמועצה.

המועצה ביקשה בשל כך, להקטין את המכסות, אך השר אריאל סירב. יצוין כי עתיד משק החלב מצוי באי-ודאות כי טרם נחתם מתווה חדש בין האוצר והרפתנים.

משרד החקלאות נמסר בתגובה: "משרד החקלאות מבקש להבהיר כי טרם התקבלה החלטה בנוגע למכסות החלב לשנה הבאה והדיון בנושא, נקבע לתחילת חודש ספטמבר הקרוב. מכאן לא ברורה טענתה של קראוס בנושא. בנוסף, מועד סיום כהונתה של קראוס חלף ועל כן אין מדובר בהתפטרות, אלא בסיום תפקיד".

מיכל קראוס פורשת ממועצת החלב

מנכ"לית מועצת החלב מסיימת את תפקידה: אחרי חמש שנים בתפקיד, הודיעה היום מנכ"לית מועצת החלב, **מיכל קראוס**, שתפרוש בסוף מרץ, ומתחה ביקורת במכתבה על שר החקלאות **אורי אריאל**.

קראוס, חברת קיבוץ קבוצת שילר והאישה הראשונה בתפקיד, כתבה לחברי הדירקטוריון של המועצה כי "שיקולים ולחצים פוליטיים כאלה ואחרים אינם מענייני, אבל מקצועית, המלצת המועצה לשר על הפחתת המכסה הארצית של החלב נדחתה, זו השנה השנייה ברציפות. זו פגיעה ביכולתם של המועצה והענף להיערך לשנים הבאות. אמשיך בניהול המועצה והענף במלוא המרץ, עד לתום התקופה, כמוזכר לעיל, ואעשה ככל יכולתי לסייע בכניסתו של המחליף/ מחליפה לתפקיד."

בכנס שהיה בעמק הרדן, הסבירה מיכל שהמצב הכספי של המועצה על הקשקש וכל הרזרבות שהיו הוצאו על פינוי עודפי אבקת חלב לחו"ל. מעבר לתקציב השוטף של המועצה, נדרשים עוד כ-15 מ' ש"ח כדי לפנות את עודפי האבקה שפג תוקפם בשנה הקרובה ולכן היא מציעה, להקטין את מכסת החלב הלאומית ב-50-60 מ' ליטר ואת הגמישות והתקציב לקבל דרך הרצועות. במקביל, רוצים לאזן בין השומן לחלבון ובמהלך של כארבע שנים, להגיע לאיזון בין משקל שני הרכיבים.

המועצה עוסקת בתכנון משק החלב בישראל, על ידי הקצאת מכסות חלב לרפתות. לאחרונה גדלו עודפי החלב, כיוון שהפרות הניבו יותר ממה שצרכו המחלבות, וכי הגידול בצריכת מוצרי חלב התחלף בקיפאון. העודפים מועברים למתקן ייבוש אשר מפיק מהם אבקות חלב לייצוא, אלא שמחיר האבקות בעולם נמוך, ומכירתן

ג'אפליניא

סידרת M4 החדשה מקובוטה,
פתוחים או קבינה לשימוש ברפתות וחקלאות
עכשיו בישראל בתנאים מפתיעים

מכשירי תנועה מיכון חקלאי

מכירות: צפון - אהרון מדר 050-3013529 דרום - נמרוד גלס 050-3016356

יעקב בכר (מענית) נבחר לתפקיד יו"ר התאחדות הארגונים הכלכליים הקיבוציים.

מחליף בתפקיד את יאיר ריינמן (לביא) שמסיים קדנציה בת ארבע שנים

שנתנו בי. "מזכ"ל התנועה הקיבוצית, ניר מאיר, בירך את בכר על מינויו לתפקיד: "אני מכיר את יעקב בכר שנים ארוכות. לא תמיד הסכמנו בכל נושא, אך אין ספק שמדובר באדם בעל יכולות גבוהות, הניחן בראייה ערכית ותנועתית. יעקב הוביל את מענית להחלטות כלכליות נבונות, הוביל את חוק החלב ואת מתווה לוקר וסייע מאוד בגיוס קיבוצו, מענית, לתרומה (כפולה) לקרן סל"ע (המסייעת לחברי קיבוצים שקיבוצם אינו יכול לשלם להם פנסיה כקבוע בתקנות הערבות ההדדית).

יעקב בכר

אני בטוח כי נמצא את הדרך לפעול במשותף להעלאת קרנה של התנועה הקיבוצית ולהמשך ביסוסה."

שולחן הארגונים הכלכליים מעורב מאוד במה שקורה בקבלת ההחלטות האטרטגיות גם בענף החלב. נאחל ליעקב הצלחה רבה ושמירה על האינטרסים של יצרני החלב בישראל.

מדובר בתפקיד כלכלי רגיש ומרכזי, המתאם בין הפעילות הפיננסית של הקיבוצים באמצעות שמונת הארגונים האזוריים שלהם (וארגון ארצי אחד) ומרכז בנוסף, גם את הפעילות המשותפת של אחזקות הארגונים ברמה הארצית.

בכר, חבר קיבוץ מענית, בן 56, נשוי+4, כיהן בשורה ארוכה של תפקידים - החל מריכוז הרפת בקיבוצו, מזכיר הקיבוץ במשך שלוש קדנציות, מנכ"ל מפעלי גרנות במשך 7 שנים, ראש אגף התיישבות במשרד הביטחון ועוזרו של שר הביטחון לענייני התיישבות בתקופת כהונתו של עמיר פרץ במשרד, כיהן כמנכ"ל התאחדות מגדלי הבקר במשך 6 שנים ובתפקידו האחרון, שימש כמנכ"ל החברה הממשלתית להגנת המצוק החופי, במקביל להיותו יו"ר גלעם ויו"ר מענית.

יעקב בכר: "אני נכנס לתפקיד זה מתוך תחושת שליחות עמוקה לקידום המערכת הכלכלית הקיבוצית, ואיגום האינטרסים המשותפים בתחומי חקלאות, קרקעות ורגולציה. מודה למנהלי הארגונים הכלכליים על האמון הרב

האסטרטגיה החדשה של תנובה: לייצר בסין

מתכננת להקים יחד עם ברייטפוד קווי ייצור של מעדנים וגבינות צהובות; בתנובה מעדיפים כעת לפרוץ לחו"ל דרך ייצור במדינות המקומיות ורכישת חברות סינרגטיות

נווית זומר פורסם - בכלכליסט 21.07.19

יו"ר תנובה חיים גבריאלי, שמוביל את המהלך מול ברייטפוד, אמר בשיחות סגורות כי "לאחר שתנובה השקיעה אנרגיה רבה בנושא הייצוא לסין, המסקנה היא כי עדיף לנו לייצר שם". אף שמדובר במחלבה מודרנית עם ציוד מתקדם, ברייט דיירי מייצרת בעיקר משקאות חלב עמידים (זכר לתקופה שבה לא היה קירור ברוב הבתים) ויוגורט. רוב המעדנים, הגבינות הצהובות ועוד מוצרי חלב מתוחכמים מיובאים כיום לסין, רובם מנירזילנד.

המהלך להקמת פעילות בסין הוא חלק מאסטרטגיה של תנובה לפרוץ לחו"ל, אחרי שהניסיון לכבוש את ארה"ב עם הקוטג' "מונה" לא צלח. הפריצה חיונית להתפתחות החברה, שכמעט מיצתה בישראל את כושר ההתרחבות בתחום החלב. בתנובה מעדיפים שזו תיעשה על ידי ייצור בחו"ל, תוך שימוש בידע

תנובה משנה אסטרטגיה: במקום יצוא לסין, ייצור בסין. הכוונה היא להקים עם ברייט דיירי - החברה הבת של ברייטפוד, בעלת השליטה בתנובה, המחזיקה במחלבת ענק ליד שנגחאי - קווי ייצור של מעדנים, תחום שבו סין נמצאת בפיגור, ושל גבינות צהובות, שכיום אינן מיוצרות במדינה.

תנובה, שמאז מכירתה לסינים בנתה על יצוא לסין כמנוע צמיחה, זנחה זאת מכמה סיבות: למרות ההבטחות, סין עדיין לא נפתחה לייבוא תוצרת טרייה מישראל ולא ברור אם זה יקרה; אך בעיקר, הובן שיהיה קושי למכור בסין גבינות קשות של תנובה, עקב עלות הייצור הגבוהה בארץ, שפוגעת בכושר התחרות שלהן, הצורך בהתאמה לטעם הסיני ועלויות השינוע.

הניסיון של הדור הקודם, הטכנולוגיה של הדור החדש

יש חילופי דורות בעסק שלכם? זה הזמן לשדרג את המיול וליהנות מכל הניסיון של הדור הקודם, ומהטכנולוגיה של הדור החדש.

טרקטור המשא הנמכר בישראל!
עכשיו בתנאי טרייד אין אטרקטיביים במיוחד.

metro4.co.il / *9930

התמונות להמחשה בלבד. ט.ל.ת.

MULE

Kawasaki

יאיר ישראלי וארנון אושרי בהפגנת חקלאים נגד מכירת תנובה לסינים - 2.2014

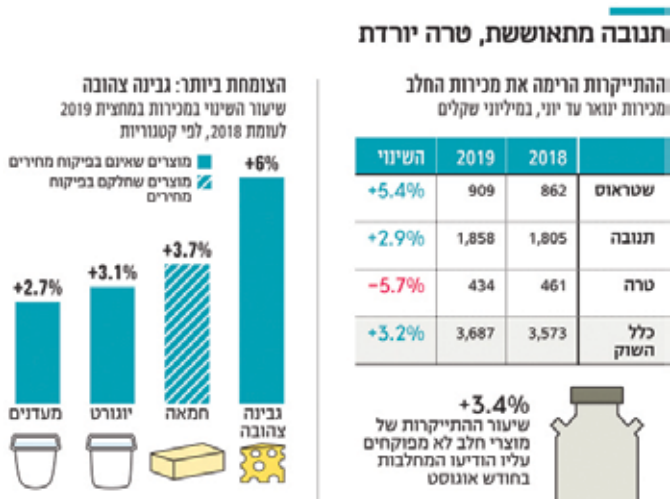
שצברה, ורכישת חברות זרות סינרגטיות. כיום מתמודדת תנובה על רכישת מפעל מי גבינה באוסטריה המייצר חלבוני חלב, שמציעה החברה לישראל במכרז ב-400 מיליון דולר. לתנובה מפעל דומה באלון תבור. אם תזכה, היא תצטרך שותפות עם הסינים ברכישה.

לאחרונה הם נכנסו יחד לשותפות בחממת פודטק בצפון, שבה השותפים התחייבו להשקיע 100 מיליון שקל.

תנובה מתאוששת מ"מחאת הקוטג'" ומהירידה במכירות וברווחים. השנה צפוי גידול, ראשון מזה זמן, בזכות הוזלת החלב הגולמי, והתייקרות מוצרי החלב המפוקחים ב-3.4%. בעת מכירת תנובה לחברה סינית, כולנו בנינו הרבה על האפשרות להגדיל ייצור, אולי במכסה ב', לטובת שיווק ברחבי סין. כמה חבל שהערוץ הזה לא הצליח וכך אנחנו נשארים בשוק המקומי בלבד...

מכירות החלב צומחות בזכות עליות המחירים

שוק החלב צמח ב-3.2% במחצית השנה, כשתנובה מתאוששת מהמשבר של השנים האחרונות עם עלייה של 2.9% במכירות. הקטגוריות הצומחות הן עתירות שומן וסוכר - נתוני סטורנקסט נורית קדוש - פורסם בכלכליסט 18.07.19

הגבינה הצהובה צפויה להיות מסומנת בעוד פחות מחצי שנה בסמל אדום על כמות השומן הגבוהה שהיא מכילה.

באמצע חודש יוני התייקרו ב-3.4% מוצרי החלב המפוקחים, כמו חלב לשתייה, שמנת מתוקה וחמאה. העלאת המחירים צפויה לשמר את צמיחת שוק החלב בהמשך השנה, ולאפשר למנכ"ל טרה הנכנס לנסות לייצב את המחלבה. יחד עם זאת, הבראת טרה לא תוכל להתבסס על מוצרי החלב המפוקחים שהם כיום ליבת הפעילות שלה, ויהיה עליה לייצר ערך מוסף, מהלך שאורך זמן וכרוך בהשקעות, שספק אם בכוונת החברה לבצע.

תנובה התאוששה מהמשבר שתקף אותה בשנים האחרונות ומכירותיה במחצית הראשונה של השנה עלו ב-2.9% ל-1.85 מיליארד שקל, כך עולה מנתוני סטורנקסט על שוק החלב. נתח השוק של תנובה הסתכם ב-50.4%, בדומה לתקופה המקבילה (50.5%) ב-2018.

שטראוס המשיכה את מגמת הצמיחה ומכירותיה עלו במחצית ב-5.4% ל-909 מיליון שקל, לצד עלייה קלה בנתח השוק שצמח ל-24.7% מהשוק לעומת 24.1% בתקופה המקבילה.

המחלבה השלישית בגודלה, טרה, רשמה במחצית השנה ירידה של 5.7% במכירות, שהסתכמו ב-434 מיליון שקל. נראה כי טל רבן, מנכ"ל טרה שסיים לאחרונה כהונה בת שלוש שנים, משאיר אתגר גדול למחליפו יהודה פורטה. המחלבה שבבעלות החברה המרכזית למשקאות (קוקה-קולה ישראל) איבדה מכירות בהיקף של 27 מיליון שקל ביחס למחצית הראשונה של 2018. מצבה של טרה אף עגום יותר, אם לוקחים בחשבון שהירידה במכירות נרשמה על אף העלאת מחירי מוצרי החלב שאינם בפיקוח ב-3.4% בקיץ שעבר. שוק החלב כולו צמח במחצית השנה ב-3.2%, ומכירותיו הסתכמו ב-3.68 מיליארד שקל.

גרף 1. הצמיחה במכירות החלב - פורסם בכלכליסט

הקטגוריה שרשמה את הצמיחה הגבוהה ביותר (6%) היא הגבינות הצהובות. מי שנהנו מצמיחת הקטגוריה הן טרה, שמכירות המותג שלה נעם עלו ב-15%, ותנובה, שהמותג שלה עמק צמח ב-7%. עמק מחזיקה בנתח השוק של 70.3%.

GEHL סדרת המעמיסים החדשה מתוצרת

המותג המוכר והנמכר ביותר בישראל!

הכלים מיועדים למגוון עבודות בתחום החקלאות, הרפתות, תשתיות ופיתוח

GEHL AL540

- ✓ מאובזר במנוע "יאנמר" בעל הספק של 54 כ"ס.
- ✓ כולל קשת התהפכות וסביבת מפעיל ארגונומית ונוחה לתפעול.

GEHL AL750

- ✓ מאובזר במנוע "דווייטץ", TIER 4, בעל הספק של 75 כ"ס, הגבוה ביותר בקטגוריה.
- ✓ תא מפעיל משופר בעל שדה ראייה ונוחות מרבית למפעיל.

חפשו אותנו
בפייסבוק

ניו פלדמן NEW FELDMAN

מכירות 052-9120207 contact@feldman.co.il www.feldman.co.il

מט"ח: הדולר מגיע ל-3.49 שקלים, האירו ב-3.89 שקלים

המטבע הבריטי בשפל של שנתיים וחצי מול הדולר - איבד 2.2% מאז הבחירה בבוריס ג'ונסון כראש ממשלת בריטניה. הדולר נסוג ב-0.8% מול השקל כשבשוק ממתנים להחלטת הריבית של הפד. האירו מאבד 0.7% מול השקל

שיר רייטר, כלכליסט עדכון אחרון: 30.07.19

הישראלי ונסחר ב-4.244 שקלים.

חוזקו של המטבע הישראלי הוא הגורם המרכזי להפרכי עלות ייצור החלב בינינו לבין העולם. הייבוא נעשה הרבה יותר כדאי, כי משלמים פחות על כל דולר ואירו ומנגד, הכנסות היצואנים קטנות והשורה התחתונה היא - פגיעה משמעותית ביצרנים הישראליים ושחיקת כושר העמידה שלהם.

צניחה חופשית: הדולר נחלש היום (ג') בשוק המט"ח המקומי על רקע ציפיות המשקיעים להורדת ריבית ראשונה בארה"ב מזה 10 שנים. במקביל, הפאונד הבריטי בשפל של כמעט 28 חודשים - כשבשוק חוששים מברקזיט ללא הסכם. כמו כן, הדולר נסוג ב-0.8% מול השקל לרמה של 3.491 שקלים - שפל מאז מרץ 2018; האירו נחלש ב-0.75% בשוק המקומי ונסחר תמורת 3.893 שקלים; והפאונד מאבד 0.8% מול המטבע

אין לחקלאים פריבילגיה להיות פריבילגים... החקלאים הם לא האויבים. תגובה למאמרו של יונתן סורצ'קין

אבשלום (אבו) וילן - מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

פורסם בגלובס 04/08/2019

חקלאות משגשגת וחקלאים פריבילגיים - זה המסר שעולה מהמאמר שכתב יונתן סורצ'קין מפורום קוהלת ופורסם ב"גלובס". הלוואי והייתי יכול להסכים עם חלק מהדברים, אך העובדות מוכיחות אחרת לחלוטין.

הפירות הירקות של האזרחים קטנה, וההשקעה בחקלאות קטנה.

החקלאים לא נגד הצרכנים, הם בעד שמחירי הפירות והירקות יהיו זולים יותר. פעלנו מול הממשלה, כדי להקטין את פערי התיווך, שהביאו למצב אבסורדי של מחירים. ניקח למשל את ענף התפוחים כדוגמה: אם תפוח עולה 2 שקלים לקילו, החקלאי ירוויח 40 אגורות, בעוד הקמעונאים והמפיצים ירוויחו 1.7 שקלים - כלומר, החקלאי מרוויח 19% ממה שקונה הצרכן, בעוד שהקמעונאים והמפיצים וכל השאר מרוויחים 81%.

גם החלטה שהעבירה הממשלה על הקמת שוק סיטונאי מרכזי שדרכו תעבור 25% מהתוצרת החקלאית, לא יושמה. שוק כזה יפתח תחרות למחירים המופקעים שקובעות רשתות השיווק ששולטות כמונופול על 60% מהשוק. (הרשתות מרוויחות על פירות וירקות למעלה מ-20%, כאשר על כלל מוצריהן הן מרוויחות כ-3%-2% בלבד).

נתונים שפרסם החודש משרד החקלאות מראים נתון מדאיג של עשר שנות קיפאון בתפוקה החקלאית, שעומדת על כ-30 מיליארד שקל בשנה. הייצוא החקלאי, שמהווה את מנוע הצמיחה של הענף, היווה בעבר 25% מהתפוקה, וכיום הוא עומד על 15%. הייצוא קטן, מספר החקלאים קטן, צריכת

אבו וילן בכנס המדעי 2014

היא השותף המושלם לכל סוגי עבודות הבנייה. החברה מתמחה בעבודות בנייה פרטיות ורוויות ועובדת עם מגוון רחב של לקוחות, הן מהמגזר הפרטי והן מהמגזר הציבורי. החברה רואה חשיבות גבוהה בעמידה בלוחות זמנים ובמתן שירות מצויין ללקוח!

בניה קלה לרבות:
בניית רפתות • בניית לולים
• בניית סככות • בניית
משקים • ועוד...

חברתינו מבטיחה איכות, נסיון עשיר ומיומנות גבוהה!

נייד: 053-7783118 | טל': 08-6526962 | פקס: 08-6724883
info@isramgroup.co.il | www.isramltd.co.il

דרך חברון 60/103 באר שבע

הביטוח; בישראל - רק 30%, והחקלאים משלמים את השאר.

המגמות הללו, שמשמעותן ריסוק שיטתי של החקלאות הישראלית, קורות על אף שהמחקר בתחום החקלאות בארץ הוא מהטובים בעולם, מערכת העברת המידע מהמחקר ליישום בשטח היא מעולה, ייצור הזרעים ופיתוחם הוא מפותח, ותעשיית המים וההשקיה הן מהמובילות בעולם - שלא לדבר על חקלאי ישראל המצטיינים. מה שחסר הוא מדיניות ממשלתית ארוכת-טווח, וזו דורשת תכנון והשקעה, במקום פופוליזם זול ופשטני שמר סורוצ'קין לקה בו.

בכל הרצאה בפורומים בין-לאומיים, מתהדרים נבחרי הציבור ובצדק, בהישגיה המרשימים של החקלאות הישראלית. בעולם מבקשים את הטכנולוגיות הישראליות החקלאיות המתקדמות ביותר. אם לטכנולוגיות הללו לא תהייה דוגמאות מוחשיות בשטח עקב נטישת החקלאים המקומיים את עבודתם, השוק הזה ייעלם.

מה שנדרש זו מדיניות לאומית חקלאית ארוכת-טווח. עוד מעט תקום פה ממשלה חדשה - נקווה שתהיה זו ממשלה יצירתית שתעבוד עם החקלאים ולא נגדם, ושתראה בהם לא רק שותפים לחיזוק החקלאות אלא לחוסנה של ישראל כולה.

ולנושא מכסי המגן: כיום מכסים המוטלים על יבוא ירקות נמוכים וזניחים, אך הייבוא לא מצליח באמת לספק תחליף, גם בגלל אורך חיי המדף של התוצרת, הכנסת וירוסים הפוגעים קשות בתוצרת המקומית ובמכלול סיבות נוספות. כמו במרבית המדינות בעולם, התוצרת החקלאית המקומית מהווה את עמוד השדרה החברתי והכלכלי של שוק המזון, ובוודאי שהדבר חיוני במדינה שבה, חדשות לבקרים יש מבצעים צבאיים, ולפעמים גם השבתות של נמלי הים.

גם בנושא המכסים הציגו החקלאים תוכנית למדינה והציעו חלופה שתאפשר את הגדלת הייבוא והורדת המחירים לצרכן כחלק מתוכנית רב-שנתית לחיזוקה של החקלאות שעדיין לא יושמה. על-פי ההצעה, ההגנה המכסית על התוצרת המקומית תוחלף במתן תמיכה ישירה לחקלאי, במסגרת הסכם של 15 שנה שלא יושפע משינוי חקיקה או מקיצוצים תקציביים. ממש כפי שקורה בכל העולם במדינות המפותחות.

החקלאות היא ענף פרנסה תלוי טבע. חקלאי יכול בעונה אחת להפסיד את כל היבול שלו בגלל קרה, סופה או גשם שמסרב לרדת. המגמה בעולם המערבי היא תמיכה בהרחבת הסיוע הממשלתי בתחום ביטוח היבולים, כדי לייצב את המגזר החקלאי. מדינות המערב משלמות עד-70% מעלות

“רק רפת שתנוהל טוב תשרוד את השינויים”

נידונו והוצגו הסיכומים הכלכליים של כלל הרפתות, באזור העמקים המזרחיים והגולן.

ענף הרפת שרוי במצב של חוסר ודאות כבר תקופה ארוכה, השינויים הפוליטיים במדינה והעדר הממשלה, אף מחריפים את אי הוודאות וחוסר הבהירות לגבי העתיד, אולם יחד עם זאת, מצב הרפת באיזור הוא טוב והענף באופן כללי הוא ענף טוב, יציב ורווחי.

“האתגרים של היום הם אתגרים ניהוליים”, אומר סטיבן. “הרמה הממוצעת ברפתות טובה, אך ניהול חכם ויעיל הוא הגורם שירים את הרפת לשלב הבא, על אחת כמה וכמה, לנוכח הקיצוצים הצפויים במחירי החלב”.

עומר לביא, מנכ“ל צמח תערובות: “כספקית המזון העיקרית של רפתות האיזור, תמשיך צמח תערובות לתמוך ולקדם את הענף, הן ברמה התזונתית מקצועית והן ברמה הניהולית. אני שמח לראות נציגות רחבה של חקלאים שממשיכים להילחם על הענף, רפת שתנוהל טוב תשרוד את השינויים ואף תתעצם ממנה, הרפתנים הישראליים כבר הוכיחו את עצמם בעבר ביכולתם להתייעל, להתחדש ולהבין נכון את השטח ואני בטוח שגם הפעם.”

כ-70 רפתנים מדריכים ומרכזי משקים התרכזו בסוף יולי, לסיכום כלכלי לשנת 2018 של ענף הרפת. את הכנס המסורתי אירחה צמח תערובות והוא נקרא על שם של **כתריאל תבורי**, מי שהיה מראשוני התזונאים בעמק ובענף הרפת **ומריו טינסקי**, מנכ“ל צמח תערובות, שפעל רבות לקידום ולפיתוח הענף.

את הכנס ארגן **סטיבן רוזן**, מדריך שה“מ באזור ובמהלכו

סטיבן מטכום את 2018 בכנס הכלכלי בעמק הירדן

צוות שילד מאחל לשותפינו לדרך,
שנה טובה, בריאה ומאושרת

שילד
פרויקטים ביולוגיים בע"מ

לבריאות הבקר -
מניעה משתלמת מטיפול

השבחה
תזונתית

לובון®

שמרים מפורקים לאיזון הפלורה בכרס

ביוסטביל®

תרבות חיידקים משפרי החמצה

מיקופיקס®

מונטרל רעלנים מספר 1 במספוא

מחקר ופיתוח

לכל המוצרים והפתרונות
בקרר באתרינו:
www.shieldbiologics.com

≡ Biomin ≡

סל מוצרים מגוון

שילד פרוייקטים ביולוגיים בע"מ

מפעלי העמק, ת.ד. 73, מגדל העמק מיקוד 2310000

טל: 072.2635300 | פקס: 072.2635301 | www.shieldbiologics.com | office@shieldbiologics.com

אבשלום דולב מדבר

יוסי מלול - הרפת והחלב

ישבתי לידו בכנס רפתנים בעמק הירדן, ידעתי שהוא גזר עליו שתיקה ואי התערבות בממשיכי הדרך - בהחלטות, בסגנון ובהולכה. 16 שנים הוא כבר אינו פעיל בענף, אבל רבים מתייעצים איתו ומבקשים את דעתו. קשה שלא לחוש את הדאגה הגדולה שלו לעתיד הענף, לנוכח מה שקורה בעשור האחרון ובמיוחד בשנים האחרונות..

קבענו להיפגש, פעם נוספת, בביתו בטירת צבי לשיחה על מה שקורה במדינה, בקיבוץ, בתנועה, בענף ובכלל... הזיכרון של אבשלום מדהים וכך גלשנו למחזות רבים. לא הספקנו הכול, אבל לענייננו, המסר המרכזי הועבר - **חייבים להתעורר בענף החלב ולפעול לפני שיהיה מאוחר!**

צוות נמוצה בשיר פרידה מפרגן

מלווה, בתפקידך כמנכ"ל מועצת החלב, את התחנות המעניינות בתכנון ייצור החלב בישראל?

כשנכנסתי למועצה, בסוף 86, היא ירדה ב"בית ימין" במרכז תל אביב, מעל לקומה של מועצה הלול. בהמשך עברנו לקרליבך 10 ומשם יצאנו מתל אביב ועברנו למבנה בכניסה לראשון לציון. בהמשך, מחליפי שייקה דרורי, העביר את המשרדים ליהוד ושם הם נמצאים עד היום.

שנים רבות עבדתי בשיתוף פעולה ובחברות, עם אבשלום בענף - הוא כמנכ"ל מועצת החלב ואני כמזכיר ההתאחדות כהשיא, כמובן, היה ההתמודדות עם "הרפורמה הגדולה" של שנות ה-2000 שהתחילה ב-1999 ועליה חתמה המועצה, בעוד שההתאחדות נמנעה מלחתום. רפורמה ששינתה מאוד את פני הענף ובנתה אותו מחדש בכל התחומים... הערכתי מאוד את המחויבות הטוטאלית שלו לענף - גר בקיבוץ טירת צבי בעמק בית שאן (כיום עמק המעינות), נסיעה ארוכה למשרדי המועצה במרכז הארץ, לינה של 2-3 ערבים בשבוע בתל אביב וכ-15 שנות כהונה בהובלת מועצת החלב והענף כולו. אבשלום פרש ביוזמתו

בסוף 2003 עם הערכה גדולה של רבים מאלו שעבדו איתו ופנה לעיסוקים בתחומים חקלאיים אחרים - בענפי הלול והמדגה ופעילויות נוספות, כולל מעורבות עמוקה בתהליך השינוי הפנימי בתוך טירת צבי.

התכנון בענף החלב הוא הנושא המדובר כיום בקרב חברינו וגם אצל רבים ממקבלי החלטות. כיצד אתה

מהחלב הנצרך הוא חלב טרי ונגזרותיו, חלב שתייה, גבינות לבנות ומעדנים. היקף הסחר העולמי הוא כ-8% והיתר באספקה עצמית. בכל תהליך שינוי, החוכמה של הקברניטים היא לחזות נכון ועל בסיס נתוני העבר, לבנות תוכנית מקצועית שתיתן תשובות לצרכים של מדינת ישראל - חקלאים, מחלבות וצרכנים.

אנחנו עולם אחר מהמדינות האירופאיות. שם זו חקלאות מרעה ואצלנו חקלאות חצי מדברית - מזון מוגש שחלקו הגדול מיובא. שם רפתות קטנות ואצלנו גדולות. ההתייעלות אינה נמדדת רק בגודל הרפת. חשוב ביותר להבין את התפיסה הגיאו-פולטית של מדינת ישראל. צרכן יהודי שרוצה **מזון כשר** (והייבוא לא תמיד מקפיד על איכות הכשרות). כשרות מייקרת משמעותית את הייצור ברפת ובמחלבה.

באירופה ובעולם עובדים כל היממה, בכול ימות השבוע, ואילו אצלנו רק כ-5 ימים בשבוע בממוצע - מקדם ההתייעלות מורע בצורה דרמטית. במגבלות האלה, חשוב לבנות תוכנית מקצועית עם משרד החקלאות.

לצערנו, ברוב העשור האחרון, המנהלים שנבחרו לא מכירים את הנושא, בניגוד לאנשי המקצוע במשרד. זה נעשה מסובך יותר כאשר גם אצל מייצגי החקלאים יש פחיתה בידע המקצועי של המנהלים. אנשי המקצוע יודעים טוב, אבל הקברניטים אינם מכירים וזו עובדה - הם באו מעולם אחר ואחרי סיום תפקידם יעברו לעולם אחר.

ובכל זאת לאן הולך התכנון בענף?

הממשלה לא תעודד תכנון. יש חוק חלב לזכותו של שייקה דרורי שהגשים את החלום שלי. מפרגן להישג וזה החסם שאותו כל ממשלה תצטרך לעבור ולא פשוט לשנות. בתוך כל מגזר ברפת יש שונות ופער של כ-25% ביעילות הייצור. יודע שיש ייצור שיכול לעבור התייעלות.

להבנת, מדיניות הממשלה היום היא - לשחוק את התכנון, להתווכח על המכסות - גודלן וחלוקתן, ליצור עודפים, ומחוסר תקציב פינני - לגרום למועצת החלב להגיע לחדלות פירעון ולפרקה. זה תסריט חי ונושם ואפילו נוכחי.

ההחלטה להגדיל את המכסות ב-2018 הייתה שגיאה אסטרטגית, כי משק החלב אינו יכול לשרוד בשני תהליכים מרסקי תכנון:

1. פתיחת הייבוא שתוצאותיו לא מיידיות, אבל תהליך שמבשיל בהדרגה אחרי 3-4 שנים. מגדילה את ההיצע מייצור לא מקומי.
2. הורדת מחיר - דרישה צרכנית מאז 2011 שאינה

בניין מועצת החלב בכניסה לראשון לציון

את מועצת החלב הקימו ב-56 דווקא על ידי נציגי החקלאים, כמועצה מייצגת לענף. צו החלב הראשון יצא ב-67 ומכסות החלב נוצרו על רקע עודפים גדולים בייצור חלב, שהצריכו מעורבות ושליטה מרכזית. המכסות נוהלו בכרטיסיות והיו אלפי מגדלים, שרובם היו קטנים מאוד.

בתחילת שנות ה-80 פרץ משבר גדול כשיגאל הורביץ, שר האוצר, הודיע על ביטול הסובסידיות במהלך מהיר ונוצרו עודפי חלב גדולים, עם ירידת מחירים משמעותית ויציאה המונית של כ-2,000 רפתנים שהחזיקו 10-1 פרות.

ב-89 התחלנו לעשות סדר בתהליך התכנוני ועברנו ממכסת **אגודה מושבית** כללית מאוד, לאגודה עם שמות של יצרנים מוגדרים ובהמשך, נתנו אפשרות לרפתנים לצאת מהאגודה לייצור עצמאי. התהליך היה מאתגר עם הרבה הפתעות בחלקים ממנו. עסקנו הרבה בנושא וכיום יש יצרנים מוגדרים עם מכסה אישית והאגודה כבר לא קיימת.

בתהליך אבולוציוני, יצרנו את המשולש שמחבר בין **בעל המכסה - בעל הנחלה - מגורים קבועים במושב/במשק**.

הפעלנו כלים משמרי תכנון לאורך שנים. כצפוי, היו התנגדויות בשטח וגם בראייה לאחור מבינים, שחייבים כללים ברורים וחד משמעיים, כי אחרת, תהיה אפליה בנושא קנייני כמו מכסות חלב.

מדוע אנחנו חשופים מאוד מול הייצור האירופאי, למרות שאנחנו עם הפרה היצרנית מכולם?

לקראת סיום תפקידי במועצה, הייתה החלטה ארוכת טווח של האיחוד האירופי, להפסיק בשלבים את התכנון לקראת 2015. הזכרתי את זה לחברים בפרישתי מתפקידי, שביום שמדינות האיחוד האירופי עם ה-160 מיליארד ליטר שהם מייצרים, יפסיקו את התכנון, תתחיל תקופה חדשה במשק החלב הישראלי. צריך תכנון אחר, כי המדינה זקוקה לתכנון כלשהו - 60%

חשוב ביותר להבין את התפיסה הגיאו-פוליטית של מדינת ישראל. צרכן יהודי שרוצה מזון כשר (והיבוא לא תמיד מקפיד על איכות הכשרות). כשרות מייקרת משמעותית את הייצור ברפת ובמחלבה!

- ישתנה.
 - פרישת יצרנים מואצת, כולל גם רפתות גדולות, המערכת תתייעל והפרנסה תהיה מאופקת...
 - יצירת עודפים ללא מענה.
 - הגדלה משמעותית של היצע הייבוא.
 - מחלבות רבות, קטנות ואולי גם גדולות, לא יעמדו בתנאים החדשים ויישנו פניהן.
 - משק החלב ישתנה לחלוטין.
- תוסיפו לתמהיל האירועים, שני נתונים מבניים משמעותיים:
1. משק החלב בישראל הוא היחיד בעולם המערבי, שכל המחלבות הן פרטיות, בעוד שבמערב מעל ל-70% של המחלבות הן בשליטת קואופרטיבים של מגדלים.
 2. התחזקות המטבע הישראלי בהליך מתמשך לאורך שנים, הגורמת להגדלת כדאיות הייבוא ולנחיתות משמעותית לייצור המקומי.

התחזית שלך נראית ממש מעבר לדלת ומדאיגה מאוד - מה אתה מציע לעשות?

ישראל אינה מדינת יצוא חלב ואינה יכולה להתחרות, יהיה לה קשה לקיים תכנון עם עודפי אבקה גדולים. קברניטי המדינה מאד לא אוהבים תכנון, ראה הצהרותיו של ראש הממשלה ופרופסור **אבי שמחון** בעבר הקרוב. אנו מתקרבים מאד לרגע שהצהרות יהפכו למציאות. דברי קהלת (לא קהלת התנ"כי) - הפורום בירושלים, הולכים ומשתלטים על השיח הציבורי.

ככל שהמציאות הכלכלית של הענף תחמיר, רמת הסולידריות בין יצרני החלב, בינם לבין עצמם והמחלבות, תרד מאוד. באם הענף חפץ חיים על מנהיגיו לעשות מהלכים לשינויים מבניים מהמעלה הראשונה ולהפוך ממובלים למובילים. כדאי מאד ללמוד מאירועים דומים (לא שווים) בענפי חקלאות אחרים בישראל ובעולם הרחב.

זו העת להקמת צוות חירום ענפי, שיכלול את מיטב החברים שמכירים את הענף בארץ ובעולם, שיטקס עצה כיצד להמשיך ולקיים ענף חלב משגשג ופורח, לאחר הקמת ממשלה חדשה, בעתיד הקרוב, שאולי תביא רוח אחרת גם למשרד החקלאות.

אסור לשבת בחוסר מעשה ולתת לתהליכים להבשיל..

מתיישבת עם תהליך מחיר המטרה, כפי שנקבע בחוק. כשלמדינה נופלת הזדמנות ב-1.1.20 לשנות את תפריט מחיר המטרה ומנגד, להגדיל את הייבוא - אלו הם תהליכים מורידים מחיר ומפרקי תכנון.

הדבר הראשון שחינוי לעשות הוא להקטין את ההיצע המקומי ולפעול במתווה זהירות, שבו רף המכסות צריך להיות זהיר יותר, מתחזית הצריכה השנתית. כאשר הייבוא יותר פתוח, חייבים להיות יותר זהירים ואת זה לא עשו - קבעו מכסות חדשות ומוגדלות שמשדרות אופטימיות, להמשך הגידול, וזה בתקופה של טלטלה במדיניות הממשלה לענף - לא אפשרי.

אני לא נוהג להתערב ולכן שתקתי - לא הבנתי למה מוסיפים מכסות, כי די מהר ראינו שהן בעודף. הייתי בענף הדגים וראיתי את כמויות הענק של הייבוא שהגיע לארץ, אחרי התארגנות של היבואנים. כיום שטף הייבוא מטביע את הייצור המקומי של דגי הבריכות.

מה המשמעות של שחיקת התכנון מבלי להכריז על כך בביטול חוקי?

לא יהיה מי שישלם על העודפים שנוצרים במסגרת התכנון. לכן חייבים להקטין **מיידי** את היקף הייצור. כל הוויכוחים עם מקבלי ההחלטות על הדרך כיצד להקטין, לא מעידה על כוונות של תום לב. בסופו של יום מישהו יצטרך לשלם על עודפי אבקה החלב הנצברים במחסנים וכנראה, שהממשלה לא תתנדב לעשות זאת.

אירוע דומה היה בשנות ה-80, אז הורידו את הסובסידיות בין לילה (השר יגאל הורוביץ) והצריכה של חלב ומוצריו ירדה בכ-16% - נוצרו עודפים גדולים, אבל אז המדינה הייתה ערבה וטיפלה בעודפים. כאן המדינה לא תטפל ואם כן, זה יהיה בהתנייה לא קלה לחברי הענף.

כיום זו מדינה אחרת - הענף הולך לשנות את פניו בצורה משמעותית לנוכח הנסיבות:

- המועצה תהיה במינוס ואף אחד לא יחליף אותה, המגדלים יתחילו להתקומם, יתפתחו מאבקים משפטיים והבלגן יהיה גדול.
- ירידה ברווחיות של המגדלים, כי מנגנון מחיר המטרה

באם הענף חפץ חיים על מנהיגיו לעשות מהלכים לשינויים מבניים מהמעלה הראשונה ולהפוך ממובלים למובילים. כדאי מאד ללמוד מאירועים דומים (לא שווים) בענפי חקלאות אחרים בישראל ובעולם הרחב

\$ צבע הכסף

שמור על ביצועי עדר גבוהים עם חומציות גבוהה בשתן

Animate® תוסף תערובת מלחים איזוניים בעל טעימות גבוהה המיועד לפרות בתקופת ההכנה להמלטה.

חומציות שתן בטווח 5.5-6.0 מסעיית לשמור על רמת סידן תקינה בדם לפני ואחרי ההמלטה.

שמירה על רמת סידן תקינה יכולה לסייע בהפחתת אירועי קדחות חלב קליניות ותת-קליניות (היפוקלצמיה) ולהביא לבריאות ולרווחיות טובים יותר.

נזק כלכלי במקרה של אירוע קדחת חלב קלינית מעורך בכ- 300\$
(Guard, C.L. 1996. Fresh cow problems are costly; culling hurts the most. Hoard's Dairyman 141:8.)

נזק כלכלי במקרה של אירוע היפוקלצמיה תת-קלינית מוערך בכ- 125\$
(Oetzel, G.R. 2012. An update on hypocalcaemia on dairy farms. Proceedings of Four-State Dairy Nutrition & Mgmt. Conf.)

לפרטים והזמנות: ברק פורת, תזונאי 054-2800785

חטיבת השיווק פיברו ישראל טל': 073-2700322 | www.phibroisrael.com

חיות בריאות. מזון בריא. עולם בריא.

Phibro
ANIMAL HEALTH CORPORATION
ישראל™

לגדול בחום שבעמק...

אבשלום בחדר העבודה שם הוא עוקב באהבה אחר החקלאות וענף החלב

אבשלום נולד בטירת צבי בשלהי מלחמת העולם השנייה כאשר אביו **נפתלי**, שירת בבריגדה היהודית והיה באירופה בעת שאימו ילדה לבדה בבית החולים בעפולה. האב עלה לארץ ב-36, נצר לקהילה העתיקה של **וורמס** בגרמניה, שבתקופתו כבר הייתה קהילה מתבוללת. האב חזר בתשובה בשנות ה-20 לחייו והצטרף לתנועת הקיבוץ הדתי, עבר הכשרה, עלה לארץ והצטרף לקיבוץ **רודגס** בפאתי פתח תקווה.

כשהחליטו לעלות להתיישבות, קבוצת **רודגס**, קבוצת האם של הקיבוץ הדתי, החליטה להישאר בפתח תקווה, בסמוך למקבלי ההחלטות ואילו קבוצה של

כ-20 חברים מהקבוצה, עלו לטירת צבי ביוני 37.

האם שעלתה מליטא, בת למשפחת רבנים, הצטרפה למייסדי טירת צבי ב-1937. בטירת צבי הכירה את נפתלי, הם נישאו בקיבוץ ונולדו להם 3 ילדים - אבשלום היה הבכור...

נפתלי האב היה חקלאי כל חייו, בצד עבודות נוספות בקיבוץ ומחוצה לו והחקלאות הייתה נוכחת בכל העשייה של הקיבוץ וסביבתו.

לצבא התגייס בקיץ 63, במקבץ של התנועה הקיבוצית לחיל התותחנים, ליחידת טילי נ"ט ובה היה צריך להשלים את כל השירות, מבלי לצאת לקורס קצינים.

בחזרתו לטירת צבי, שנת שירות שלישית ויצאה לפקולטה ללימודי חקלאות - הגנת הצומח, ירקות ומטעים, הקורס הגבוה לכלכלה בפקולטה. התחתן עם **מיכל** בת קיבוץ בארות יצחק במרכז הארץ ואפילו גרו שם שנתיים.

היציאה ללימודים הייתה כדי לפתח דווקא את החקלאות באזור החם של טירת צבי ואכן, הם עברו צפונה לקיבוץ האם, לחזור לחקלאות שנעשית קשה משנה לשנה - עומס החום, המים המליחים, הגידולים המעטים והקושי הפיזי. יש גם מדגה גדול, אחד הגדולים בארץ - 1,500 דונם ומצבו לגמרי לא מזהיר ויש אומרים בקריסה טוטאלית...

ב-80 גויס לניהול מקצועי של ארגון מגדלי ירקות, חבר בוועדות, כותב מדור שבועי על הנושאים המקצועיים בענף הירקות ותמיד חוזר לחקלאות בקיבוץ - גזר, תפוחי אדמה ובוטנים...

פנייה מפתיעה לענף החלב

תפקידי מנכ"ל המועצות החקלאיות, התחלקו בין התנועות בהסכמה ולא במכרז ציבורי פומבי. תפקיד מועצת החלב התפנה וב-1986 פנו לאבשלום להיות נציג הקיבוץ הדתי בניהול מועצת החלב. נכון שלא היה לו ניסיון בענף ובטירת צבי לא הייתה רפת, אך זה לא הפריע לאבשלום, עם הכשרה חקלאית, להיכנס לתחום, ללמוד את הנושא לעומק ולנהל את המועצה שנים ארוכות ובהצלחה רבה, עד סוף 2003.

הרבה אתגרים והתמודדויות וגם שינויים רבים שהענף עבר..

כיום, אבשלום גמלאי במשרה מלאה בקיבוץ מתחדש. שלושת ילדיו הקימו משפחות בטירת צבי ונמצאים בתפקידים בכירים בקיבוץ ובמערכת הציבורית. בחדר העבודה שלו הוא עוקב באופן אדוק, אחר מה שקורה בחקלאות ובענף החלב ועדיין מלווה תהליכים שונים בקיבוץ המתחדש, שבעיצובו לקח חלק במשך עשרות שנים..

PUSHER

הפתרון המושלם לקירוב המזון ברפת

- ✓ מנוע דיזל חסכוני, חסכון של אלפי שקלים בשנה בתפעול
- ✓ מקרב, הופך ומפנה את המזון לשני כיוונים
- ✓ מכונה הידרוסטטית פשוטה להפעלה
- ✓ יכולת תימרון ועבירות גבוהה
- ✓ ריתום קדמי מהיר להחלפת כלים
- ✓ אפשרות לגגון ושימשה קדמית
- ✓ תאורת לילה
- ✓ ללא צורך ברישיון.

זה שלנו!
מיוצר ביבנאל

✓ איכות ✓ אמינות ✓ אחריות ✓ שירות

אראה בע"מ ת.ד. 528, יבנאל 1522500
טל. 04-6708501 | פקס: 053-7970641

מכירות: 050-7545992
שרות מאווררים: 054-5200101

שינוי אסטרטגי - "תמיכה ישירה" בחקלאות

שלמה בן אליהו - המנהל הכללי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר

Mankal@moag.gov.il

מכתב שנשלח לאוצר, להנהלת המשרד ולארגונים החקלאיים - 6.2019

נושאים לקידום החקלאות ועלותם

בתחילת כהונת הממשלה, המסיימת תפקידה בימים אלה, כבכל תחילת קדנציה של שר ומנכ"ל, קיימנו שר החקלאות ואנוכי, שיחות רבות עם גורמי מקצוע במשרד ועם מומחים בענף החקלאות מחוץ למשרד, מתוך שאיפה לברר מהי הדרך הנכונה לקידום החקלאות הישראלית, כתפיסה אסטרטגית.

בשיחות אלו עלו כ-40 נושאים, שביניהם תוספת מדריכים לשה"מ, הגדלת תקציבים להדברה ירוקה, הרחבת תקציבי מנהלת ההשקעות לתחומים השונים, כמו מיכון וטכנולוגיה ונטיעות, הגדלת תקציבי שימור קרקע ועוד כהנה וכהנה.

התוספת התקציבית, הנדרשת למימושם של הנושאים הללו, מסתכמת בכ-1 מיליארד ₪ מידי שנה. לצערנו, כפי שקורה בכל קדנציה, גם כאשר הצלחנו לפתור 2-3 נושאים (מתוך הרשימה של ה-40), צצו ועלו על פני השטח 2-3 נושאים חדשים.

על כן, הגענו למסקנה כי עלינו לשנות את "כללי המשחק" ולתור אחר פתרון כוללני יותר.

הבעיה המרכזית הגדולה ביותר, הוגדרה כ"**חוסר ודאות**", והיא איננה תלויה בתקציב. כל חקלאי הוא בעצם יזם, וכל יזם שואף לכך שהשקעותיו הכספיות ועבודתו, יניבו לו פרנסה ואף רווח, כך שלצד סיכונים יחודיים בענף החקלאות שאינם בשליטתו, כמו כמות המשקעים, מחלות בלתי צפויות ומזג אוויר קיצוני, הוא מעוניין בידיעה ודאית, לתקופה ממושכת, של מהלכי הממשלה בתחומו, כמו מכסי המגן, מכסות ותמיכות תקציביות.

רפתנים שופכים חלב בסרדיניה - אין לסמוך על "תמיכה ישירה" לאורך זמן

לדברי החקלאים, לו היו יודעים מראש את "כללי המשחק" של הממשלה לתקופה ארוכה, היו משקיעים יותר בעסקיהם, אך כיוון שהם שרויים בחוסר ודאות, הם חוששים לקחת סיכונים, סף החששות שלהם גבוה, ולכן גם ממעטים להשקיע.

בכל השיחות הללו שערכנו עם החקלאים, השכלנו להבין כי קיים פתרון אחד אשר יכול לתרום לשינוי ולשיפור מצב ענף החקלאות, בצורה משמעותית ביותר, ועשוי לקדם ולפתור את שתי הבעיות שהוצגו לעיל - את המחסור בתקציב ל-40 הנושאים ואת חוסר הודאות של החקלאי, לגבי מהלכי הממשלה.

באופן זה, יבואו לסימון בעיות רבות בענף החקלאות בישראל - החקלאות והחקלאים יאופיינו בחוסן כלכלי ובהתפתחות משמעותית. הפתרון המוצע נקרא "**תמיכה ישירה**".

יתרונות "התמיכה הישירה"

"תמיכה ישירה" נהוגה במרבית מדינות אירופה ואף בארצות הברית והיא מתגלה כפתרון הולם, כפי שמפורט במספר רב של מסמכים ומחקרים שפורסמו. לפיכך, נראה כי הליך זה של מעבר ל"תמיכה ישירה", מהווה תשובה אולטימטיבית לקידום ענף החקלאות בישראל. אשר על כן, בראשית כהונתנו החלנו בביצוע פעולות ליישום ה"תמיכה ישירה", ולהלן מסקנותינו עד כה, למען ישמשו בעתיד את מקבלי ההחלטות בקידום המו"מ מול נציגי החקלאים והאוצר, כדי להביא בהקדם למימוש התוכנית.

ל"תמיכה ישירה" כמה יתרונות חשובים:

1. במצב הנתון כיום, הכלים המרכזיים של ממשלת ישראל להגנה על החקלאות הם מכסות ומכסי מגן, אשר מגנים מחד, על חקלאי ישראל, אך מאידך, גורמים לעיוותי שוק, לחוסר התייעלות וכד'.

יתר על כן, כשהממשלה רוצה לגרום להתייעלות בענף חקלאי מסוים או להביא להורדת מחירים במוצרים מסוימים, היא מחליטה על צמצום המכסות והנפגעים הישירים מכך הם החקלאים המגדלים את אותם המוצרים. כל שינוי כזה גורם לחוסר ודאות עסקית בענף, המשפיע הן על החקלאים, הן על גורמי המימון (הבנקים) והן על הצרכנים. במצב זה, ה"תמיכה ישירה" תהווה הסכם ארוך טווח, שבאמצעותו לא תוכל הממשלה לשנות את מהלכיה חדשות לבקרים, מה שיתרום לתחושת ודאות עסקית בקרב החקלאים בכל הענפים, ויסייע להפיכתם ליעילים ולרווחיים.

הענפים שלא יהיו יעילים דיים או רווחיים מספיק, ייעלמו, ובמקומם יצמחו ויתרחבו הענפים הכלכליים יותר, שהינם גם הענפים שבהם לחקלאי ישראל יש יתרון יחסי על פני המתחרים בעולם (עבור אותם ענפים שייעלמו, תינתן לחקלאים הרלוונטיים, תמיכה ייחודית, מעין "ביטוח פנסיוני"; ועבור חלק מהענפים שיישארו, אך הכנסתם עלולה להיפגע, תינתן תמיכה של "ביטוח הכנסה").

למותר לציין, כי באמצעות הסכם יציב לטווח ארוך של כ-15 שנה, אשר יחתם עם הממשלה, ידע החקלאי כיצד לתכנן את השקעותיו גם לשנים רבות קדימה, ואף גורמי הערכת הסיכונים והמימון בישראל, ובראשם הבנקים, יוכלו להעריך נכונה את המצב בענפים השונים ולתמוך בצורה נרחבת בהשקעות הון בחקלאות.

2. למדינת ישראל כחברה בארגון הסחר העולמי ה-WTO, יש התחייבויות בסיסיות למען הקטנת "התמיכה העקיפה" בחקלאות.

המציאות כיום היא, שמרבית התמיכות של מדינת ישראל בחקלאות מוגדרות כתמיכה עקיפה, המעוותת את השוק, כפי שמגדיר זאת ארגון ה-WTO. למותר לציין כי משרד החקלאות, מעניק כיום לחקלאים תמיכות בהיקף של 1.2

מיליארד ₪, מידי שנה.

המעבר לתמיכה ישירה מסדיר את נושא התמיכות בישראל והופך אותן למותרות, על פי ארגון הסחר העולמי. במצב זה, של הימשכות הענקת התמיכות העקיפות מעל לגובה ההתחייבות של ישראל, אנו עלולים להיחשף לסנקציות מצד מדינות הארגון החברות ב-WTO, עד אשר נביא לצמצומן ולביטולן המוחלט.

יש לציין כי שני ענפים אחראים, יותר מהאחרים, להפרת הכללים על ידי ישראל: ענף החלב וענף הביצים.

3. עם ביטול המכסות ומכסי המגן, ועמם ביטול מועצות הייצור הסטטוטוריות (ייתכן וחלקן ימשיכו לפעול באופן וולנטרי), יתנהל השוק כ"שוק חופשי" (פרט לכמה מוצרים בודדים שימשיכו להיות מוגנים). כתוצאה מכך, ההערכה היא כי תקטן ותיחסך ההוצאה של משקי הבית בישראל, בסעיף רכישת תוצרת חקלאית, בכ-2.3 מיליארד ₪ בשנה. כחלק מתהליך המשא ומתן עם נציגי החקלאים והאוצר, יש להגיע להחלטה כי חלק מהסכום שייקבע לנושא, יוענק לחקלאים באופנים שונים, כך שהכנסתם לא תיפגע ותהיה להם ערובה לפרנסתם בצורת "ביטוח הכנסה". חקלאים, אשר מפאת גילם או בשל משקם הקטן, ירצו לסיים את עיסוקם בחקלאות, יזכו לתמיכה הנקראת "ביטוח פנסיוני" לתקופה של "אריכות ימים", כך שגם הכנסתם לא תיפגע. שאר הסכום, במסגרת הסכם זה, יוקצה לתקצוב 40 הנושאים האמורים לעיל.

תגובות החקלאים ונציגיהם לרעיון "התמיכה הישירה"

כמסקנה מכל האמור לעיל, פעלנו בתחילת הקדנציה למעבר ל"תמיכה ישירה".

ההצעה לשינוי האסטרטגי במעבר ל"תמיכה ישירה", גרמה למעין "רעידת אדמה" בקרב נציגי החקלאים, אולם הייתה מקובלת מאוד על מרבית החקלאים המתפרנסים מחקלאות. בתחילת הדרך הודענו כי מהלך זה יתבצע, רק בהסכמה של נציגי החקלאים.

במהלך הדיונים הייתה הבנה "שבשתיקה", על ידי כל הנוגעים בדבר, כי באמצעות ההסכם, תתקבל תוספת תקציב של 1.5-2 מיליארד ₪, שתאפשר את מימונם של 40 הנושאים שתקציבם לוקה בחסר וכן גם תסייע לענפים שייפגעו מהמעבר ל"תמיכה ישירה".

הסכם במקום חקיקה - עוד הבנו והבהרנו, כי ראוי שהמהלך יוסדר בין הממשלה לחקלאים בהסכם ולא בחקיקה, מתוך הבנה שחוק ניתן לשנות בכל עת (כפי שקורה כל שנה ב"חוק ההסדרים") ואילו על הסכמים, מלמדת ההיסטוריה, כי הממשלה מכבדת עד הסעיף (השקל) האחרון. משך ההסכם שדובר עליו היה ל-15 שנה, והתקציב תוכנן להיכלל בבסיס התקציב המיועד למשרד החקלאות.

יש לציין כי עמדנו בהתחייבותנו, שלא להפעיל את תוכנית ה"תמיכה ישירה", ללא הסכמת נציגי החקלאים, אשר עשו

עבור 40 הנושאים שתקצובם לוקה בחסר. ההזדמנות הבאה להנעת תהליך זה תיקרה לקראת דיוני התקציב לשנת 2020.

בתקופת ממשלת מעבר, לא ניתן לשנות מדיניות, ולכן אין באמור לעיל הנחיה לשינוי מדיניות אלא המלצה לשר ולמנכ"ל העתידיים, לאמץ ולקדם את ההצעה האמורה לעיל.

מצדם מאמצים רבים לגשר על הפערים. לצערנו, ברגע האחרון שינו נציגי החקלאים את עמדתם ובלמו את המשך המהלך.

סוף דבר

מכיוון שעד עתה לא הגענו להסכמות עם נציגי החקלאים, התהליך נגדע באיבו, וחקלאי ישראל נותרו במצב הקיים, שמשמעו חוסר ודאות כלכלית בעיסוקם וגירעון בתקציב,

ישראל בחוד החנית של הטכנולוגיה החקלאית

דוברות משרד החקלאות

מדוח ה-OECD 2019 עולה: בישראל השקעה גדולה בייצור ידע חקלאי ומערכות חדשניות, שישמרו את מעמדה של ישראל בחוד החנית של הטכנולוגיה החקלאית - בקיצור, **גאוה ישראלית!**

ישראל תומכת בחקלאיה ורוצה להגן על התוצרת המקומית, אך עושה זאת בעיקר באמצעות תמיכות במחיר המקומי, הן באמצעות תכנון בענפי החלב והביצים והן באמצעות מכסים, להבדיל מתמיכות ישירות לחקלאים. **עמדת ה-OECD, בדומה לעמדת המשרד, דוגלת במעבר לתמיכה ישירה בחקלאים.**

בהקשר זה, יש לציין כי המשרד ניסה במשך זמן רב לגבש הסכמות למעבר לתמיכה ישירה. נציגי החקלאים והאוצר הסכימו לכך, ברם בדקה ה-90, נציגי החקלאים גררו רגליים ובפועל חזרו בהם, והמעבר לתמיכה ישירה - נכשל. אנו תקווה כי הממשלה הבאה תאמץ את התוכנית למעבר לתמיכה ישירה, אף ללא הסכמת נציגי החקלאים. ראו מכתבו של המנכ"ל בנושא זה.

בהתייחס להשוואה בין מדינות ה-OECD, קובע הדוח כי בישראל, בדומה לשאר העולם, התמיכה אינה מחולקת באופן שווה בין ענפי החקלאות וכן כי קיימים הבדלים בכלי התמיכה בין המדינות השונות.

בהמשך המלצות הדוח, ניתן לראות כי ה-OECD מעודד את הגופים הציבוריים והפרטיים, במדינות השונות, להמשיך ולבנות תשתיות ולגרום למהפכה בתחום, באמצעות טכנולוגיות חקלאיות שונות, בדומה לנעשה במדינת ישראל.

ארגון ה-OECD, הארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח (Organization for Economic Co-operation and Development), פרסם ב-1.7.19 את הדוח השנתי, אודות המדיניות החקלאית במדינות החברות בו. כמידי שנה, בדוח זה נסקרת המדיניות החקלאית על בסיס ההמלצות המקצועיות וההחלטות של מוסדות הארגון למדיניות חקלאית, יעילה ובת קיימא. ממצאי הדוח עולה כי, בשנתיים האחרונות 53 המדינות הנסקרות תמכו במגזר החקלאי, בסכום הנאמד בכ- 1,410 מיליארד דולר.

בתוך כך, כ-75% מתקציב זה הועבר ישירות לחקלאים. עוד עלה כי בהתאם למודל החישוב של ה-OECD, **שיעור התמיכה הכולל בחקלאות הישראלית היה כ-17.7% מסך תקבולי החקלאים. נתון זה נמוך במקצת בהשוואה לממוצע במדינות ה-OECD.**

הדוח משבח את הצעדים שנקטה הממשלה בישראל להפחתת נטל הרגולציה ולהגברת השקיפות בענף החקלאות, ואת התוכניות ממשלתיות להיערכות ולהסתגלות לשינוי האקלים (כגון ניתוח נתונים מטאורולוגיים והשלכותיהם על גידולים באזורים שונים, מ"פ לשיפור הגידולים, שימור קרקע, שימוש יעיל במשאבים וכיו"ב).

מהדוח עולה עוד כי, כמו מרבית מדינות ה-OECD,

שנה טובה ומוצלחת
לכל הרפתנים, מגדלי הבקר
והנוקדים

לתת יותר!

חשיבה מחוץ לקופסה

זאביק עדיני מרפת מעל"ה פורש

יוסי מלול - הרפת והחלב

רפת מעל"ה נמצאת בקיבוץ לוחמי הגטאות, שותפות עם מעיין ברוך, בהובלתו של **זאביק עדיני**. זו רפת מעניינת במיוחד וממחישה את ההשקפה המקצועית והערכית של זאביק. יש משמעות לרוב המרכיבים ברפת - בתכנון הכולל, בחשיבה היצירתית, בזוויות, באלמנטים, בחידושים, במחשבה המאוד פורצת דרך. הגעתי להיפגש עם זאביק על מנת להתרשם מהרפת החדשה ולשמוע ממנו על השגותיו ודעותיו - יצאתי מלא תובנות והרבה חזונות...

זאביק עדיני פורש מניהול רפת אחרי עשרות שנים

המורים הטובים ביותר שאפשר לצפות, עם גישה של עבודה כערך עליון. אומנם היו כבר מכונות חליבה אוטומטיות, אבל לנו השאירו בכל יום שתי פרות לחליבה ידנית, כדי לחוש את הפרה - השקיעו בנו הרבה, גם ערכיות ורצינות בעבודה.

האם לאחר השירות הצבאי הייתה התלבטות אם לחזור לרפת?

בשנת 1974 אחרי שירות בסיירת צנחנים בצבא, ועם הרבה כושר ומוטיבציה, באתי למרכז המשק ושאלתי היכן הוא רוצה לשבץ אותי? והוא בלי היסוס, שלח אותי לרפת, לאחר שהבהיר שהרפת במצב קשה ולפני סגירה. כך שחשבתי על האתגר, לחזור במלוא כוחותי ולהחזירה למקומה ההיסטורי ולאחר שנתיים, בגיל 24, קיבלתי עלי את ריכוז הענף. היו

זאביק עדיני חושב מחוץ לקופסה, לא קל לעכל את דיעותיו והתנהלותו, אך אי אפשר שלא להתפעל מהעשייה פורצת הדרך, שנראית היטב על מרכיבי הרפת ותחושת הפרות... רפת שחושבת פרה וצרכיה - כל זמן שהיא ברפת, שיהיה לה טוב, נוח, קל, מתחשב... תמיד מעניין להגיע לראות, לשאול וללמוד ולעיתים, גם לאמץ רעיונות.

אחרי עשרות שנים בענף, זאביק פורש מניהול הרפת בגיל הפנסיה, לא לפני שהכין את **ירדן**, בן הקיבוץ, כמחליפו, אך נשאר ללוות אותו ברפת ומתפנה ביתר שאת, להמשיך את הפיתוחים הטכנולוגיים והחזון בממשק הרפת.

ספר על הקשר ההיסטורי שלך לרפת

הרקע המקצועי שלי מתחיל בשנות ה-60 המאוחרות, כבר מילדותי עבדתי ברפת נירים. הרפת, שנמצאת בנגב המערבי (כיום בעוטף...), הייתה בזמנו מהמובילות בארץ, עם אנשים מקצוענים ללא פשרות. במהלך עבודתם, הרפתנים הלכו ללמוד באמצע חייהם בפקולטה לחקלאות. כך קיבלתי את

ברפת נירים של שנות ה-80

יטבתה

למה... טעם יטבתה?

שנה חדשה, אז תתחדשו
עם יטבתה בלונדי
חג שמח!

עם ירדן, הבן הממשיך ברפת הגדולה

שעות ולפעמים אף יותר. על אף ההתראות והאזהרות, נוצר תהליך של הידרדרות ידוע מראש שבו איבדנו הרבה פרות שהיו טובות ביותר. לפני כ-4 שנים לקחנו הלוואה מהבנק ל-7 שנים, ובנינו שתי סככות חדשות ומכון חליבה חדש וייחודי - התוצאות הכלכליות והמקצועיות לא איחרו לבוא. היחסים בין השותפים היו טובים לאורך השנים, יו"ר הרפת מגיע מקיבוץ מעיין ברוך, מתכנסים בהנהלה פעם ברבעון ודנים על כל הנושאים ובעיקר על הכספיים. נכון להיום, האינטרסים בין השותפים מנוגדים, בין ניצול הנדל"ן שעליו יושבת הרפת, לבין ההכנסות מהענף שמשמשות כפנסיה לחברי הקיבוץ. זה מוביל בשנים האחרונות ליותר מתחים בין השותפים.

איך שרדת כמעט 30 שנה בניהול רפת במקום אחד?

לא הייתי שורד בענף בתפקיד ניהולי בלבד, אם לא הייתי עוסק ביצירה ובפיתוחים. אני מגדיר את עצמי כ"אצן מרתון" וכל התכנונים שלי נעשים לטווח רחוק ומכיל, תוך כדי תנועה קדימה, את האירועים שקורים ברפת. דווקא אז בתנאי לחץ, אני במיטבי.

איך אתה רואה את דור ההמשך?

לצערנו, בני הקיבוץ לא רוצים לעבוד ברפת וירדן הוא היוצא מן הכלל, שאני מטפח כמחליפי בניהול הרפת. הוא כבר היה בדרכו לחפש עבודה בחו"ל לפני 4 שנים. הצעתי לו לבוא, ללמוד ולהיות חלק מהצוות ובעתיד לקחת את המושכות. ירדן מקבל לידי ניהול רפת שעם כל הטכנולוגיה שפיתחנו, ביחד עם הסקרנות, היכולת האינטלקטואלית שלו, וליווי

מבט על מכון החליבה החדש והכניסה המעודכנת לרפת

אלו שנים עם תוצאות מקצועיות וכלכליות טובות. עד 1990 ניהלתי את הרפת, מלבד שנתיים שעבדתי כמאבטח בחו"ל.

מדוע ומתי הגעת לרפת בלוחמי הגטאות ואיך היו השנים הראשונות?

ב-1990, אשתי ואני החלטנו לעזוב את נירים בגלל הרצון בלינה משפחתית. הדרך ללוחמי הגטאות הייתה קצרה - הייתי המנהל השכיר הראשון, שהיה למעשה, מנהל של חברי הקיבוץ, אבל עם דוגמה אישית, הדברים הסתדרו. מאז אני ברפת עד היום.

בעשור הראשון, הייתה זו רפת בודדת שגם הצטיינה בביצועים הכלכליים והמקצועיים שלה. ואז הגיעה הרפורמה הגדולה ובשנת 2000 היינו הראשונים להתאחד, עשינו זאת עם רפת מעיין ברוך בגליל העליון - מרחק של מעל ל-100 ק"מ. לאחר האיחוד שלנו ניתנה הוראה במועצת החלב, שאיחוד מותר עד 60 ק"מ בין השותפים.

היינו הראשונים של איחוד בין הרפתות ולא היה ניסיון קודם ללמוד ממנו. עבדנו לפי הספר הירוק של הרפורמה - מהתקנון של איכות הסביבה, הבנו שגם צריך לטפל במים, ולכן בנינו מערכת פילטר ביולוגי - ביוגז שנותן פתרון לתקנים העכשוויים למים. המתקן הוא בשותפות עם מפעל "טבעול".

בתחילת תהליך האיחוד התגלתה בעיה אקוטית משמעותית, כאשר היה צורך להוציא 70 פרות מצטיינות וכמה עשרות עגלות של מעיין ברוך, אשר חלו בקדחת שלושת הימים.

התחלנו את האיחוד בקושי לייצר את המכסה במספר פחות של פרות ועגלות. תוך כדי האיחוד, היה ברור שצריך לבנות עוד סככה ובגלל בעיות מגוונות, הנושא נדחה בשנים רבות, מה שהיה לרועץ לתפקוד הרפת. לפני הבנייה של הסככות החדשות, הגענו למצב של שטח מחיה לפרה (9 מ"ר) ומכון ישן, שהחליבה בו נמשכה 8

ברפת נירים בנגב, בסוף שנות ה-60, קיבלתי את המורים הטובים ביותר שאפשר לצפות, עם גישה של עבודה כערוץ עליון

NEW RANGER

DIESEL

חזקה בעבודה

התקדמו לרכב העבודה האולטימטיבי מניח **POLARIS** הכולל עיצוב חדשני, יכולות גרידה/העמסה גבוהות ומנוע מתקדם שלא מפסיק לעבוד גם בשעות הפנאי

חזון הרפת - קיימות, מצוינות, ערכים..

וחוסכת שעות ניקיון. ריסוס אוטומטי ומבוקר, נגד זבובים לפרות. הקטנת סטרס לפרות ע"י דחפנים "נועם", "נעימה", "עדנה" ו-"פרפרית" (מה שנקרא בעבר "כלב חשמלי" עם קונוטציות אלימות המשתמעות מהשם) שמכניסים את הפרות לחליבה בנועם ובשלבים - תפיסה של רווחה. מתקן מונע בעיטות לעגלות ולפרות כעזרה לרופא ולמזריע. חיטוי אוטומטי לפרות בסיום החליבה - חומרים ירוקים וידידותיים - לא יוד ולא כלור, אלא אוזון והמערכת עובדת. מערכת "ניקיתה" - בשלבי הרצה, מסיום ההסרה להביא את האשכול מחוטה ונקי לפרה הבאה. לפרה יש רפלקס מותנה ויש להביא את הפסיכולוגיה של הפרה, כולל מוזיקה וקולות, באותה רמת דציבלים - אותו קול כל הזמן, לא מרביצים ולא צועקים. מערכת בשלבי סיום, מערכת קולית שמנצלת את הרפלקס המותנה של הפרה ע"י מוזיקה וקולות. מכבסה (סירקולציה) - מבוקרת ע"י בקר בכל שלבי הנקיון עם התראות בכל שלב ושלב.

ממשק יונקיה של פיסטור החלב ושינועו. רווחת בעלי חיים - משתפים פעולה עם הנחיות מחלבת שטראוס ומנסים להעלות את הרף, לפי בקשת הצרכנים. מאמין במה שאנחנו עושים ובתור תפיסה מובנית לגבי

לשמחתי, התברכתי ביכולת לאפיין צרכים של פרה, הפסיכולוגיה של הפרה והצרכים הפיזיולוגיים שלה ולתכנן מערכות טכנולוגיות שמשלימות זו את זו

לפי הצורך, יוכל להמשיך ולהצעיד את הרפת קדימה. נושא כוח האדם ודור ההמשך ברפת, יהיה הנושא הקשה ביותר שאיתו הרפתות יצטרכו להתמודד בשנים הקרובות, ויהיה לזה ביטוי בצד המקצועי והכלכלי.

ספר על הגישה המקצועית שלך בטיפול וביחס לפרות..

לשמחתי, התברכתי ביכולת לאפיין צרכים של פרה, הפסיכולוגיה של הפרה והצרכים הפיזיולוגיים שלה ולתכנן מערכות טכנולוגיות שמשלימות זו את זו. לפיכך, כל התכנון של מכון החליבה והמרחב העוטף אותו הוא תכנון ייחודי שלי, על מנת להגיע ולתת פתרונות הנדסת אנוש, רווחת בעלי חיים, ויישום של הפסיכולוגיה של הפרה.

מה הם הפרויקטים המרכזיים שפיתחת עם השנים ברפת

שנות ה-90 התאפיינו בהרבה מאוד דברים חדשים. היינו הרפת הראשונה שהכניסה את חברת s.c.r להתקנת מדדים חדשים ומהפכנים (ומכוון שהמדדים לא היו מאושרים, הוחלט בהתאחדות להוציא את רפת לוחמי הגטאות מספר העדר).

לוח מרכזי לחליבה אחידה - תוך כדי עבודה עם scr הבאתי רעיון ללוח מרכזי במכון ואפיינתי אותו על מנת לגבש חליבה אחידה. רעיון ואפיון ל"נועה" בתחילת דרכה, שעובדת עד היום - ניהול יונקיה ויומן רפתן.

צינון מאולץ - הפרויקט המרכזי שגם עובד בהצלחה, בארץ ובעולם, הוא צינון מאולץ של פרות. בשנות ה-90 יישמתי לראשונה מערכת מאולצת מבוקרת בקר (העולים נסגרים אוטומטית) שנותנת התניות ואינטרוואלים. בביקור של פרופ' מימי ברמן ביחד עם ד"ר ישראל פלמנבאום ברפת, המליץ הראשון לד"ר ישראל, ליישם מערכת זאת שהיא תהיה המערכת המומלצת לצינון פרות בקיץ. עם השנים, המערכת עברה שדרוגים נוספים ובשנתיים האחרונות, תכננתי ובניתי מערכת למיקרו-אקלים שנמצאת בשלבי בדיקה ויישום ותיתן פתרונות יוצאי דופן, לעולם הצינון של הפרות בקיץ.

רפת חכמה - תוכנה שפיתחתי שקורא להעברת ידע ואחידות, שנותנת שליטה ובקרה מירבית ו"איזו קול" שמבוקרת ע"י שלושה בקרים תעשייתיים, מעל ל-300 התניות וכוללת תוכנת תקלות וכל המכשירים האלקטרוניים החשמליים המכון.

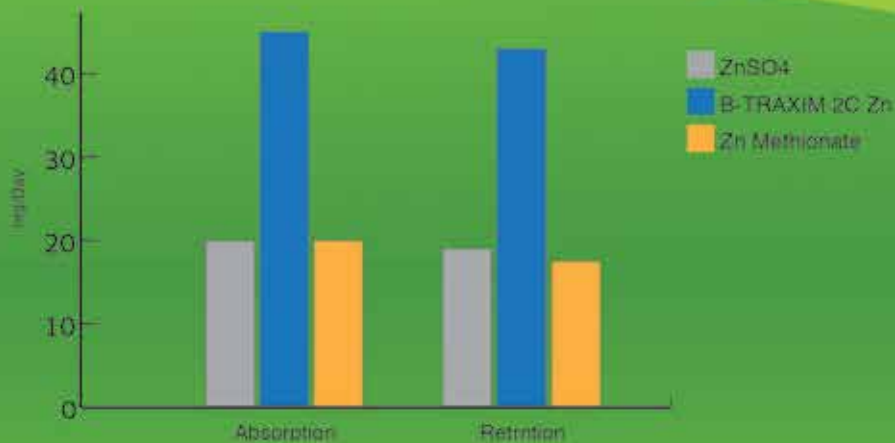
פיתוחים נוספים - מברשת בקרוסלה שמנקה את הקירות

ברפורמה הגדולה, בשנת 2000, היינו הראשונים להתאחד בקיבוצים - עשינו זאת עם רפת מעיין ברוך בגליל העליון - מרחק של מעל ל-100 ק"מ

דור חדש של מינרלים אורגניים

- ✓ B-TRAXIM 2C מאפשר ספיגה מיטבית של מינרלים במעי.
- ✓ B-TRAXIM 2C מסייע בחיזוק המערכת החיסונית.
- ✓ B-TRAXIM 2C מסייע בשיפור בריאות העטין.
- ✓ B-TRAXIM 2C מחזק את הטלף.
- ✓ B-TRAXIM 2C מסייע בהגנה מפני D.D.
- ✓ B-TRAXIM 2C נספג טוב יותר ממקורות אחרים של מינרלים אורגניים.

הגיע הזמן לדור חדש של מינרלים אורגניים

יבוא ושיווק: בר מגן בע"מ | פארק תעשיות עמק חפר
לפרטים: מחלקת שיווק - טל': 073-2566742 | פקס: 09-7460965
אנסטסיה 054-4402420, ניר 050-7988430, רועי 052-8527403.
דוא"ל: marketing@bar-magen.com | www.bar-magen.com

מכון החליבה החדש שכל פרטיו תוכננו על ידי זאביק

הערכים של נבט יותר גדולים מהגרעין. מקילו אחד יכול לצאת פי 10. בשלב הראשוני ובטכנולוגיה הסביבתית, נלמד איך עושים את זה - אנחנו בשלבי הרצה ומקווים שזה גם יצליח. מתקינים בזמן הקרוב מכולה, שכל יום אמורה לייצר ל-10 פרות שישתתפו בניסוי. אנחנו עדיין בשלב ראשוני של ניסוי וטעייה, אך מאמין שזה חלק מהפתרונות. ימים יגידו..

איך תראה הרפת בעתיד על פי היכרותך רבת השנים?

שונה לחלוטין, טכנולוגיה, רובוטיקה, סנסורים, תוכנות עם יכולת ניתוח ולוגריתמים - זה העתיד...

כבר היום, ישנם פיתוחים בעולם, יש הרבה חברות שמתמקצעות בנקודות מסוימות. אם יידעו לחבר בין כולם, אז תהיה מערכת מושלמת.

תחום ההשפעה של הרפתן יהיה קטן מאוד, הטכנולוגיה תעשה את מירב העבודה והעובד יהיה ברמה גבוהה של ניתוח מערכות ויכולת טכנית. החליבה תהיה אוטומטית ורובוטית וכך גם ההזנה. תהיה שליטה ובקרה על כל התהליכים בכל התחומים - כמה פרה אוכלת, שותה, באופן אינדיבידואלי ולא קבוצתי, עם תוכנות שיודעות לחבר אחד לאחד ונותנות פתרון פרטני ולא רק מידע.

אני צופה קשיים גדולים ביותר בהשרדותן ובניהולן של הרפתות בישראל. אם הרפתנים לא ישכילו לעשות שינויים מרחיקי לכת במחשבה, ולא יובילו תהליכים אלא יובלו, אז המשבר שיגיע יהיה ידוע מראש.

שיכון הפרות - הסככה תהיה שונה לחלוטין - סככת מיקרו אקלים, ללא שולחן חלוקת אוכל. ההאבסה תתבצע ממרכז המזון, ישירות בפידרים ממוחשבים עם משקל מבוקר וכן

הראש עובד כל הזמן לתכנן את הפרויקט הבא..

ההתייחסות לפרה. דוגמאות: לא מסמנים מספרי כוויה על גב הפרה.

הזנה - המוטו הגדול הינו לנסות ולהוביל שימוש אלטרנטיבי להזנת פרות - להקטין את השימוש בגרעינים, מתוך מחשבה שבעתיד יהיה מחסור בגרעינים על מנת להאכיל בני אדם, ואין היגיון להזין פרות בגרעינים על מנת שיתנו חלב.

אני באמצע תהליך של הרצת מתקן, שעדיין לא מושלם, של האכלת נבטים. לגדל נבט 4-5 ימים ולתת לפרות. שלחתי אנאליזה לארה"ב לבדיקה של כמה עשרות סוגי גרעינים, וחושב שיש סיכוי ליישום בהאכלת פרות ללא גרעינים וזו תהיה מהפכה עולמית אם יצליח - הדרך עוד ארוכה.

ברפת העתידית, תחום ההשפעה של הרפתן יהיה קטן מאוד, הטכנולוגיה תעשה את מירב העבודה והעובד יהיה ברמה גבוהה של ניתוח מערכות ויכולת טכנית

לשמחתי, התברכתי ביכולת לאפיין צרכים של פרה, הפסיכולוגיה של הפרה והצרכים הפיזיולוגיים שלה ולתכנן מערכות טכנולוגיות שמשלימות זו את זו

**הרחקת בעלי כנף
 יונים אנפות ועוד**

**הדברת מכרסמים
 במכוני חליבה
 וסביב הרפת**

**נזקי חקלאות
 תנים ודררות**

**הדברת זבובים בחומרים
 מיוחדים ברפתות והישוב
 הצלחה מובטחת**

ריסוס נגד זבובים

קיבוץ בית השיטה 10801

עמית המאירי 054-7070780

פקס. 04-6537428

דוא"ל. a.hadbarot@gmail.com

www.amithadbarot.com

מתקן הביוגז לטיפול בשפכים על רקע אמת המים ההיסטורית

יכולת לזהות צריכת מים בצורה אינדיבידואלית, שתהווה אינדיקציה פרטנית לכל פרה. גם על נושא הזה אני עובד בימים אלו ומכין פיילוט לסככה שתיקרא "סככת בוטיק", תתאים לכל מזג אוויר ותהיה זולה בעלויות.

מה תעשה כ"שתהיה גדול"?

בעבר ליוויתי כמה רפתות קיבוציות בשנות ה-90 - קם מוקדם בבוקר, מסיים את העבודה ברפת ונוסע לקיבוץ, על מנת ללוות אותו. לאחר תקופה, הרגשתי שזה לא הייעוד שלי. בשנת 2000 התחלתי ביעוץ בחו"ל - רוסיה, ברוס, אוקראינה וסין. היה מעניין וקשה - בהרבה מהרפתות הצלחנו לשפר את המצב הכלכלי והמקצועי. היום אני מתמקד בנסיעותיי לחו"ל, בסקרי כדאיות לתפיסה חדשנית ברפתות. זה הדבר שמעניין אותי כיום, לקראת יציאתי מניהול הרפת - להתמקד בנושאים אלו. במקביל, אני אמשיך ללוות את ירדן מחליפי רפת מעל"ה לפי הצורך, וגם יוצא לפרויקטים מעניינים מחוץ לקופסה בארץ ובחו"ל...

להיות מנהל רפת, כל אחד יכול, אחד יותר טוב ואחד פחות. לקום בבוקר ולראות את העבודה כשליחות ולשאול את עצמי: "האם אתמול עשיתי בסדר ומה אני יכול לשפר למחר?" כמו שכתוב אצלי במשרד וזה המוטו שלי:

הישגיות זו לא מקריות, זו מקצוענות!

איחולי הצלחה חמים לזאביק, שכל הזמן חושב מחוץ לקופסה ורווחת הפרה אצלו מעל הכול...

עוד קורס ניהול הסתיים בפקולטה הכשרת דור המנהלים הבא של הרפת הישראלית

יוסי מלול - הרפת והחלב

הקורס ה-4 לניהול רפת הסתיים ודור צעיר הוכשר להמשיך את הענף שלנו

עבודה רבה הושקעה בהכנת הקורס שאותו הובילו פרופ' צביקה רוט וד"ר עזרא שושני. העבודה מול הסטודנטים נוהלה על ידי סיגל גולדנר שמכהנת כרכזת תוכניות לימודים במדור ללימודי חוץ.

הקורס התנהל בימי רביעי בשבוע, בין השעות 14-19 ובדרך כלל הופיעו שני מרצים בכל יום. בגלל הבדלי הרמות של המשתתפים, נאלצו המתכננים השנה, לתת הרבה חומר שנחשב כיסודות הרפת והוקדש מעט יחסית לנושאי ניהול.

ביום המסכם של הקורס, הציגו התלמידים 16 עבודות במגוון נושאים מקצועיים של הענף וחלקם, אף חידשו בכמה תחומים וזקוקים למחקר יותר מעמיק.

בשיחת הסיכום השתתפו גם פרופ' בני הפץ דיקאן הפקולטה, מיכל קראוס ממועצת החלב, אלון ענבר מנכ"ל שיאון, ד"ר יניב לבון מטעם ההתאחדות וגם יאיר מחברת פיברו.

הסטודנטים הביאו את לקחייהם מהקורס להפקת תובנות בקורסים הבאים והדוברים העלו כמה נושאים ובין היתר:

- תודה לעושים במלאכה שטרחו והשקיעו הרבה וסיגל בראשם.
- ברכות על הרמת התחום של הכשרת אנשי

בקיץ האחרון הגיע לסיום המחזור ה-4 של הקורס למנהלי רפת בקמפוס הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה ברחובות. לאחר שכל פעילות הרפת ברופין נסגרה, נשארה רק הפקולטה ברחובות, כמקום שבו מכשירים את דור העתיד של רפתנים ומנהלי הרפת. במימון הקורס תומכים מועצת החלב, ההתאחדות, שיאון וחברת פיברו והשתתפו בו 28 סטודנטים ממגוון רפתות מכל הארץ.

צוות הקורס שהשקיע הרבה יוזמה, קשב והרבה אהבה לסטודנטים

ADAMA
Makhteshim

פייטור

פשוט. לגדול. יחד.

משק נקי ללא טפילים חיצוניים עוקצים
בעלי חיים בריאים יותר ותנובה טובה יותר
בעל אפקט מהיר וארוך טווח
אינו מכיל זרחן אורגני

מאושר לשימוש במבני משק ריקים מבעלי חיים: דירים, אורות, רפתות, לולים, מלונות עגלים, דירי יונקים ומלונות כלבים במשק החקלאי בלבד. יש לקרוא את התווית על גבי המוצר בטרם השימוש.

לרשותכם בכל שאלה
צוות אדמה מכתשים 03-6577577

- האקדמאית.
- הקורס הוא הצלחה ונשפר במחזור הבא שבו תהיה הפרדה בין יסודות למתחילים ופרטיקה ניהולית למנהלי ענפים בחקלאות כולל רפת..
- לסיום - מחלקים תעודות גמר למשתתפים ויוצאים לתמונת קבוצתית מפרגת.
- החבר'ה מסכמים קורס טוב שנתן להם הרבה בתחום המקצועי ואחת התועלות הגדולות היא השיח והחברות הפורה בין המשתתפים, שמחליפים ידע וניסיון וימשיכו להיות בקשר גם אחרי.
- תודה חמה לעוסקים במלאכה החשובה של הכשרת דור ההמשך המקצועי-ניהול ומכאן תצא הקריאה למוסדות נוספים ולחברות מסחריות לתמוך כלכלית בפקולטה ובסטודנטים שיוכלו להגיע וללמוד את המקצוע בענף הכי הכי..**

- ומנהלי רפת, אחרי שסגרו את המגמה במכללת רופין.
- מבקשים יותר פרקטיקה - יותר תוצאות ניסויים מעשיים ליישום בשטח.
- יותר כלכלה, ניהול צוות עובדים, ניהול כלכלי.
- זה עסק ולא רק רפת מקצועית - מחזור של כ-10 מ' ש"ח לרפת וצריך להבין בניהול.
- פרופ' בני חפץ דיקאן הפקולטה, פרופ' רוט וד"ר שושני הציגו דגשים נוספים
- הקורס היה מוצלח ויעיד על כך, שיעור המשתתפים בשיעורים שהגיע לכ-90% בכל התקופה.
- שיעור גבוה של עבודות גמר - הציגו מחקרים בצורה מעולה וזה ילווה את הסטודנטים גם בעבודה בשטח.
- יש קשר חדש עם האקדמיה לעריכת ניסויים ברפתות.
- מתכננים יום פתוח לחקלאות כולל ענף החלב.
- החיבור עם השטח חשוב מאוד במקביל לעבודה

פרקטיקה ניהולית בענפי המשק החקלאי

קורס ייחודי בפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה ע"ש רוברט ה. סמית ברחובות

ומרצים בכירים נוספים. במהלך הקורס הקרוב יועברו הרצאות ממיטב המרצים בישראל במגוון נושאים הדרושים לכל מנהל יחידה כלכלית ובפרט, לכל מנהל משק חקלאי, כגון: מימון וכלכלה, הכנת תוכנית עסקית, קבלת החלטות, ניהול המשאב האנושי, עבודה מול בנקים, מיסוי, משפט ועוד.

בנוסף להרצאות הפרונטאליות, יידרשו המשתתפים להציג תוכנית עסקית בכיתה ויזכו להדרכה ולהכוונה. ב-29 באוקטובר 2019, יחל המחזור ה-3. המפגשים יערכו אחת לשבוע, בימי שלישי בשעות אחר הצהריים, באוניברסיטה העברית, בקמפוס הפקולטה לחקלאות ברחובות. משך הקורס הוא כשני סמסטרים. לאור האופי הייחודי של הקורס מספר המשתתפים מוגבל ל-20. נותרו מספר מקומות בודדים. נשמח לראותכם.

לפרטים ניתן לפנות למדור ללימודי חוץ, לסיגל גולדנר: טלפון: 08-9489709,

מייל: sigalg@savion.huji.ac.il אתר אינטרנט: <https://hutz.agri.huji.ac.il/>

במסגרת פעילויות המדור ללימודי חוץ לחיזוק קשריה עם הקהילה, פתחה האוניברסיטה העברית את שעריה לקהל הרחב בכלל ולחקלאיים בפרט והקימה מערך שלם של קורסים והכשרות מקצועיות, הבאים לספק מענה לצרכים הדינמיים בענפי החקלאות השונים. בין הקורסים הללו נמנה קורס "פרקטיקה ניהולית בענפי המשק החקלאי". קורס ייחודי ומעשי המותאם לצרכי המנהלים החקלאיים בכלל ולמנהלי המשק החקלאי בפרט.

הרעיון להקמת קורס זה, עלה כצורך מה"שטח" לקורס ניהולי-כלכלי שייתן כלים פרקטיים למנהלים בענפים החקלאיים השונים (רפת, צאן, לול ועוד) להתמודדות עם החלטות ניהוליות, מימוניות וארגוניות. במטרה לשפר ולייעל את עבודתם המקצועית ולסייע בהתמודדות מול אתגרי העתיד.

לשם כך נרתמו, רכז הקורס האקדמי והמקצועי ד"ר גלעד אקסלרוד, ד"ר לכלכלה ומנהל(Ph.D) מהפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ו**גב' סיגל גולדנר** מהמדור ללימודי חוץ, כרכזת אדמיניסטרטיבית

דנונה

PRO

עשיר בחלבון

שנה טובה עם דנונה PRO יוגורטים עשירים בחלבון

פוריות וסנכרוניזציה

ענבר דימנט - inbardimant@gmail.com

רפת טללי שדה

מתוך עבודת גמר בקורס שנתי למנהלי רפת 2019 - מנחה: שקד דרוקר

לא נמצא הבדל מובהק במדדי הפוריות של הפרות בין שתי קבוצות הטיפול. מכאן ניתן להסיק שתוספת של CIDR לפרוטוקול הסינכרון, לא תרם משמעותית לשיפור ביצועי הפוריות בפרות.

תקציר העבודה

תחום הפוריות בענף החלב מהווה חלק מרכזי הן מבחינה ממשקית והן מבחינה כלכלית. מחקרים תומכים בכך, שלמועד החזרה לתפקוד שחלתי ספונטני לאחר ההמלטה, יש השפעות ניכרות על ביצועי הפוריות של הפרה בהמשך התחלובה.

ככל שהפרות מבייצות במועד קרוב יותר להמלטה, כך סיכויי ההתעברות מהזרעה ראשונה הולכים וגדלים. איחור במועד הביוץ של הפרות עלול לגרום להפסדים של ימי כלכלה ובמקרי קיצון - להפסקת הזרעת הפרה עד ליציאתה מהעדר. בנוסף, ממשק רבייה מבוקר מאפשר לתכנן ולבקר את התפלגות ההמלטות בעדר ובכך, לתכנן את מכסת החלב הקיימת לרפת.

בכל עדר יש מספר פרות שאינן נצפות בדרישה במערכת הזיהוי האוטומטית (חוסר פעילות של מערכת המין, עקב בעיה הורמונלית, דרישות שקטות או כשל זיהוי השינויים ההתנהגותיים); מצב זה מוגדר כ-"חוסר תאנה".

הגישה השמרנית לטיפול בפרות אלו היא בדיקת מערכת הרבייה ע"י מישוש טרנס-רקטלי של הרחם והשחלות, שמתבצעת על ידי הווטרינר, והתאמת טיפול, עפי"ר הורמונלי, בהתאם לממצאי הבדיקה. כאלטרנטיבה, סנכרון פרות עקב "חוסר תאנה" (גם ללא הכרח לבדיקה וטרינרית טרנס-רקטלית) בא לנסות ולטפל בבעיה זו. לאורך השנים פותחו פרוטוקלים שונים לסינכרון ייחומים וביוצים בפרות חלב.

בעבודה זו ביצענו השוואה בין שני טיפולי פוריות: **Ovsynch** עם התקן CIDR או Ovsynch רגיל. המחקר בוצע במטרה להשוות את ההשפעה האפשרית של פרוטוקולי הטיפול על ביצועי הפוריות של הפרות, ובכדי לדעת לבחון האם יש ערך מוסף להוספת CIDR כחלק מהטיפול. הפרות שהוקצו למחקר זה חולקו בצורה אקראית לשתי קבוצות הטיפול על מנת להשוות את יעילותם.

מטרות המחקר

1. לבחון ולהשוות את יעילותם של שני טיפולים הורמונליים על מדדי הפוריות של פרות הולשטיין-פריזי ישראליות, שלא נצפו בדרישה במערכת זיהוי אוטומטית ברפת החלב בישראל עד לתום ימי המנוחה (85 ימים);

קיבוץ טללים בנגב - מדברי וחם

צינון פרות אינטנסיבי להקלה בעומס החום

2. לבחון כלכלית איזה משני הפרוטוקולים יעיל יותר, בהתחשב בעלות הטיפול וימי הכלכלה.

אופן ביצוע המחקר

המחקר נערך בשנת 2019 ברפת טללי שדה (שותפות של קיבוץ טללים וקיבוץ משאבי שדה), הממוקמת בקיבוץ טללים שברמת הנגב, עם אקלים מדברי ויבש. הרפת מונה כ-1,150 ראשי בקר מתוכם 630 פרות חולבות, עם ממוצע חלב של 13,000 ק"ג לפרה בשנה. המחקר עוצב כמחקר עוקבה פרוספקטיבי, שנכללו בו פרות הולשטיין ישראליות, שלא נצפו דורשות ב-85 ימי המנוחה לאחר ההמלטה. במחקר נכללו פרות מתחלובה ראשונה עד שביעית (בממוצע 2.8 ± 0.2).

סיכום

שימוש בפרוטוקול לסנכרון ביוץ בפרות, שלא נצפו בדרישה באמצעות מערכת זיהוי אוטומטי, הביא לאחוזי התעברות דומים למקובל במשק. עם זאת, התוצאות שהתקבלו בעבודה זו לא תומכות ביתרון להוספת CIDR לפרוטוקול Ovsynch, לצורך סינכרון ביוצים וייתכן שהשימוש בפרוטוקול Ovsynch קלאסי, הינו פתרון פשוט ומוצלח לטיפול בפרות אלו.

אולם, דרוש מחקר נרחב יותר על מנת לקבל תוצאה שמשקפת את התמונה בכלל העדר הישראלי. כמוכן, בכדי

להעריך האם יש יתרון כלכלי לטיפולים הללו. במחקר עתידי יש צורך לכלול שתי קבוצות ביקורת: 1. קבוצה של פרות בחוסר תאנה שלא מקבלות טיפול כלשהו. 2. קבוצה של פרות בחוסר תאנה המטופלות באופן המסורתי (בדיקת רופא + טיפול בהתאם לממצאים). בנוסף, יש צורך בבניית מודל כלכלי שייקח בחשבון גם את הרווח שנוצר מהתעברות מוקדמת אפשרית של הפרות המטופלות, הן מבחינת הפוריות והן מבחינת תנובת החלב העתידית.

סופחן רעלנים מתקדם-בטכנולוגיה חדשנית

MT.X+ mmi.S

- מיקרוגרנולה - פתרון ייחודי למרכזי מזון
- סופח טווח מיקוטוקסינים רחב במיוחד
- דיאגנוסטיקה

הסופח רעלנים היחיד שנמצא סופח 40% מהדון ועד 60% מהפומוזין בבדיקות מעבדה

ניתן לקבל פרטים על תוצאות מובהקות בארץ

מחשבוני לבדיקת רמת המיקוטוקסינים במשק
olmix.com/evaluator

מחלקת שיווק:
052-6210505
ofir@bnotharel.com

B-NOY HAREL LTD.
AGRICULTURAL TECHNOLOGICAL SOLUTIONS

www.olmix.com

האם התחמיץ הכרחי במנה? ביצועי פרות חלב שניזונו במנות המכילות חציר או תחמיץ חיטה - סיכום שני מחקרים שהוצגו בכנס המדעי 2006

ד"ר גבי עדין, ד"ר רן סולומון - המחלקה לבקר, שה"מ
קרלוס גרינגאוס - רפת סמר
זאב צומברג - רפת חלב ערבה ביטבתה

לא התקבל הבדל משמעותי בביצועים בין האבסת חציר ותחמיץ צמח החיטה שנקצר באותו מועד להכנת שחת או תחמיץ. כאשר השחת והתחמיץ התקבלו ממקורות שונים, בגיל פיזיולוגי שונה, כפי שמאופיינת המציאות במשק

עשיית תחמיץ בבאר טוביה במבט רחפן

פחת, לעומת \$130 טון ח"י שחת חיטה, באיכות דומה. בשנים האחרונות, עם השיפור ביכולת הערבול של העגלות המערבלות, עולה הנטייה להגברת שיעור החציר במנה, בעיקר חציר חיטה. עם זאת, מקובלת הדעה שמנות המכילות תחמיץ, משפרות את צריכת המזון וייצור החלב ורכיביו - שיפור בגין הטעימות.

תחמיץ וחציר
מנות לפרות גבוהות תנובה בארץ מכילות בד"כ כ-35% מזון גס, התחמיץ מהווה כ-75% מסך המזון הגס והשחת כ-25%. תחמיץ החיטה מהווה את עיקר התחמיץ במנה והשאר, תחמיץ תירס וסורגום. מקובל שעלות טון ח"י תחמיץ חיטה בבור הינו כ-\$145 כולל

אצלנו גם עדר קטן הוא גדול!

המרכז היחיד מסוגו בארץ
לאספקת תערובת ובליל יונקים
המשרת לקוחות קטנים וגדולים כאחד!

מרכז מזון נהלל
הוא היחיד בארץ,
המוביל ומפזר
שקי ענק החל מ-50 ק"ג
ישירות לקיבוץ ולמושב

מרכז מזון נהלל בע"מ

נהלל 10600, engeluzi@012.net.il, טל. 04-8112452 פקס. 04-8112403

הניסיון ביטבתה

זיוה צומברג בתחביב אישי ברפת

בימים שקצרו וחילקו ירק זון היישר מהשדה

זאב צומברג (זיוה) הקים את הרפת בקיבוץ יטבתה בערבה הדרומית וסייע למשקים רבים באזור להקים רפתות מפרנסות.

כאיש מקצוע בענף, שהיה גם מדריך בשה"מ, חיפש כל השנים מזונות לפרות שגדלים באזור חם מאוד ויבש ועשה ניסיונות רבים, עם גידולים מגוונים, כולל גידול ירק טרי וחלוקתו באופן יומי באבוס...

גידול ירק לתחמיץ ואחסונו בערבה הוא כמעט בלתי אפשרי - מחסור במים, עלויות גבוהות והשקעות מסוכנות.

שחת לסוגיה הובלה מהצפון - משקי הגנב ואף צפונה מהם. דאגו לגוון את מקורות השחת - אספסת, בקיה, דגן ועוד... בשתי רפתות בערבה הדרומית מייצרים מזון בבית ולא קונים בליל מלא מהצפון. סמר ויטבתה חברו יחד לעשות ניסוי מבוקר ורחב לבחינת ההבדלים בביצועי המנה, רק עם שחת או עם תחמיץ...

זיוה לא הופתע מהתוצאות - מניסיונו. לצמח חיטה יש שלושה מצבים דומים באיכותם: ירק, תחמיץ, שחת. בעבודה נכונה, בתכנון ובביצוע המנה, נקבל תוצאות דומות וכל אחד יוכל לבחור באיזה סוג ירק ירצה להזין את בעלי החיים שלו. יתרה מכך, לאחרונה הורידו ברפת יטבתה את כל שחת הקטניות ונשאר רק עם שחת דגן וראה זה פלא, התוצאות לא נפגעו...

יישר כוח לרפתות הערבה, שעל אף הקשיים הגדולים והמרחק העצום, עושים כל שניתן, כדי לגדל פרות ולייצר חלב באזור הכי מורכב והתוצאות - בשיפור מתמיד...

חציר דגן איכותי

ההזנה בערבה הדרומית

בעבר היה מקובל במשקי הערבה, עבודה עם מנות שבהן מקור המזון הגס היה חציר בלבד. למרות עלויות ההובלה של מזון רטוב, זה מספר שנים שחלק מהמשקים באותו אזור, מזין את הפרות עם בלילים הנקנים במרכזי מזון מסחריים והמכילים שיעור גבוה של תחמיצים. הידע בספרות, הנוגע להשוואת ביצועי פרות הניזונות על תחמיץ לעומת שחת, דל ביותר.

הניסוי הראשון - תחמיץ וחיטה מאותו שדה

בניסוי הקדמי (עדין וחוב' 2004), שבו מקור שחת חיטה ותחמיץ החיטה היו מאותו זן, שדה, תנאי גידול זהים, כל השדה נקצר יחד (חלק שימש להכנת התחמיץ וחלק הוקמל לשחת דגן), לא נמצא הבדל בכל מדדי הייצור, למעט בריכוז חלבון החלב הגבוה יותר בקבוצת החציר, שנבעה כנראה מפחת נמוך יותר של פחמימות פרמנטביליות, בעת שימור הירק לחציר. כמוכן, נמצא שצריכת המזון הקבוצתית הממוצעת במנת השחת הייתה גבוהה בכ-5% ממנת התחמיץ וכך גם יעילות בהפיכת מזון לחלב.

הניסוי השני - תחמיץ וחיטה משדות שונים

בעבודה הנוכחית, תחמיץ החיטה ושחת החיטה היו ממקורות שונים ונקצרו בשלבים פיזיולוגיים שונים, כפי שקורה בפרקטיקה היומית ברפת. הניסוי נמשך 90 יום (בין יולי לספטמבר 2005) בשתי קבוצות של כ-60 פרות שחולקו על פי הקריטריונים המקובלים. נערכו אנליזות כימיות להערכת הרכב השחת והתחמיץ וקביעת הנעכלות בכרס מלאכותית, נרשמה צריכת מזון קבוצתית בניקוי שאריות, ונמדדו ייצור חלב פרטני יומי, תכולת המוצקים בחלב, איכות החלב בביקורת חלב חודשית ומשקל הגוף במהלך הניסוי.

תוצאות הניסוי השני: נתוני ייצור החלב ורכיביו נותחו בכלל הפרות וכן נעשתה השוואה בין פרות המלטה שנייה ופרות בהמלטה שלישית ויותר, בין הטיפולים.

לא נמצאו הבדלים בצריכת המזון הקבוצתית הממוצעת במהלך הניסוי כ-25 ק"ג ח"י לפרה ליום, בשתי הקבוצות. נמצא יתרון מובהק בתנובת החלב לטובת מנת התחמיץ (35.7 לעומת 34.5 ק"ג לפרה ליום), יתרון זה נבע כולו מההבדל בתנובת החלב של הפרות מתחלובה שלישית

נמצא יתרון בייצור חלב למנת התחמיץ, אך יתרון בשיעור המוצקים במנת השחת. ההחלטה האם להשתמש בחציר או תחמיץ היא מורכבת ובעיקר, נוגעת לפרמטרים של מחיר התחמיץ ואיכות החציר.

ק"ג לפרה ליום בהתאמה) ויתרון בתנובת החמ"ש והחמ"מ לפרות המלטה שלישית ומעלה במנת התחמיץ, לעומת מנת השחת (34.6 לעומת 33.2 ק"ג ו-36.5 לעומת 35.0 ק"ג לפרה ליום בהתאמה). לא נמצא הבדל בתוספת המשקל של הפרות במהלך העבודה (13.3 לעומת 13.7 ק"ג במנת החציר והתחמיץ בהתאמה).

לסיכום שתי העבודות

לא התקבל הבדל משמעותי בביצועים בין האבסת חציר ותחמיץ צמח החיטה שנקצר באותו מועד להכנת שחת או תחמיץ. כאשר השחת והתחמיץ התקבלו ממקורות שונים, בגיל פיזיולוגי שונה, כפי שמאופיינת המציאות במשק ובהנחה שאיכות התחמיץ טובה יותר וזאת משום בעיות אגרוטכניות בהכנת השחת חיטה, כמו שטחים שוליים, יבול נמוך, אפר גבוה, מועד קציר מאוחר וכו'. נמצא יתרון בייצור חלב למנת התחמיץ, אך יתרון בשיעור המוצקים במנת השחת. ההחלטה האם להשתמש בחציר או תחמיץ היא מורכבת ובעיקר, נוגעת לפרמטרים של מחיר התחמיץ ואיכות החציר.

בניית ערימת באלות

ומעלה (36.7 לעומת 34.3 ק"ג לפרה ליום במנת התחמיץ והשחת בהתאמה).

נמצא יתרון מובהק בריכוז השומן וחלבון החלב לטובת מנת השחת (3.78 לעומת 3.61%; ו-3.16 לעומת 3.06%, בהתאמה). לא נמצא הבדל בתנובת החמ"ש 4.0% והחמ"מ (33.3 לעומת 35.5 ק"ג חמ"ש ו-35.1 לעומת 35.3 ק"ג לפרה ליום חמ"מ, במנת השחת והתחמיץ בהתאמה). בנייתוח התוצאות בתחלובות השונות נמצא יתרון בתנובת החמ"ש והחמ"מ של הפרות בתחלובה שנייה במנת השחת, לעומת מנת התחמיץ (33.5 לעומת 32.4 ק"ג ו-35.3 לעומת 34.2

YAMAHA

Revs Your Heart

כי על איכות לא מתפשרים!

החל מ-

25,500*

במחיר לא כולל מס

3

שנות אחריות

סדרת הרכבים הטובים בעולם מבית ימאה

**רכבים תפעוליים
בנזין/ חשמלי**

**טרקטורי משא
(רישוי כביש)**

רכבי עבודה

טרקטורונים

רכבי שטח

יבואן רשמי: קשר ימי בע"מ - שניצלר 9 ת"א 03-6818814
מכרות: מרכז-גלעד 050-5801040 | צפון-דני 054-6888561 | דרום-עידן 054-5528911
מנוון מסלולי אשראי | TRADE IN | שירות בפריסה ארצית
keshesher@inter.net.il | www.keshesher-yami.co.il

YAMAHA
Keshesher Yami

ההר

שיווק בע"מ

לכל רפתני וח

שנה טובה

שנת עשייה

המיכון 3, מושב באר טוביה 83815
טל. 08-8505353, פקס. 08-8505355

ההרמן

שיווק בע"מ

מרמון

מקלאי ישראל ה פורייה ה והצלחה

מרמון שיווק בע"מ www.hreman-marketing.co.il | חפשו אותנו ב

אלדד: 050-5414414 | מומו: 050-5414464

יורי: 050-3242322 | נדב: 050-3320111

קירור מקדים ברפתות גדולות

סיור מקצועי עם דובי שמיר

יוסי מלול - הרפת והחלב

אכן, קירור החלב ברפתות גדולות, חיוני שיתבצע על ידי **קירור מקדים** שנותן תועלות במספר תחומים ובעיקר, מבטיח את איכות החלב שיוצא מהרפת

רפת חנתון כפר מכבי - מטופחת, יפה ומצטיינת

קירור החלב - תחום חשוב וחיוני

קירור החלב אחרי כל חליבה ברפת הוא משימה מרכזית שמחייבת תשומת לב והשגחה שוטפת. מדובר במערכת

חיונית להבטחת אספקת חלב איכותית ותקינה. המערכת חשובה שבעתיים ברפת גדולה, עם זרימת חלב 3 פעמים ביום ובהיקפים גדולים ורצון עז להקטין עלויות של הקירור ושמירה עליו.

מה עדיף? האם קירור ישיר במיכל החלב או דווקא, בשיטת הקירור המקדים, שבה החלב נכנס למיכל החלב, כבר בטמפ' של 4 מעלות ושם הוא נשמר עד הגעת מיכלית האיסוף.

הצטרפתי לסיור של **דובי שמיר** מבאר טוביה, לרפת חנתון היפהפייה בגליל התחתון, בניהולו של **אבי אהוביה**, בן קיבוץ תל יוסף.

רפת חנתון-כפר מכבי היא רפת כפולה עם ייצור שנתי שקרוב לכ-8 מיליון ליטר. רפת מטופחת ומצטיינת, שכמו כולם, גם היא עברה חצי שנה ראשונה שחוקה כלכלית.

לפני כשנתיים התלבט אבי בנושא מערכת הקירור במכון החליבה - מיכל החלב של 20 אלף ליטר היה ישן, הקירור שלו היה בעייתי וחייב עירונות ותחזוקה גדולה, קצב חליבה

מיכל חלב עומד 40 אלף ליטר של חברת פולווד עם קירור מקדים

אבי אהוביה מצביע על מחליף החום שמנצל את אנרגיית הקירור גם לחימום מים

מתקן ייצור מי הקרח ועל הקיר 4 מחליפי החום לקירור החלב

מעלות והשניים העליונים מורידים עוד את הטמפ', ל-4 מעלות, ומשם החלב יוצא למיכל האחסון. ברפת משולשת צריך עוד מחליפי חום..

- מחליפי חום לייצור מים חמים - תופס את האנרגיה שהמדחסים פולטים בקירור המים ומייצר מהם, מים חמים ב-60 מעלות. קירור 3 ליטר חלב נותן ליטר אחד של מים חמים וכך מקבלים בכל חליבה כ-1,000 ליטר מים חמים ללא עלות - **קיימות ברפת.**

אבי מרוצה מאוד מהמערכת של הקירור המקדים שגם שנותנת לו הרבה יתרונות:

קירור מהיר ששומר על איכות החלב (ספירת חיידקים נמוכה...) ואפילו נותן יותר פרסים מהמחלבה הקולטת - **שטראוס.**

מבטיחים שהקירור אכן יתבצע בתקנים במחמירים שבדרך, בהשוואה לקירור הישיר - ככל שכמויות החלב זורמות מהר, כך גם הקירור צריך להיות מהיר.

מערכת הבקרה שומרת שהחלב לא יקפא והקירור יישאר אחיד ויציב.

משתנה שהקירור לא היה מספק, תקלות שפגעו באיכות החלב. וכל זאת ברקע הכוונה לבנות סככת פרות נוספת ואף לגדול בהיקף הייצור.

אבי עשה סיוורים בכמה רפתות, שאל אנשי מקצוע, עשה את החישובים הכלכליים והחליט על **מערכת של קירור מקדים עם מתקן לייצור מי קרח של דובי שמיר.**

המערכת - תוצרת פולווד

- מיכל חלב עומד של 40 אלף ליטר.
- אמבטייה מיוחדת שמייצרת מי קרח עם שני מדחסים.
- מדחס שלישי לשמירה על הקור במיכל האחסון העומד.
- 4 מחליפי חום מדגם צינור - **טיובקולר** - צינור חלב שנמצא בתוך צינור מי קרח, שיוצאים מהאמבטיית הקרח. 2 מחליפי חום ראשונים מקררים את החלב ל-8

שיטה ממש לא חדשה אבל יעילה

שיטת מי הקרח היא שיטה ותיקה בעולם, אמינה ויעילה. כוחה בפשטותה עם מערכת שעובדת כמעט ללא תחזוקה, חוסכת כאב ראש וגם אם יש תקלה, אזי מתקן מי הקרח יכול לתת את הקור הנחוץ, כדי לבצע את הקירור בזמן, עד תיקון התקלה. אוגרים חשמל בשעות זולות לשימוש בזמן החליבה.

ככול שהמערכת יותר גדולה, כך יש פיזור סיכון גדול יותר בגין יותר מדחסים ומחליפי חום.

כך יש מערכות כאלה גם ברפתות נוספות כמו יבנה, ניר עציון, רפת גליל מערבי, כפר חרוב ועוד.

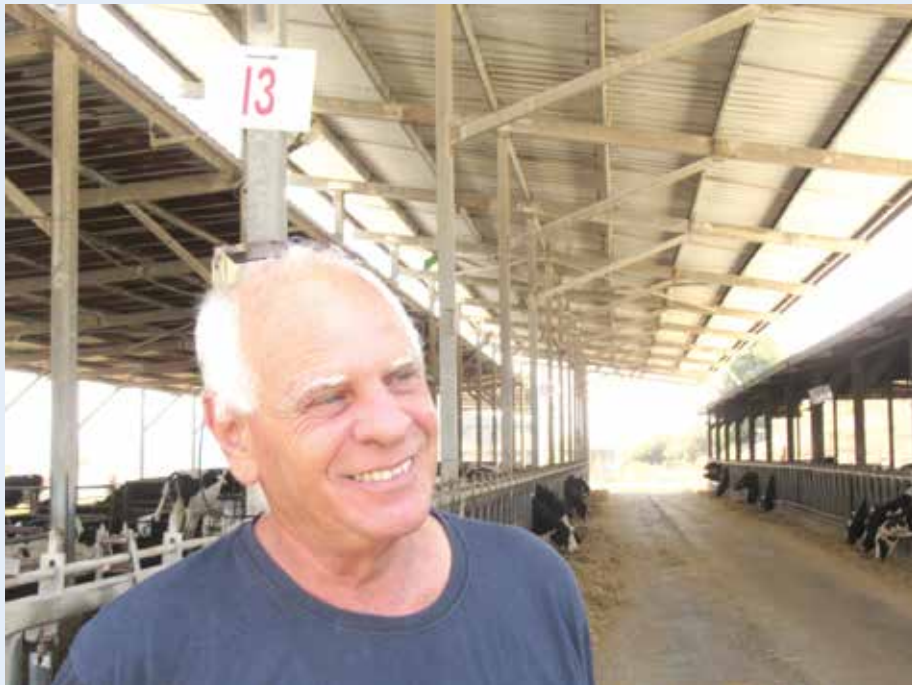
הרפת המארכת, רפת חנתון - יפה ומרשימה עם נוף מרהיב ושווה ביקור יותר יסודי.

אבי מנהל הרפת עם דובי שמיר שהתקין את המערכת

דובי שמיר רפתן שנותן שירות לרפתנים

דובי שמיר - רפתן שמשרת רפתנים

נולד בבאר טוביה להורים שעלו מרומניה בסוף שנות ה-40. בשנת 1955 לאחר שהתחתן עם יעל, אבא שלמה שמיר קנה נחלה במושב ושילם עליה שסכום גבוה מאוד (שהיה שווה הרבה מגרשים באשקלון הסמוכה). כמו רוב החברים, התחיל עם 2 פרות ומכונת חליבה ניידת וגדל בהדרגה עם ענפי עזר נוספים כמו יקרות ומטעים. וכך המשק צמח והילדים נולדו ישר לתוך עבודת הרפת. דובי שמיר נולד ב-58 גדל במרחב הכפרי של באר טוביה ובצבא שירת כסמל מבצעים בסיני אחרי שנפלט מקורס טיס. ב-84 למד קורס הנדסאי רפת ברופין, לקבל את

ומרתף שבו כל צנרת החליבה למעט מדי החלב שנשארו למעלה.

דובי התחתן ב-86 ונודלו לו 3 ילדים - ניצן בן 31 נשוי עם ילד וכיום בלימודים בארה"ב, בת אמצעית שחזרה משליחות הסוכנות בארה"ב והקטנה שכבר סיימה את השירות הצבאי.

סדר היום - מתחיל במשרד עם בוקר ואם צריך אז יוצא לשטח למשימות מגוונות במתן שירות עצמאי למכוני חליבה בעיקר אפימילק. כיום כבר לא בונה מכונים אלא רק מלווה בייעוץ למשקים שמלבטים בתכנון.

איך הגעת למיכלי קירור?

ב-2001 סגרו בבאר טוביה את המחלבה המרכזת והיה צורך בקנייה מהירה של כ-20 מיכלי חלב בכל רפת. באתי לצח"מ והצעתי שנקים מחלקה מיוחדת לנושאי קירור והם התלבטו והחליטו שלא... נכנסתי לנושא ולמדתי אותו במהירות והזמנתי 19 מיכלים שהתחילו לעבוד כולם ביום סגירת המחלבה. הכול במשך כחודש וחצי עם 3 גדלי מיכלים לפי גודל הרפת.

הגעתי למסקנה ברורה שברפת גדולה חייבים קירור מקדים ואם אפשר אז כמו בעולם עם מי באר קרים לחיסכון באנרגיה...

ההכשרה המקצועית ברפת וחזר לבנות רפת חדשה בבית. דובי הוגדר כבן ממשיך ויש לו עוד אח ואחות שלא בחרו ברפת.

אחרי שנה ברפת, ויש ידע טכני טבעי וידיים טובות, נענה להצעת צח"מ אפיקים לתת שירות של החברה ברפתות הדרום, בצד עבודתו ברפת. וכך אחרי חליבת הבוקר המוקדמת יצא עם ארגז כלים בסיסי לעבודות שירות וגם להתקנות חדשות.

אבא נשאר לעבוד ברפת ובהמשך גם שכרו את שירותיו של עובד תאילנדי.

דני פלס מנהל בצח"מ אפיקים בחר בו להקים ולתחזק 10 מכוני חליבה חדשים בכפר ובבהמשך גם נשלח לתת תמיכה טכנית ברפתות רבות שבהן היה מד חלב של החברה ברחבי העולם. החברה שהקים גדלה והתרחבה וכבר כללה כ-20 עובדים מסוגים שונים.

בסוף הרפורמה ועל אף התאילנדי המוכשר שעבר ברפת החליט דובי ב-2006 להיכנס לשותפות מלאה עם גיורא שפר כאשר המבנים שלו יועדו לעגלות לפני הזרעה ועד ההמלטה. עם שותף נוסף יצרו רפת גדולה שהיום בעלת מכסה של כ-2.5 מיליון ליטר בניהול מלא של גיורא. דובי נשאר בתמיכה הטכנית של מכון פרלל עם 12 עמדות

GODLIKE®

SmartGen
Ideas for power

סינוס החשמל מאחלת
שנה טובה ומוצלחת
ללקוחותינו ושותפינו לדרך

סינוס החשמל

פתרונות לייצור חשמל

10% הנחה
לטיפול שנתי בגנרטור
לפונים דרך
אודעה לו

קנייה ומכירת גנרטורים יד שנייה

יבוא ושיווק גנרטורים

שרות ואחזקה לגנרטורים

מערכות החלפה וסינכרון

לוחות פיקוד ובקרה

בקרה ושליטה מרחוק

תחנות כח פרטיות

סינוס החשמל - קובי היימן | שדה אילן ד.ג. גליל תחתון 15260
נייד 054-7703835 טלפקס 04-6772081 Kobi19711@bezeqint.net

www.sinus4u.co.il

סיור מקצועי של נוקדים במשקי צאן בספרד יוני 2019

ד"ר חיים ליבוביץ - מומחה לגידול צאן

בחודש יוני האחרון יצאה קבוצת מגדלים ואנשי מקצוע בענף הצאן, לסיור מקצועי במגוון חוות ואתרים בספרד. היה מעניין ומעשיר ואורגן בצורה מרשימה על ידי גופים בענף. ד"ר חיים ליבוביץ מביא מקבץ רשמים מהסיור

מתארגנים ויוצאים לסיור בספרד

היוזמה לארגון הסיור המקצועי הייתה פרי שיתוף פעולה מקצועי וארגוני של התאחדות מגדלי הצאן (מנכ"ל הארגון - עמי עמיצור), ביחד עם מרכזי מזון מילובר, שמעמיקים את העיסוק בתחום הצאן בישראל (הסמנכ"ל - טלי מידן). הכוונה הייתה להתרכז במשקי כבשים ועיזים לחלב, שמתקדמים מבחינה מקצועית ושווה ללמוד מהם, על מנת להרחיב את הידע הקיים ולנסות ליישם שיטות חדשות, בהתנהלות עדרי הצאן בישראל. חשבנו לנצל את ההזדמנות ולהכיר מערכות חליבה שאינן קיימות בישראל בצאן כמו **De Laval** ו-**Gea** הנפוצות במקומות רבים בעולם, בענף הצאן לחלב (כבשים ועיזים). הסיור נמשך 5 ימים ביוני 2019. בקבוצה היו נוקדים העוסקים בגידול כבשים (לבוש ולחלב), עיזים (לחלב), וטרינרים, תזונאים, אנשי מקצוע מהתאחדות מגדלי הצאן וממילובר העוסקים בתחום הצאן. בסך הכל, היו בקבוצה 26 משתתפים, בקשת מאד מגוונת של גילאים, ממקומות גיאוגרפיים שונים ומרקע מאד מגוון (מפארן שבערבה ועד נטור שברמת הגולן). מאחר וספרד היא ארץ גדולה, על מנת לא לבלות זמן רב בנסיעות, החלטנו להתרכז באזור המצוי בטווח נסיעה של

שעתיים - שלוש, דרומה או צפונה ממדריד. את שעות היום הקדשנו לביקור במשקים ואת שעות הערב הקדשנו לסיורים בערים שבהן לנו - בטולדו, בסלמנקה ובמדריד. את שעות הערב ניצלנו לסיור קולינרי להכרת אתרים תרבותיים ואתרי אוכל מעניינים.

התחלנו את הביקור בליווי של נציג חברת דה-לוואל, בחווה חדשה בת שנתיים בסך הכל, שמגדלים בה **כבשי לאקון** לחלב שהובאו מצרפת. החווה הוקמה על ידי המשפחה המבוססת כלכלית (עוסקת בבנייה), שנכנסה לתחום החקלאות (מגדלת זיתים, חזירים ועכשיו גם כבשים). המשפחה מתכננת להקים בהמשך, גם מחלבה לעיבוד החלב למוצרים. כיום מוכרים את החלב לחברה רב-לאומית המייצרת גם מוצרי כבשים, מחיר החלב דומה לזה הקיים בארץ - 0.90 יורו לליטר.

העדר מונה כ-9,000 ראש, מהן 4,500 נחלבות כיום, מצויים בהגדלה לכיוון 15,000 ראש. המשק הזה הוא השני בגודלו בספרד. את הכבשים חולבים באמצעות מכון חליבה מקבילי עם קו עילי (סוינג אובר), 40 עמדות חליבה, החלב נשקל פרטנית בכל חליבה, הכבשים מזהות באמצעות בולוסים

כבשי הלאקון

טכנולוגיות בע"מ

הירוץ בטון

ברז
עם מצוף

ברז ספיקה גבוהה עם מצוף למילוי מהיר של השוקת

קיבוץ יגור www.ertech.co.il

berger.robert.fan@gmail.com

חברת: 052-3265113 ערן: 052-3345396

בספרד יש 18 מיליון כבשים, מתוכן 3 מיליון נחלבות, מייצרות 100 מיליון ליטר חלב. החלב מעובד לגבינות כבשים בלבד, גבינות מעורבות כבשים-בקר וגבינות מעורבות כבשים-עזים

ביום המחרת ביקרנו בשני עדרי עזים לחלב, המבוססים על עיזי **מורסיאנה-גרנדינה**. גזע ספרדי מקומי שהוא מכלוא בין המורסיאנה והגרנדינה. בעדר העיזים הראשון של גזע זה, אירח אותנו נציג חברת Gea המקומי, שעסק במלאכת התרגום (ביחד עם **יובל דגן** מחוות נעמי בנטור). הגענו בזמן כדי לראות את סוף החליבה בקרוסלה עם 32 עמדות של Gea, הכולל גם מערכת ניהול של החברה. החווה קיימת כבר מעל ל-30 שנה ויש בה כ-1,500 עיזים נחלבות.

מבנה מאד מרווח, גבוה וסגור, פנס יניקה בשיא הגובה, נעים ומאוורר. הבליל מוגש על גבי מסועים, 9 מסועים בדיר. בתום הביקור המקצועי בחווה, הוזמנו להיכנס לבית המשפחה וכובדנו במוצרים המוכנים גם מהחלב של העיזים שלהם ועוד שלל מטעמים ביתיים ויין מתוצרת המשפחה.

ציוד SCR בספרד

משם המשכנו לכיוון צפון, לסלמנקה כשבדרך התארחנו בחווה החולבת עם ציוד של חברת **SCR**, שנציגה ליוה ואירח אותנו במהלך הביקור. יש בעדר כ-1,000 עיזים מגזע **מורסיאנה גרנדינה** הנחלבות פעמיים ביום במכון חליבה מקבילי עם דלתיות, 12 עמדות בכל צד, זיהוי בתגי רגל של SCR. אין תערובת בחליבה, מכון מכני ללא בוכנות, לא מעדכנים נתוני עיזים תוכנה בשוטף.

המרכז להזרעה מלאכותית

ביום השלישי של הסיוור ביקרנו במרכז הזרעה מלאכותית של כבשים ועיזים **Ovigen** הממוקם ליד Zamora שאיתם אנו בקשר כבר מספר שנים. המרכז עוסק בטיפוח ובניהול ספר העדר לכבשים ולעיזים ומחובר לעדר האסף הספרדי.

האכלה במסוע - השיטה הצרפתית

ע"י אנטנה בכניסה למכון, העדר מנוהל באמצעות מערכת **דל-פרו** של דה-לוואל. בחווה עוסקים בהתקנה של מכון חליבה נוסף, דומה לזה הקיים. שני וטרינרים מגיעים אחת לשבועיים לתמיכה מקצועית, האחד לנושא הבריאות והשני לנושא ההזנה.

גידול השגר - הטלאים מקבלים בהמלטה קולוסטרומ, נמכרים מיד אחרי קולוסטרומ במחיר של 15-16 יורו לטלה (הזכרים). בדר"כ במשקי הכבשים לחלב הטלאים משווקים ב-25-30 ק"ג במחיר של 2-3 יורו לק"ג חי. את הטליות מגדלים על תחליף חלב במיינקות, על טפחות במבנים סגורים ומאווררים היטב, הן נגמלות בגיל 33 יום ומועברות להזנה במנה לגידול. חלק מהמזונות מיוצרים במשק - תחמיץ זון, תחמיץ שעורה בשרוולים, שחת שיבולת וגרעיני שיבולת. שאר חומרי הגלם נרכשים מבחוץ.

העדר מנוהל בצורה אינטנסיבית, 12 מחזורי המלטה בשנה, בכל המחזורים כל הכבשים מוזרעות עם זרמה מהולה שמגיעה מצרפת (יש חוזרות לאיילים מקומיים). כל הטליות מועברות לגידול במיינקת, ממוצע ייצור החלב לרחלה לשנה הוא 590 ליטר. **המבנה** גבוה, פאנלים מבדודים, פנס יניקה בשיא הגובה, נעים ומאוורר. הכבשים ממוקמות על רצפת בטון עם שיפועים, מנוקזת, המזון מוגש על גבי מסועים (השיטה הצרפתית), פעם ביום (אוספים שאריות המוגשות ליבשות), מרפדים בקש פעם בשבוע, מפנים זבל פעם בחודשיים (לקומפוסט): הדיר צפוף (קצת יותר ממ"ר לראש).

עיזי מורסיאנה-גרנדינה

גידול עגלות לתחלופה

להאביס עם קש טחון טרי ולקבל יותר תפוקת חלב/ בשר

רפתן חכם אף תהיה פראוור! **ויותר כסף**

כדאי לבחור ב-Roto Grind

- פשוט - מערכת הפעלה מאוד אפקטיבית המאפשרת לאותה מכונה לעבוד עם טרקטורים מ-70-200 כ"ס. יש אפשרות להתאים למערכות בהספק 1000-540 סל"ד.

- ההספק נקבע ע"י: סוג החומר, מצב החומר (רטוב או יבש), עד כמה דק הוא טחון, חוזק הטרקטור. לדוגמא: עם 80-90 כ"ס ברמת יובש רגילה בטחינה בינונית יכולה לטחון 15 טון לשעה. בשל אפשרות גיוון רב של משתנים התפוקה נעה בין 5-40 טון בשעה.

- המכונה שיכולה לטחון ולרסק חומרים רטובים וקשים שמכונות אחרות לא יכולות.

- אחזקה קלה - במכונה 2 חלקים נעים בלבד, מהם רק חלק נשחק אחד. אצבעות החיתוך עשויות תרכובת טונגסטן קשה והן ניתנות להחלפה בכל 4 הכיוונים.

מגדלי הבקר בגרמניה, אנגליה וארה"ב טוחנים לעצמם יום יום את הקש במנה

- מקצצת שבבים של גזם ענפים בין 5-30 ס"מ קוטר.
- קיצוץ דק של ענפי תמרים משמש כחומר יבש במנות מזון הבקר במקום כל סוגי הקש הרגילים, שיפור ניצולת הבלילים.

רח' פיק"א 10 פתח תקווה, 4961112, נייד: 050-5379383
טל/פקס: 03-9227921 • aaviram11@bezeqint.net

א.אבירם
טכנולוגיות מיחזור

לקבל לפחות 25 בנות מניבות שלהם ב-10 משקים שונים. ממתנים כ-4 שנים עם האיילים הללו עד שמקבלים תוצאות ומדרגים אותם לפי מעל או מתחת לממוצע. אלו שמתחת לממוצע מוצאים ואלו שמעל לממוצע נשארים ומהם מזריעים את העדרים. ההזרעות הן בזרמה טרייה מהולה (פורמולה מסחרית מתוצרת INRA צרפת) שניתן לרכוש בשוק. מאיילי העילית מקפיאים זרמה לטיפוח ולייצוא. יש בתחנה מקום ל-280 זכרים, כשהמבנה המרכזי בתחנה משמש למגורים שלהם. כל שנה מובאים 120 זכרים למרכז. מזריעים בשנה 38,000 הזרעות אסף, 90% באזור קסטיליה לאון, חברים בהתאחדות האסף מחויבים להזריע לפחות 25% מהעדר. העלות השנתית למגדלים היא 10 יורו לכבשה לשנה (כוללת מבחן DNA, ביקורת חלב - חלבון שומן, סת"ס, אוריאה ושיפוט מורפולוגיית עטין).

אחוזי ההתעברות - 45% מהזרעות בזרמה טרייה מהולה (לפי מועדי ההמלטות ובדיקות DNA) ו-55% התעברות מהזרעות תוך רחמיות.

הארגון נכנס גם לתחום הג'נומיקס ועובד כעת עם צ'פים הכוללים 50K סמנים גנטיים לתכונות יצרניות שונות. יש עניין למרכז ה-Ovigen בשיתוף פעולה עם מגדלי כבשים ועיזים בישראל, בנושא מכירת זרמה, ביצוע מבחני צאצאים, אנליזות DNA וניתוח נתונים. הזמנו לארוחת צהריים עם נשיא הארגון, מזכיר ההנהלה המנכ"ל ועוד כמה מגדלים בכירים בארגון.

חיות כבשי אסף

בליווי אנשי התאחדות מגדלי האסף הספרדי ואנשי המרכז להזרעה מלאכותית, ביקרנו בחווה סמוכה של אחד המגדלים הטובים ביותר החברים בארגון, שבה מגדלים כבשי אסף בחווה שיש לה גם מחלבה צמודה. החווה ממוקמת ב-Coreses, Zamora. העדר מונה כ-4,000 רחלות ועוד חיות תחלופה, טלאים בשלבים שונים כולל בפיטום, בסה"כ 7,500 בעלי חיים מגזע האסף. משתמשים רק במזון יבש (לטענתם למניעת קלוסטרידיום בגבינות הקשות המגיע מתחמיצים). לדבריהם עלו מ-360 ליטר לראש ל-520 ליטר לראש. בהשוואה ללאקון, האסף מייצר יותר חלב עם יותר מוצקים (מהניסיון שלהם), הגזעים דומים בצורת העטין ולכן מעדיפים בספרד את האסף על הלאקון.

קבוצת הסיור המגוונת שלמדו הרבה בספרד

מכון חליבה מעגלי ויעיל לעדרים גדולים

כללי - בספרד יש 18 מיליון כבשים, מתוכן 3 מיליון נחלבות, מייצרות 100 מיליון ליטר חלב. החלב מעובד לגבינות כבשים בלבד, גבינות מעורבות כבשים-בקר וגבינות מעורבות כבשים-עיזים. הגזע הנפוץ ביותר הוא **המנצ'גה** הממוקם בעיקר בדרום ספרד בקסטיליה לאון ושם גם מייצרים גבינת כבשים ייחודית בשם הזה. 50% מהייצור הארצי מגיע מאזור זה. בחבל הבסקים יש גם את הצ'ורה והקסטיליאנה שהם גזעים מקומיים ועמידים לתנאי גידול קשוחים. רמות הייצור שלהן 90 - 120 ליטר לראש לשנה. העדרים הללו מנוהלים בצורה אקסטנסיבית. עדרי האסף מגודלים בתנאים אינטנסיביים. האסף הובא לספרד במהלך שנות השבעים (1977) ולא מזמן חגגו 40 שנה לכניסתו לספרד.

תחנת **Ovigen** קיימת מאז 1999 (20 שנה), הוקמה ע"י ממשלת המחוז, 10 שנים ראשונות המימון היה ממשלתי ומאז המימון הוא באחריות המגדלים (ארגון Assafe). כיום הארגון ממומן במלואו ע"י המגדלים. ההכנסות הן ממכירת זרמה להתאחדויות המקומיות, מכירת זרמה לייצוא ושירותי הדרכה. מוכרים גם שירותי הערכה לאיילים במשקים המסחריים. הגזעים שבהם מושקעת עבודת **טיפוח** הם **קסטיליאנה, צ'ורה, מורסינה גרנדינה ואסף**.

תוכנית הטיפוח של התחנה - הכניסה לעבודה עם ההתאחדות מחייבת בדיקות DNA לכל העדר למשך שלוש השנים הראשונות, בהמשך נאספות דגימות מכל חיות התחלופה. יש רשימת דרוג של המשקים המבצעים שקילות חלב חודשיות (ע"י גורם חיצוני עצמאי), מתוך עשרת הטובים ביותר בוחרים זכרים לגידול. דגשים על תנובת חלב, מוצקים, מורפולוגיית עטין ותאים סומטיים נמוכים. בניתוח הנתונים מתקנים לגורמי סביבה כמו מספר תחלובה, עונת שנה ממשק ספציפי. נושא **השגר לא מעניין אותם**.

2% מהטלאים המומלטים לכבשים **המצטיינות** מובאים אל התחנה בגיל 3-5 חודשים, מוכנסים לקרנטינה, עוברים בדיקות בריאות למחלות העדריות (ברוצלה מליטנסיס ברוצלה אבורטיס, מיקופלסמה אגלקטיה). מובאים לתחנה רק איילים שהם צאצאי כבשים שנראים תקינים (לסתות, רגליים, אשכים ומבנה כללי). לאחר מעבר הבידוד הם מוכנסים לתקופת מבחן ובה מזריעים 300 נקבות על מנת

מבט על טולדו היפהפייה

וגפת בירה, שמשומרים כתחמיצים בשרוולים או ככופתיות.

יש בספרד ספר עדר המטפח את עדרי הצאן לחלב, מחזיק תחנה להזרעה מלאכותית המשרתת את אוכלוסיית הצאן לחלב, אוספת נתונים בצורה רציפה ומקדמת בצורה גנטית את רמות הייצור של בעלי החיים. המיזם שהתחיל בתמיכה ממשלתית ב-10 השנים הראשונות, פועל במימון עצמי ומתחזק מתשלום שהמגדלים מעבירים, ביחד עם הכנסות ממכירות זרמה ובעלי חיים למקומות שונים בעולם. כבשת האסף שנוצרה אצלנו בשנות ה-50 של המאה הקודמת, יוצאה לספרד ובהמשך, גם לפורטוגל, לפני קצת יותר מארבעים שנה, משמשת ככבשה מרכזית בענף הצאן לחלב בספרד ומועדפת על פני גזעים מקומיים ועל הלאקון הצרפתי.

גם הצד התיירותי היה מעניין, המארגנים דאגו לנו לליווי של מדריכים מקומיים, דוברי עברית או אנגלית, והרחבנו את הידע הכללי שלנו על ספרד. הארץ רחבת ידיים, יפה, נוף חקלאי מגוון ומעניין ואנשים נעימים ומכניסי אורחים. שיתוף הפעולה בין מילובר מרכזי מזון והתאחדות מגדלי הצאן היה מעולה, והניסיון של הצוות המארגן בא לידי ביטוי, בצד הארגוני כמו גם בצד המקצועי.

החפצים בסיכום המלא של הסיור מוזמנים לפנות לד"ר ליבוביץ

יש בספרד ספר עדר המטפח את עדרי הצאן לחלב, מחזיק תחנה להזרעה מלאכותית המשרתת את אוכלוסיית הצאן לחלב, אוספת נתונים בצורה רציפה ומקדמת בצורה גנטית את רמות הייצור של בעלי החיים

העדר מנוהל באמצעות תוכנת **AlPro** של דה-לוואל, מתוכנן שדרוג של מכון החליבה בקרוב. **צוות** 15 עובדים ועוד וטרינר, 4 חולבים בכל משמרת, ביקור יומי של הווטרינר.

לסיכום

היה סיור מעניין ומהנה, למדנו דברים חדשים, ראינו שיטות הזנה שונות ממה שאנו מכירים, מזונות שאין אצלנו וחוות בגודל ענק שלא פגשנו בעבר. גם בספרד כמו אצלנו ובמקומות רבים אחרים בעולם, המגמה היא של סגירת משקים קטנים, הרחבה או הקמה של חוות ענק על ידי ארגונים כלכליים, שמאמצים שיטות תעשייתיות של גידול בעלי החיים, הכנסת מערכות ניהול ממוחשבות לחליבה ולבקרה על ביצועי בעלי החיים בעדר. בכל החוות שבהן ביקרנו, מייצרים את המזון הגס בעצמם (את מרביתו) וגם את חלק מהמזון המרוכז (תלוי במיקום ובאמצעי הייצור). משלבים גם מוצרי לוואי כמו קליפות הדר, פולפת סלק סוכר

POLARIS®

מוטו ספורט | מקבוצת דוד לובינסקי | *2717

The Best Adventure You Can Get

blanco

דודה אביאלי ז"ל - מושב באר טוביה

דודה אביאלי, בן מושב באר טוביה, רפתן מגיל ילדות, נהרג בתאונת דרכים בגיל 85 והשאיר אחריו 3 בנים ו-7 נכדים, כמו גם רפת משותפת לתפארת המושב. מקצת מהדברים שנאמרו על קברו בהלוויה הגדולה בחודש יוני האחרון..

רבים דיברו ויספרו על דודה, יפי הבלורית והתואר, מלח הארץ, מדור הנפילים, בן המושב, ממשפחות הראשונים, שהקים משק לתפארת, שתמך ועזר לבנות מושב משגשג, לחם ברוב מלחמות ישראל, אבא שנפצע ושבר כל עצם אפשרית ותמיד יצא מזה מחיך, איש ערכים, וכמובן שגידל משפחה לתפארת.

נתנחם בידיעה שביומו האחרון דודה נהג בטרקטור, אבל סטייק בצהריים, לא ידע ולא ציפה שזה מגיע וללא ספק, העדיף ככה לעזוב אותנו.

השם אביאלי הוא שם ייחודי שאני גאה שהוא שלי. קיבלנו את השם לאחר מות אחיו אליק, שנהרג כגיבור במלחמת השחרור למען המדינה ולמעננו.

לכולנו השם מסמן משפחתיות, אחדות, חוזק, נתינה וצניעות, את הבית שדודה ועמליה אשתו ז"ל הקימו.

"איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא..."

דודה יקר, אישיות מיוחדת במינה. נפלה בחלקנו הזכות להכירך, לעבוד עמך ולבלות במחיצתך.

רובנו מכירים את דודה היכרות רבת שנים, בתוקף תפקידים משמעותיים שבהם כיהן במהלך השנים: כמרכז כפר במושב באר טוביה, נציג מטעם תנועת המושבים בעוצ"מ, מנהל "החקלאית" וכחבר בהנהלת המושב.

דודה נמנה בין מקימי אגודת "ציב" שפעלו למטרת הפעלת מרכז המזון, בידי רפתני באר טוביה. שמך הולך לפניך מאז ולתמיד, כיו"ר הראשון והאגדי של יציב. סללת דרך לבאים אחרך, כסמל למופת ולדוגמה אישית ללא רבב. השקעת לילות כימים למציאת פתרונות יצירתיים, להגשמת החזון ונלחמת להפעלת מרכז המזון בידי רפתני באר טוביה.

השכלת להתמודד עם אתגרים וקשיים ומעולם לא נפלה רוחך. כאשר פקד את יציב אירוע הבוטולזים הקשה, הודות לתושייה שגילית כיו"ר, צלחנו את המהלומה מעבר לכל הציפיות.

לאורך השנים היית נכון וקשוב לכל המתרחש במפעל, היית שותף פעיל בכל החלטה משמעותית. תרמת רבות מניסיוןך ומידעך הבלתי נדלה, במתן עצה חכמה, טובה ויעילה.

למרות תאונת העבודה ברפת ובעיות רפואיות שהחמירו עם השנים, המשכת לעבוד ולפתח את המשק יחד עם אלי, שממשיך את דרכך לא רק במשק אלא גם בפעילות ציבורית.

על פועלך הרב, הפורה והמשמעותי נוכל לספר עוד רבות. אך נרצה לגעת בפן האישי, לספר ולו במעט על האדם שזכינו להכיר. על נועם הליכותיך, הכבוד לזולת, הכנות וטוהר המידות, שכל כך אפיינו אותך.

מצבור הערכים ודרך ארץ שהנחלת לילדיך והרעפת על כל סובביך. התמיכה והמשענת הבטוחה, שלה זכו כל מקורביך, מבלי לבקש כל תמורה.

על שידעת לגעת בלב הבריות הסובבות ולהטביע חותמך הייחודי, בכל אחד ואחד מאיתנו.

תקצר היריעה מלהכיל את כל שעל ליבנו ביום עגום זה, שבו הלב נחמץ על האובדן הקשה עבור כולנו.

דודה היקר, דמותך תלווה כל אחד מאיתנו באופן אישי בדרכו שלו.

תהא נשמתך עדן צרורה בצרור החיים.

זוכרים את מאיר רמון מקיבוץ גרופית

דינה אשחר - מזכירת קיבוץ גרופית, בכנס שנערך לסיכום הכלכלי של משקי הערבה

אחרי שנתיים-שלוש, שלאורכן מצב הענף הידרדר, הודיע מאיר שהוא מבקש לפרוש מניהול הרפת.

שלא כמנהלים פורשים אחרים, מאיר ויתר על האגו והמשיך לעבוד ברפת גם כעובד זוט. חלב יומיום וליווה את המנהלים ברפת אחד אחרי השני, שלט בכל הפרטים, אך כיבד את מקומם ולא היווה איום עליהם כמנהלים.

נהפוך הוא, מאיר נתן מענה ושקט למנהלים חיצוניים בעצם נוכחותו וביקוריו ברפת בשעות הערב והלילה, כאשר בדק שהכל כשורה. אם משהו לא היה לא כשורה, מאיר טיפל בכך. גם תוך כדי המחלה שפקדה אותו, המשיך מאיר לבקר ברפת ולהתעניין בקורה שם עד שנחלש מאוד.

מאיר, אתה חסר לנו ברפת ובשבילי הקיבוץ, יהי זכרך ברוך מאיר.

הכנס הכלכלי השנתי ייערך בעתיד, על שמו ולזכרו של מאיר רמון שהיה רכז הרפת, רכז ההתארגנות וחבר במוסדות הענף במשך שנים רבות

את הרעיון להעלות את זיכרו של מאיר ז"ל, כאן בגרופית, בפורום אזורי של רפתנים העוסק ברפתות ובתפעולן, העלה **זיוה**, עמית מיטבתה וחבר של מאיר, מזה שנים רבות ועל כך תודה לך זיוה.

מאיר ורפת, אחת הם ולא ניתן היה להפריד ביניהם, מצאת החמה ועד שקיעה. יומיום, שבת אחרי שבת, במשך שנים רבות, התמיד מאיר להגיע לרפת לראות מה המצב.

שנים רבות ניהל מאיר את הרפת בגרופית ובנוסף, ניהל אגודות אזוריות שעניינן רפתות. מאיר כמו מאיר בחיים מחוץ לרפת, גם ברפת - הכיר כל פרה, עגלה ועגל לפרטי פרטי, כולל ההיסטוריה והנכסים.

מאיר כמו מאיר, בחיים מחוץ לרפת, לא ייחס חשיבות לתחזוקה פיזית ולטיפוח המקום, חיפש תמיד איפה אפשר לחסוך... בסופו של דבר גישה זו פגעה ברפת גרופית והפכה לאחת הסיבות להידרדרות הרפת ולירידה ברווחיות.

הרפת והחלב מוסף מיוחד

חוברת מס' 91 | ספטמבר 2019

רפת מיוחדת במושב רמת צבי

חלק א'

ערך - יוסי מלול

צמח תערובות מאחלת

לכל אנשי ענף הרפת

שנה טובה
וחל שנת

אופור שפודל
מרכז המחקר והפיתוח

צמח
תערובות

www.zmf.co.il

שנה של צמיחה, תפוקה, בריאות ונחת

מתן בן ישי
שירות שדה בקר וצאן

אשר בראון
סמנכ"ל תזונה

ד.ב. עמק הירדן 1510501 | טל. 04-6755565

צמח סקטור חלב | צמח אקסטרסיד | צמח ישראל אפס | צמח יונתן | צמח דגן | צמח סוף

נייד. 050-7664260
matan@zmf.co.il

נייד. 050-2101112
asher@zmf.co.il

שותפות כמודל מצליח

מוסף מיוחד לרפת מיוחדת

יוסי הלול - הרפת והחלב

זהו סיפור על מושב חקלאי ברמת יששכר, שבניגוד להרבה מאוד מושבים, מצליח להישאר חקלאי, עם ענפים גדולים ורווחיים, לקלוט בנים ממשיכים ולקיים חיי קהילה בתהליך צמיחה מתמיד - שווה לקרוא ולהכיר..

עין חרוד ומושב רמת צבי הם שני שכנים קרובים עם מערכת יחסים רבת שנים. בעשור האחרון אני עוקב בעניין ובסקרנות, אחר ההתפתחות הדרמטית ממש, של חקלאי רמת צבי, עם גידול מרשים ביותר בפעילות היצרניים ברפת, הלול, בגד"ש ובתחומים נוספים.

במנעד שקיים בשיטות מודל ההזנה במושבים, ענף הרפת והלול עובדים בצורה מעוררת סקרנות והערכה, שבפועל מביא גם לתוצאות ראויות לחקלאים, ששווה להכיר אותם.

בעוד שהרפת המושבית הולכת ומצטמצמת באופן מתמשך בכל האזורים, הרפת ברמת צבי, שורדת יפה את כל תהפוכות הרפורמות בענף. יתרה מכך, הם צומחים וגדלים והמבחן הבולט ביותר הוא החלטתם של בני דור ההמשך, לבנות את ביתם במושב וחלקם גם לעבוד ברפת ההורים ולקבל בהדרגה את שרביט הניהול לדור הבא.

אתם מוזמנים למוסף מיוחד שעוסק בעיקר בקהיליית הרפתנים והעבודה המיוחדת שלהם. אולי זה יראה לכם קצת מוכר, אולי גם תקחו כמה תובנות

מעניינות...
יצא לי מוסף גדול ובגין אילוצי גודל חוברת, המוסף מתפצל לשני חלקים.

על המושב.. מתוך ויקיפדיה

רמת צבי הוא מושב ברמת יששכר (בין עפולה לבית שאן),

הכניסה למושב רמת צבי

קהילה הולכת וגדלה עם חיי תרבות מפותחים

השדות של המושב מיועדים בעיקר לגידול מספוא וגם לפעילויות נוספות

השייך למועצה אזורית הגלבע. הוקם בשנת 1942 על ידי צעירים יוצאי אירופה, חברי **ארגון הגליל**. הם התארגנו לצורך הקמת מושב ועברו הכשרה במשך מספר שנים, על גבעת שימרון שליד נהלל. במסגרת מפעל היישובים על שם **דב הוז ויצחק בן יעקב**, נרכשו כ-6,000 דונם מאדמות הכפר הערבי תמרה והם הוקצו להתיישבות לארגון הגליל. הקמת היישוב נעשתה בסיוע של ארגון **בני ברית** שתרמו 100,000 דולר לצורך כך. בינואר 1942 עלו חברי הארגון להתיישב באופן זמני במושב מולדת. בשנה הראשונה התגוררו החברים במקום בתנאים קשים, ללא כביש, תוך הבאת מים בעגלה מקיבוצי גבע ותל יוסף. בשנת 1947 טרם נפתרה בעיית המים ועיקר החקלאות התבסס על פלחה. במושב היו 38 משפחות מתוך 62 שיועדו לה על פי התוכנית. המושב נותר בגודל זה במשך שנים רבות.

- עלייה למושב, בתקופות רבות ומעניינות:
- גרעין רמת צבי, רובו יוצאי מזרח אירופה שעשו הכשרה, עלה ב-1938 לגבעת שימרון שליד נהלל.
- ב-1942 עלו ראשוני רמת צבי למיקום הנוכחי, בהנחיית המוסדות המיישבים - סה"כ כ-30 חברים שרובם כבר היו זוגות נשואים, והתחילו לבנות את הנקודה. עסקו בעבודה במשקים שהתחילו להיבנות, במשקי הסביבה, ורובם היו גם פועלים שהלכו ברגל למחלבת תנובה בתל יוסף.
- ב-1947 הצטרף גרעין נוסף ששהה בכפר טירה שליד קיבוץ גזית. בין שני הגרעינים בשנים 43-44 התווספו מספר משפחות שהגיעו מההכשרות.
- ב-9-48 קלטה ר"צ חיילים משוחררים שבאו כעולים חדשים, היישר למלחמת השחרור.
- 1952 - עלייה **מהעיר אל הכפר** שצירפה כמה משפחות נוספות.
- 1957 - "**עליית גומולקה**" מפולין...
- תחילת שנות ה-70 מבצע **יהוד הגליל** ואז קלטו את בני המושב וגם חברים מבחוץ - כך התגבש המבנה של חברי המושב.

בראשית דרכו היישוב נקרא "תמרה" ושמו הוסב במרץ 1953 ל"רמת צבי", על שם **הנרי צבי מונסקי**, שהיה פעיל ציוני ונשיא ארגון "בני ברית" בארצות הברית. ארגון בני ברית המשיך ללוות את המושב בשנים שלאחר מכן ובשנת 1960 נחנך במושב גן ילדים, שנתרם על ידי הארגון. במרץ 1962 הונחה אבן פינה לבית העם במושב, שהוקם גם הוא בסיוע בני ברית.

פרקים בהיסטוריה

יעקב גוזובסקי הוא דמות מיוחדת ברמת צבי - רפתן במשרה מלאה, עם רפת משולבת ומצליחה ו**שאול** הבן הממשיך. יעקב עוסק בהתנדבות, בנושא מורשת המושב - שומר קטעי ארכיון, מצלם תמונות מכל התקופות וגם יוזם שילוט ראוי לשימור ההיסטוריה. מגיע עם המצלמה ומתעד את האירועים השוטפים במושב, שבמהלך השנים, הופכים גם לפרק באבני הדרך של היישוב.

גוזובסקי מספר על חברי רמת צבי כפסיפס שמורכב מגלי

הוריו של גוזובסקי, **מיכל ופנחס**, עלו מכפר יהושע עם הבן הגדול **נתן** כתינוק. יעקב נולד כאן ב-47 והיה הבן הממשיך הראשון שבנה בית במושב, סמוך למלחמת יום כיפור במהלך 74. ברפת שותפים שני האחים והמכסה המשותפת היא כ-1.5 מיליון ליטר. כן, יש גם **שאול** כבן ממשיך.

החקלאות במושב

עיקר הפרנסה של חברי המושב היא מחקלאות: **רפתנים** - 24 מכסות רשומות, כ-21.3 מיליון ליטר מכסה (2019) ב-17 אתרים (7 שותפויות). **לול** - 7 רפתנים שהם גם לולנים (חלקם בשותפויות ואז כל הפעילות המשקית היא בשותפות) ועוד 3

משק חקלאי ולכל אחד יש מגוון כלים לכל העבודות

מכון התערובת לרפת וללול משמש כמרכז השותפות של החקלאים

- נכון ומוצלח, כי הם הרחיבו את המשק והתפתחו. הרפתנים מייצרים פי שניים, מלפני עשור, ושומרים על מושב חקלאי שהפעילות החקלאית בו ענפה.
- ברפורמה הגדולה "קפצו לבריכה" בתבונה - בנו סככות גדולות ומרווחות. המובילים עשו את זה והאחרים קיבלו אומץ ועשו גם.
- הזנה - החקלאים הבינו את כוח היחד. בעוד שברבים מהמושבים ברחו מהיחד, בעקבות טראומת המשבר, ברמת צבי התכופפו והכילו את המשך השיתוף למען כולם - והם אכן מצליחים.
- ענף הלול - צמח ליד הרפת ויש העצמה הדדית ורווחית מאוד. במושבים אחרים צמח ענף הפיטום בהיקף גדול.
- בין האתגרים - לשמור על מכון תערובת עצמאי, כי הלחץ של הגופים החיצוניים הגדולים הוא להשתלט עליו בהדרגה. לא מוכרים תערובת החוצה ושומרים על עצמאות מלאה. משאיות לא נכנסות ואין אנטגוניזם במושב (משאית גם לא יכולה להיכנס מתחת למשפך במכון התערובת).
- ניגוד העניינים בין האגודה החקלאית והמתיישבים החדשים, ילך ויתרחב וחשוב לפעול ברמות שונות כדי לרכך את ניגודי האינטרסים.
- בסך הכול, להוריד את הכובע בפני החקלאים במושב שפיתחו מודל מוצלח מאוד למען כולם ואף מצליחים לשמור עליו בקנאות גדולה.

כאיש מקצוע חיצוני שנפגש עם חברים ופעילים במושב, יש לי הרבה מאוד הערכה למודל המגוון והמשולב שפיתחו, שגם עושה עבודה מעולה למען כולם - בתחום הכלכלי, החברתי וגם הערכי.

יש לי גם כמה רעיונות להשלמה של המעגל החקלאי ורובם בתחום הקיימות ברפת ועל כך בשיחה עם הרפתנים כאשר תתקיים.

איחולים חמים להמשך השיתוף במושב שגם מוכיח את עצמו בהשאת הערך של כל משק במושב..

לולנים שהם לא רפתנים.
גד"ש - כמה אלפי דונמים של המושב שמתחלקים בין החברים, חלקם הגדול מעובד במרוכז והתוצרת היא בעיקר מספוא גס לענף הרפת - חלקו בבורות התחמיץ המשותפים וחלקו בבאלות קש במתחמי הרפת.
שרידות - מאז הרפורמה הגדולה, של תחילת שנות האלפיים, לא נסגרה רפת במושב. השנה נסגרת רפת אחת בגין העדר בן ממשיך.

סתכלים מהצד ומפרגנים

- **הלל מלכה**, מנהל מחלקת הבקר בשה"מ, שגר בגדעונה השכנה, מלווה את רמת צבי מאז כניסתו כמדריך מחוזי במחלקה. ליווה את הרפתנים בתקופת הרפורמה וגם הרבה לאחריה. לסיכום המוסף, נפגשתי איתו ועם **דודי בירן**, המדריך בן המושב, לריכוז התובנות שלהם ולמבט קצת יותר מרוחק על התנהלות המושב.
- אומנם דומים לרפתנים ולחקלאים בהרבה מושבים, אך גם שונים במקצת - יש להם מחשבה עצמאית - שואלים ומתעניינים כל הזמן, מחפשים את הפתרונות שמקדמים.
- התנהלות חכמה של מרכז מזון חלקי ומשותף - תשתיות שמנצלות את כוח היחד, שמאפשר לשרוד ואפילו להרוויח יותר.
- השילוב בין רפת ולול - מעצים מאוד ומחלק את הסיכון. היו שנים שהרפת גמגמה והלול סייע להתגבר וכיום המצב הפוך, עקב המשבר הגדול בלול. שני ענפים גדולים שתומכים אחד בשני ועובדים יחד.
- במבחן התוצאה - ב-90% מהמשקים יש בנים ממשיכים, שהחקלאות היא התעסוקה שלהם - משכילים, נמרצים, מגובשים יחסית ויש הפריה הדדית ותחרות בריאה, להשתפר כל העת... בנו משפחות ליד בית ההורים ומקיימים חיי קהילה יפים.
- הפעילות של העברת השרביט לדור ממשיך היא מורכבת מאוד עם הרבה מוקשים - המשימה הכי קשה. רוב הרפתנים במושב עשו את זה בצורה טובה ומרשימה, במספר מודלים שעובדים. יש גם אי הצלחות...
- עשו עוד מהלך חכם - **קנו מכסות וגדלו**. זה היה מהלך

הלל ודודי שמחים לפרגן לעשייה ברמת צבי

התערובות שלנו, התוצאות שלכם!

ימים ראשונים

תמונות מליווי ההיסטוריה של יעקב גוזובסקי

Venta איורור זה

שנה טובה
לכל
לקוחותינו

מאורר כזה עוד לא היה כאן

חברת ונטה שמחה להציג את המאורר האולטימטיבי לשנת 2017.

מאורר עם מנוע בטכנולוגית ברשלים (הנעה ישירה) מתוצרת IME איטליה עם משנה תדר אינטגרלי בראש המנוע.

- המאורר היעיל מסוג, אשר צריכת החשמל שלו נמוכה במיוחד.
- כנפיים מאלומיניום תעופתי מלוטש בטכנולוגיית AIR FOILE.
- כושר כיסוי של שטח גדול יותר מכל מאורר מקביל.
- בקרת המאוררים נשלטת ע"י שבשבת נירוסטה איכותית ו/או רגש טמפרטורה או ע"י הפעלה ידנית.
- שליטה ובקרה על כל מאורר בנפרד ממחשב הרפת או מחשב נייד.
- הצעת המחר שלנו כוללת הדמיה ממוחשבת להדגמת כושר הכיסוי.
- קטרים קיימים: 2.5, 3, 4, 5, 6, 7 - מטר
- אפשרות גם לבקר חצרות המתנה לשליטה על אוורור והמטרה

מרכזי ספורט

מבנים ציבוריים ומסחריים

מרלוגים מחסנים, ומבני תעשייה

רפתות ודירים

ונטה הינה חברת מקבוצת תעבורה מעל 60 שנות ניסיון באוורור.

IME - הינה יצרן מנועי ההנעה ישירה מהמובילים בעולם. התמונה להמחשה בלבד.

Venta איורור זה

www.venta.co.il

ונטה שיווק (1996) בע"מ ◀ דוא"ל: ventmark@venta.co.il אתר www.venta.co.il

משרד ראשי: רח' העבודה, ת.ד. 2070, א.ת. רמלה, טל. 08-9207004, פקס. 08-9207005 | מפעל ומרכז צפוני: רח' השיש 7, ת.ד. 6450 כרמיאל, טל. 04-9989194, פקס. 04-9082056 | אוורור בחקלאות ובתעשייה: מוטי ניר נייד: 054-7912860 דוא"ל: motin@venta.co.il

MC PUBLISH

דור ההמשך על יד הרפת

דוד בירן - מדריך רפת במשרד החקלאות

יוסי מלול - הרפת והחלב

דוד בירן משמש כמדריך במחלקה לבקר בשה"מ ועל אף התקופה הקצרה שהוא במחלקה, הצליח להשתלב בצורה רחבה בכל תחומי ההרפת והרבה בזכות היכרותו של הענף, ממש מקרוב. דוד מבצע את הסיכומים הכלכליים האזוריים ומצליח להכיר את הדומה והשונה בין המגזרים ולתת תובנות מתאימות לכל רפת. בבית יש למשפחה רפת משותפת מפוארת עם עשייה מגוונת - עבודה קשה של כולם שפרנסה מכובדת בצידה...

הרפת עם תצפית מרהיבה על הגלבע מחד ועל רמות יששכר מהצד השני

אבא **בני** נולד במושב ב-48 ואת אימא הכיר באירוע במגדל העמק וב-74, הם חזרו כבנים ממשיכים במשק. כיום, דור ההורים כבר עבר את שנתו ה-70, הם מובילים את המושב להישגים נפלאים ורובם הגדול, מטפחים דור שלישי במשק שממשיך את המורשת.

אבי הוא הקטן מבין 3 אחים ואחות, **עוזי** האח קיבל משק במושב, במסגרת ייחוד הגליל, אך העבודה החקלאית תמיד הייתה משותפת בין שני המשקים.

אבא ואימא התגוררו בתחילה במגדל העמק ואבא עבד כחשמלאי במפעל **גילית**. בהמשך, עבד כמורה

דוד בירן בסיכום כלכלי בעמקים

איך זה לגדול בבית עם רפת פעילה ומושקעת?

סבא וסבתא עלו לארץ ישראל בשנת 1933. לאחר חוות הכשרה בתל שימרון שליד נהלל, הם הגיעו, כבר כזוג נשוי עם ילדה, בגרעין הראשון לרמת צבי ב-42 ומה שחיכה להם היו אוהלים, צריפים ומחסור במים. הם נקראו בשם המשפחה **ברזינה**, על שם נהר במזרח פולין. בהמשך, אבי ואחיו עיברתו את שם המשפחה ל**בירן**.

הם הקימו את המשק עם פרות ותרנגולות, כמו כל החברים, והתפתחו עם השנים יחד עם המדינה כולה.

אראה פפרס

חדש

הרקולס D-C
שדרגו
עוד היום!

מעל 50% חסכון
בצריכת החשמל
כל היתרונות של
מאוורר תקרה
בהרבה פחות כסף

שקט

משנה תדר
הנעה ישירה

מאוורר
תקרה
מנוע DC

מאפייני המאוורר:

- ✓ מנוע DC מהמשוכללים בעולם
- ✓ שמירה על נצילות מקסימלית
- ✓ חסכוני בחשמל
- ✓ כנפיים מהמתקדמות בשוק
- ✓ שקט
- ✓ קל לתפעול
- ✓ פריסת אוויר רחבה
- ✓ איורור לתעשייה וחקלאות
- ✓ פיקוד ובקרה מותאמים לצרכי הלקוח

* ניתן להתאים את צריכת המנוע לספיקת אוויר / מהירות אוויר נדרשת
✓ שירות ואחריות ✓ פתרון ותכנון ייעודי לכל סככה ✓ חלקי חילוף זמינים וזולים

אראה בע"מ ת.ד. 528, יבנאל 1522500
טל. 04-6708501 | פקס: 053-7970641

מכירות: 050-7545992
שרות מאוררים: 054-5200101

בני האב ויואב, הבן הממשיך ברפת

לחשמל בבית שאן, אחרי ולפני העבודה ברפת. בין לבין, בנו גם בית ליד ההורים. עוזי עבד במשרה מלאה במשק ואבא חלב בוקר, נסע ללמד בבית שאן וחזר לחליבת ערב.

כשהיית ילד, הרפת הייתה סטטית עם כ-60 פרות ל-600 אלף ליטר מכסה משותפת. מאז הרפורמה הגדולה של שנות ה-2000, הרפתות נכנסו לגידול מואץ ובתוך 10 שנים, המכסה הוכפלה וממשיכה לגדול גם בימים אלה. ההשקעות גדולות ואיתן היקף העבודה גדל וכך גם הצורך בידיים עובדות. הציוד גדול יותר, חזק וחדש יותר וכיום יש כ-1.4 מ' ליטר, מכסה משותפת לשני האחים.

איך חלוקת העבודה ברפת ובין בני המשפחה המורחבת?

אחרי הצבא לא ידעתי מה אני רוצה לעשות, ללמוד, גיליתי שיש מחלקה לבעלי חיים בפקולטה לחקלאות והחלטתי שזה מה שמעניין אותי. כך הגעתי לעיסוק בחקלאות, מעבר לתפקיד של רפתן. כרגע יש ברפת עובד זר ואחי יואב במשרה מלאה.

יואב בשנות ה-30, אחראי על החליבות מגיע לחליבת הבוקר ולרוב חליבות הצהריים/ערב.

עד כמה העובדים הזרים שהגיעו הקלו על החזקת הרפת והקלה על הרפתן המשפחתי?

כניסת עובדים זרים הקלה מאוד על בעלי הרפתות. בלעדיהם הרפת המשפחתית לא הייתה יכולה לגדול כפי שהיא גדלה וגם לשרוד, במיוחד בגיל המתקדם של מרבית הרפתנים - ממוצע הגילאים מעל ל-60. בנוסף, העובדים הזרים ברפת עזרו לדור ההמשך לחזור לרפתות, שכן נטל העבודה ומידת "השעבוד" לרפת, פחתו.

העובדים הזרים עובדים בעיקר בחליבות ובתפעול הבוקר. הם זמינים לעבודות הרפת וניתן לפצל להם את יום העבודה, בניגוד לעובד שכיר ישראלי. אולם, בשל כך, הם עובדים שעות נוספות רבות אשר מייקרות את עלות העבודה. העובדים הזרים, אכן חיוניים לרפת המשפחתית. אולם, לצערי בחלק מהמקרים, אין הצדקה באחזקת עובד זר

עוזי הדוד מתעסק בכל נושא ההזנה - אחריות על שטחי הגד"ש, גידול וקנייה של שחתות ותחמיצים לשנה הקרובה וביצוע המנות לכל השלוחות, על בסיס יומי. הגד"ש המשותף, כולל כ-160 דונם ושוכרים שטחים נוספים מחברים במושב. בנוסף, אנו משלימים את מלאי המזונות הגסים בקנייה מבחוץ. בשנים האחרונות הוחלט לקנות, לפחות 50% מהתחמיץ מאל"צ האזורית וכאשר נוצר עודף בשדות, הוא מופנה לשחתות. עוזי אחראי גם על היונקים, אבל נושא ההזנה הלך וגדל ולכן הוא מקבל עזרה בנושא מאחי יואב ומאבי.

אבא בני אחראי לניהול הרפת והלול המשותף.

אנחנו שלושה אחים - האחות הגדולה גרה עם משפחתה בבאר יעקב, אני השני ויואב הצעיר ממשיך ברפת. כולנו גדלנו ברפת ובמשק אשר היו סמוכים לביתנו. עשינו חליבות, הכנו את הלול לקבלת אפרוחים, הגמענו יונקים וכל עבודה נוספת שהמשק צרך. בין אבי ועוזי אחיו הייתה תורנות בשבתות, כך שלאבי היה יום חופש פעם בשבועיים. בניגוד לרפתנים בודדים, אשר היו מחויבים לעבודה במשק בכל ימות השבוע (וזאת, לפני עידן העובדים הזרים). אני ובן דודי עזרנו בחליבות סוף השבוע. כשהתגייסתי, אחי יואב, הצעיר ממני ב-4 שנים, נכנס לתפקיד הזה.

כניסת עובדים זרים הקלה מאוד על בעלי הרפתות. בלעדיהם הרפת המשפחתית לא הייתה יכולה לגדול, כפי שהיא גדלה ולשרוד, במיוחד בגיל המתקדם של מרבית הרפתנים - ממוצע הגילאים מעל ל-60

ההשקעות גדולות ואיתן היקף העבודה גדל וכך גם הצורך בידיים עובדות. הציוד גדול יותר, חזק וחדש יותר וכיום יש כ-1.4 מ' ליטר, מכסה משותפת לשני האחים

ציוד ניקוי תעשייתי

ייבוא בלעדי ◀ שיווק ומכירה ◀ שירות והתקנות

מכונות לחץ

לשטיפת מכוני חליבה ◀ מדגרות ◀ ציוד חקלאי.
ניקוי באמצעות מכונות לחץ מים - חמים וקרים
ומטאטאים מכאניים.

DUSTY - מטאטא מכני

MAX - מכ' שטיפה בלחץ מים קרים
200 בר 15 ל' לדקה 7.5 כ"ס

Miniping - מיכל הקצפה
ניזון מלחץ אוויר

SUPER - מכ' שטיפה בלחץ מים חמים
200 בר 15 ל' 7.5 כ"ס

נייד: 054-7848071/2 פיני/אילן

מען: התנאים 3/27 הרצליה 4644703, פקס' 15389255167
מייל: i_p@zahav.net.il אתר: www.ip-cleaning.co.il

כלובי יונקים מרווחים שדואגים לעגל ולעגלה

מעל לכל התהליך, נמצא ההסכם הענפי החדש אשר היה אמור להיכנס לתוקף בראשית 2019 ולהביא שוב לאפשרות הליך גדילה מואץ של הרפתות המשפחתיות, אשר רוצות לשרוד.

הירידה ל-2 חליבות מאפשרת לייצר פחות חלב ברפת ולשמור על עדר גדול יחסית אשר יוכל לייצר ב-3 חליבות מכסה גדולה יותר. ישנם יתרונות נוספים ל-2 חליבות - פחות הוצאות על עבודה שכירה, פחות הוצאות על חומרים ושירותים (בעיקר אלו הקשורים בהפעלות מכון החליבה), הפרות רגועות יותר ובמצב גופני טוב יותר והרפת רגועה יותר. למרות שניצולת המזון פחות טובה ב-2 לעומת 3 חליבות, ריכוז המוצקים גבוה יותר ולכן גם הפדיון לליטר גבוה יותר.

החיים במקביל לרפת.

ב-2012 סיימתי תואר שני בפקולטה לחקלאות. לאחר כשנה שבה עבדתי ברפת, התקבלתי לעבודה במעבדה בשיאון דרום, גרתי אז עם חברתי **איילת**, היום אשתי, בגדרה. לאחר כשנתיים, נפתח מכרז לקליטת מדריכים בשה"מ כחלק מהמחויבויות במתווה לוקר. התקבלתי לעבודה במחוז מרכז, במקביל **אייל פרנק** התקבל לעבודה בשה"מ במחוז השפלה. כשבועיים לפני שהתחלתי לעבוד בשה"מ, נולד בננו הראשון והחלטנו לעבור צפונה ליד ההורים, במקביל להתחלת העבודה בשה"מ. איילת, אשתי, המשיכה במקום עבודתה בדרום, כאשר ברוב ימות השבוע היא עובדת מהבית. בעבר, כאשר חלבנו 3 פעמים ביום, הייתי עוזר בחליבת לילה ביום ראשון, היום החופשי של העובד הזר. כיום אני לא חולב באופן קבוע, אבל אני תמיד זמין לגבות כאשר יוצאים לחופש או כל מקרה שצריך.

כך החיים הובילו אותי, אני מתעסק ברפתות וגם עוזר בבית כשצריך ואחי הצעיר נכנס לעבודה מלאה ברפת.

במשרה מלאה, לעיתים אף במקביל לדור המשך ברפת. ישנן מספר רפתות אשר חולקות ביניהן משרה של עובד זר, זהו בהחלט מודל טוב ומומלץ. הרפת המשפחתית חייבת להסתמך על עבודה עצמית של בעל הרפת ודור ההמשך (במידה ויש) ולבחון, לפי גודל המשק והיקף העבודה, את נחיצות העבודה השכירה החיצונית ובאיזה היקף.

עד לפני כשנתיים אבא שלי עוד קם לחליבת הבוקר והוא כבר בן 70. כניסתו של יואב אחי הקלה עליו. הוא עדיין קם באותן השעות, אבל הוא יותר זמין לניהול הרפת ולתפעול הלול. יואב למד כלכלה חקלאית, כיום הוא גר בבית של הסבים ועובד במשרה מלאה ברפת. הוא שכיר של השותפים ומקבל משכורת עם תלוש שכר. מאז שמועצת החלב החליטה על מתן תוספת מכסה, בעבור דור המשך העובד ברפת, רפתות משפחתיות הסדירו את

עבודת דור ההמשך והתחילו להוציא תלושי שכר מסודרים. למרות שתוספת המכסה נמוכה, הסדרת מעמד דור ההמשך ברפת, מחזקת את הענף ונותנת שקט וביטחון. זאת בנוסף לעובדה, כי בתלוש השכר יש הפרשות סוציאליות כמחויב בחוק, בניגוד לרוב הרפתנים הוותיקים אשר להם אין הפרשות פנסיוניות כלל.

כיצד הירידה ל-2 חליבות מועילה, מקצועית וגם כלכלית, בתקופות מעבר ואולי לתמיד...

החל מינואר 2019 אנו חולבים פעמיים ביום, זאת על מנת להימנע מהוצאה מוגברת של פרות בשל מדיניות צמצום הייצור.

מאז מתווה לוקר, בשנת 2013, הרפת המשפחתית הייתה בתהליך גדילה מואץ. בנוסף, מדיניות הגדלת המכסות ורצועות חריגה רחבות בשנים 18-2017 תמכו במגמה זו. כתוצאה מכך, הרפתות גדלו במטרה לייצר חריגה וגם יחס העגלות-פרות גדל והגיע בממוצע לכ-80% ובחלק מהרפתות אף עלה ל-90%.

שינוי המדיניות בשנת 2019 חייב רפתות רבות, משני המגזרים, לבחון את עצמם ולהוציא פרות רבות, על מנת לייצר את המכסה השנתית ללא חריגה. על חלק מהרפתות היה להוציא בין 40% ל-50% מעדר הפרות וזאת גם בשל כניסה של עגלות רבות לתחלובה. רפתות אחרות, בחרו לצמצם את עדר העגלות, בכל הגילאים, על מנת להימנע מהוצאה מסיבית של פרות בוגרות. כאשר

מעל לכל התהליך, נמצא ההסכם הענפי החדש אשר היה אמור להיכנס לתוקף בראשית 2019 ולהביא שוב, להליך גדילה מואץ של הרפתות המשפחתיות אשר רוצות לשרוד

אגודה שיתופית לציוד חקלאי בע"מ

מובילה בחדשנות ומקצוענות בחקלאות

שרותי קציר, הרמה, כיבוש, דייש לחקלאים מובילה בניהול גידולי שדה

ת.ד. 11 ד.ג. גלבוע 1812000 • טלפון: 04-6531455 • דוא"ל: office@elz.co.il
מנכ"ל: יובל פונרו 050-4047001 • סמנכ"ל: רותם סולץ 050-4047009
מיקי פאר 052-8804906 • דידי דור 050-4047277

יודעים להכיל מחלוקות מפגש עם פנחס ארבל - יו"ר האגודה

יוסי מלול - הרפת והחלב

המאפיין הבולט בין חברי מושב רמת צבי הוא יכולת ההכלה של מחלוקות ורצון להמשיך בחיים משותפים, באותו מתחם, גם אם חלק מהחברים חושבים אחרת. השותפות ההדדית והראייה למרחוק הביאו את החקלאים במושב להישגים גדולים - **פנחס ארבל וליאור ארבל רובל**, הבן הממשיך, הם דוגמה הולמת לשותפות זו...

פנחס ארבל דור שני במשק שגם ממשיך לפתח ולגדול

הנחלה הראשונה בכניסה למושב, רואים השקעה גדולה במתחם רפת ולול, עם סככה מרחבית חדשה, שהולכת ונבנית לעגלות ולפרות - הרבה עשייה, אופטימיות והצלחה.

ספר קצת על הגעת ההורים למושב

ההורים הגיעו מפולין אחרי השואה, גויסו לצה"ל והכירו שם. אחרי הצבא היו צריכים להחליט על דרכם ויחד עם ההורים של **איציק אברמוביץ** השכן, שהגיעו מכפר חקלאי בצ'כיה, רצו לעסוק בחקלאות וההורים הצטרפו אליהם וכך שתי המשפחות הגיעו לרמת צבי.

תחילה כעוזרים למשקים החקלאיים הראשונים שהוקמו במושב וב-1949 קיבלו משק משלהם. אבא עבד בתנובה תל יוסף ובמקביל הקים בהדרגה את הרפת, קנה 2 פרות מבית יוסף והלך איתן ברגל לרמת צבי.

ההורים התחתנו במושב, בחתונה משותפת לשני הזוגות עם אברמוביץ והסתדרנו יפה מאוד.

ספר על כמה תחנות בהתפתחות המושב ופתרון המחלוקות שמתעוררות, מעת לעת.

תחילה היו 40 נחלות, ועם השנים נוספו נחלות נוספות. גדלנו ל-70 נחלות - 25 דונם חלקה א' לכל אחד. סך הכול 60 דונם קבוע ועוד 40 דונם זמניים לכל נחלה. עד שנות ה-70 היה לכולם - רפת, לול ביצים וקצת פטם. לאט לאט אנשים פרשו והיום נשארו 15 רפתות, מתוכם 7 רפתות משותפות.

סה"כ ברמת צבי מייצרים כ-22 מיליון ליטר, כאשר ב-2010 היינו כ-11 מיליון.

בשלב מסוים פרשנו מייצור הביצים (נשאר מגדל אחד) והתחלנו לגדל פטם לעוף העמק ולעוף טוב.

איך צלחתם את משבר המושבים?

ב-1985 היה **משבר המושבים**, כל המנגנון השיתופי קרס וכל אחד יצא לעצמאות כלכלית. בשלב המשבר חלק מהמושבים היו בחובות וחלק בזכות - רמת צבי הייתה בזכות של 4

מיליון ₪ במושבי הצפון.

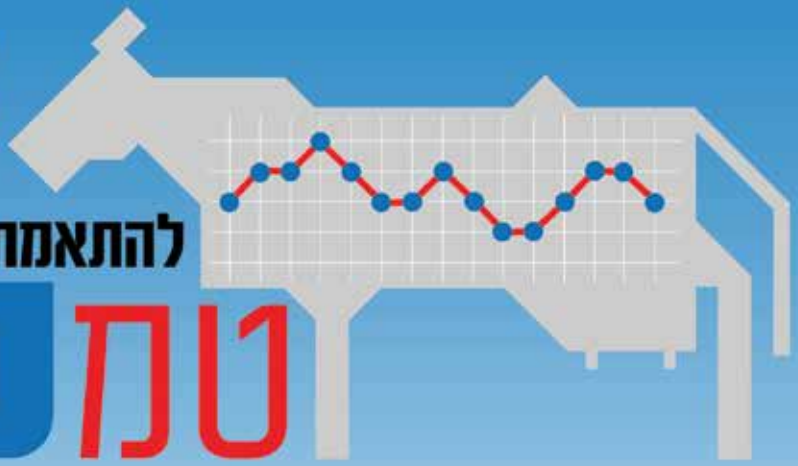
רמת צבי החליטה שהיא מקפידה את המצב - חובות וזכויות, ומחכים לראות איך כל העסק מתארגן. היה חוק ההסדרים והחייבים היו צריכים להחזיר רק 25% מהחוב. החלטנו שאנחנו עושים אותו דבר - הזכאים והחייבים העבירו 25%, חלקם החזירו בחד פעמי וחלקם במנהלת ההסדר, לשנים רבות - המושב לא רצה להיכנס לעימותים אישיים.

החלטנו שממשיכים להפעיל את מכון התערוכות שהוקם בשנים הראשונות. הוקמה חברת **רמה** ששוכרת את המכון מהמושב ובעלי החברה הם המשתמשים, מהרפת ומהלול.

פדיון מניות תנובה גרם לקונפליקטים במושבים רבים, כיצד צלחתם את הסוגיה הנפיצה?

במכירת תנובה קיבלנו כ-14 מיליון ש"ח למושב ואילו החלוקה בין החברים הייתה נתונה להחלטת המושב. כמו מושבים רבים, החלטנו לא להיכנס להתחשבנות על חלקו של כל אחד ומחלקים שווה בשווה לכל החברים. זה עבר

שיפור ממשק הצינון עשוי למחן או לבטל את עומס החום הסביבתי על הפרה ולהוביל לעלייה ניכרת בתנובת החלב ובפוריות

להתאמת הצינון ברפת

טמפרה

טמפרה - בדיקת יעילות ממשק הצינון ברפת

האם מערכת הצינון שלכם מתפקדות באופן אופטימלי?

האם הפרוטוקולים שלכם מתאימים ומיושמים?

בדיקה, ניתוח הנתונים, תוצאות והמלצות, תקבלו במהירות, רק אצלנו.

הקיץ כבר כאן

www.larefet.com

נייד, תומר: 054-7918102 tomerraan@gmail.com

תומר רענן 054-7918102
tomerraan@gmail.com

Secure Covers

שיטה מהירה וקלה לכיסוי בורות תחמיץ

• רשת Secure Covers עשויה מפוליאיתילן בעל צפיפות גבוה HDPE, אינה נפרמת, ארוגה בקשרים סרוגים - 300 גר' למ"ר • קיבוע הרשת, נעשה על ידי שקים ממולאים בחצץ • אפליקציית Secure Covers מוגנת בפטנט מס. GB1704218.5

למה לבחור Secure Covers

• אריג בעל שלשה ממדים - מונעים התרוממות ברוח • גמישות - יכולת מעקב אחר מתאר פני השטח • לא יפרם או ימשוך להיקרע אם יהיה נזק • הקטנת עד ביטול כמות הפחת • אחריות 10 שנים על המוצר

בור תחמיץ 60x16מ' בגילת

יחד עם ליאור הבן הממשיך שמקבל את השרביט בהכרה ובאהבה

להשלים את ה-100 וכך ביצענו את ההרחבה ב-2018. בנושא הנחלות הלא מאוישות ואופן חלוקתן בין החברים וגם הבנים בהרחבה, הוגשה הצעה מוסכמת והיא נצאת בדיונים ארוכים בוועדה המחוזית.

ההדים של עניין תחנת הכוח, הגיעו עד לעין חרוד ועוררו עניין רב בכל האזור - כיצד זה נגמר?

אגודה חקלאית רמת צבי החליטה לחתום עם חברת אדלטק על הקמת תחנת כוח שעובדת על גז, מתוך הבנה שעל הקו הזה שהולך לירדן, יש לנו שם שטח. באגודה החקלאית יש כ-100 משפחות ועוד 80 משפחות בהרחבה, שהן לא חברות באגודה. השטח נמצא ליד הכפר תמרה והיינו אמורים לקבל כ-2 מיליון ש"ח לשנה. היו הרבה רעשים, כפי שקיים גם במושבים רבים..

קיימנו אסיפה כללית והבאנו את נציגי החברה, הזמנו את כל מי שרוצה ללמוד ולבסוף, הפרויקט אושר באסיפה החקלאים ולאחר מכן, הייתה מהומה רבת. סוף דבר, שהוחלט על הקמת תחנה גדולה באזור התעשייה באלון תבור וכל ההסכמים בוטלו. הייתה אווירה לא טובה ואחרי הביטול יש שיפור גדול.

איך מתפרנסים חברי מושב רמת צבי?

- 30% חקלאים - רפת ולול פטם (אחד עוסק בלול מטילות אורגני). הסכם שיווק עם עוף טוב ולא אינטגרציה - 25 מ', 600 אלף עופות במחזור, 5-6 מחזורים בשנה.
- ענף הפטם במושב - מצליחים להיות יעילים רק בזכות מכון התערוכות.
- בלול יש עודף גידול של 50%, נכנסו גורמים פרטיים ועל יד, יש גם איום על ענף החלב.
- רוב הרפתות מכוסות בסולרי.
- החקלאים מאוד מפרגנים ויש שיתוף הפעולה מלא דרך רמה.

באסיפה, אבל 3 רפתנים, החליטו שהם לא מסכימים ותובעים את רמת צבי. ברקע היה "פסק ניר בנים" שהחליט על חלוקה לא שווה, בניגוד להמלצת הרשם. אנחנו אמרנו שלא רוצים להיכנס למחלוקות ושלוש היישוב חשוב יותר מהכסף - רוצים לשמור על שקט בין כלל החברים וחילקנו את הכסף שהתקבל מתנובה, בין החברים - כל אחד קיבל כ-180 אלף ש"ח.

התהליך המשפטי עלה הרבה כסף לכולם והפסק הדין קבע שכל אחד מהתובעים יקבל 500 אלף ש"ח. ואז קמו 15 רפתנים שאמרו, שגם הם רוצים ויגישו תביעה דומה.. אני, בתפקיד היו"ר של המושב בשני הכובעים, חבר ורפתן, מסביר לחברים שאין כסף להחזיר. עמדנו בפני שתי חלופות:

א. לאסוף כסף חזרה מכולם זה בלתי אפשרי.
ב. לבקש מפרק למושב, כי הוא לא יכול להחזיר חובות, אם שאר הרפתנים זוכים.

התקשרתי למאיר צור וביקשתי לגשר על המחלוקות. מאיר הגיע למושב עם עמית יפרח, עו"ד התנועה, וניסינו לפתור את המחלוקת.

יפרח וצור, השקיעו בהסברה לכל צד על המשמעויות. לבסוף, הגענו לפשרה לשלם שכר דירה מופחת על מכון התערוכות לרמת צבי, למשך 15 שנה במקום להחזיר כספים שחולקו.

בקושי הצלחנו להעביר בקרב הרפתנים, חזרנו למי מנוחות והגענו לפשרה של ויתור הדדי. עברנו גם את המכשול הזה שהיה עלול לפרק הכול..

סוגית ההרחבה במושב טעונה בהרבה אינטרסים וחילוקי דעות - כיצד אתם התמודדתם עם הסוגיה החשובה?

קיבלו החלטה על הרחבה של 100 יח' דיור והצלחנו למכור חצי משנת 1990 ואז נתקענו, מסיבות שונות ובמקביל, נפתחו הרחבות במולדת ובכפר יחזקאל, שהייתה בהם מערכת חינוך שעבדה טוב. במשך 10 שנים דרכנו במקום. נכנסתי לוועד במטרה להניע את התהליך. לבסוף, הצלחנו

מכון החליבה ותיק מאוד ובתוכנית האב מתוכנן לבנות חדש בעתיד

בונים שתי סככות מרחביות חדשות במסגרת תוכנית כוללת

- המנהל אמנון אולרייך מעפולה שמרכז את הנושא עשרות שנים.
- לרוב המשקים יש גם בנים ממשיכים וזה מעיד על הצלחה והשתלבות.

קצת על משק ארבול

פנחס נולד ב-1952 וב-75 התחתן עם עפרה ויש להם 5 ילדים - ליאור ויעל מתגוררים ברמת צבי. ליאור עבד כל השנים בעוף טוב ובזוהר דליה, עד שהחליט לחזור למשק באופן מלא, יעל עו"ד ועובדת כעוזרת שופט בבית המשפט בנצרת, עודד מתגורר בגבעת חיים א', תמר ועמית מתגוררות במרכז. 9 נכדים שחלקם גדלים במושב.

פנחס מתמקד בניהול הלולים וליאור בנושאי הרפת. הוא גם עוזר בעבודות הרפת, קם ב-05.00, נוסע להביא אוכל ועושה את עבודות הבוקר עם הבן ליאור, ביחד עם שני תאילנדים שמתגוררים במבנה סמוך.

פנחס וליאור מתפקדים בהתנדבות, כיו"ר האגודה החקלאית וכיו"ר האגודה הקהילתית

שני הענפים בחוסר ודאות ואין כל ביטחון, אבל ממשיכים להתנהג כאילו הכול טוב - קונים מכסות, בונים לולים.

המכסה של המשק 1.25 מ' ולאחרונה פנחס לא קנה עוד מכסות, כי אין מקום עד לסיום הבנייה של הסככות החדשות

שמתבצעת בימים אלה...
4 לולים 1,500 טון בשנה הכל משווק למשחטת עוף טוב - משק לול גדול יחסית.
סולארי - 130 קילואט בשתי מערכות.

כל הכבוד על האופטימיות של משק ארבול והצלחה במבחן הבולט, הוא קיומו של דור המשך במשק.. ובהיקף גדול ומרשים...

מתכננים את הרפת בשבילך

שנה טובה ומוצלחת לכל בית ישראל

◀ מובילים בתכנון רפתות ומכוני חליבה ▶

אגרופלן בע"מ מהנדס אבנר הורביץ

כתובת המשרד: מושב תימורים | כתובת למשלוח דואר: באר טוביה 8381500

טל. 08-8602272 | www.agroplan-il.com | [f Agroplan.ltd](https://www.facebook.com/Agroplan.ltd)

מכון התערובת הייחודי

מכון התערובת הייחודי

יוסי מלול - הרפת והחלב

לב ההתארגנות המיוחדת ברמת צבי נמצא במכון התערובת של המושב. ההתארגנות של רמה היא דבר יפה ומרשים ולזכותם של הרפתנים והלולנים במושב. אמנון אולרייך הגיע לנהל את המכון בשנת 1988, במשבר כספי גדול גם של תנועת המושבים. בשיחה השתתף גם בני בירן היו"ר החדש של חברת רמה

הדרך למכון התערובת

אמנון אולרייך נולד בסעד בנגב וגדל בקיבוץ עין הנציב בעמק המעינות. הוא מספר: "הייתי חזק במסגרות וריכזתי את המסגרייה ולבסוף אף את הבניין כולו בקיבוץ. בנינו מכון חליבה כמעט חדש בעין הנציב ולא ידעתי כלום על מזונות. למדתי הנדסאי מכונות במדרשת רופין ובהמשך, עזבנו את הקיבוץ לעפולה - אשתי ואני, בגיל 38, עם 3 בנות.

בשנת 1988 התפנה תפקיד המחסנאי במכון התערובת ומשה רמות הזמין אותי לפגישה וכך באותו ערב סגרנו על התפקיד, כי ראיתי בכך אופציה לעבודה נוספת באחזקה. המשבר היה בשנים 7-86 והמעבר מאגודה לחברה היה כמה חודשים לפני הקמת רמה - משה רמות היה המנהל הראשון.

דוד זר ומשה רמות הובילו את המהלך של העברת המכון לאחריותם של המשתמשים במכון ובמשבר המושבים, הקימו את החברה רמה.

נכנסתי בתקופה קשה מאוד ועשיתי את זה, צעד אחר צעד. התחלנו עם ייצור של 250 טון לחודש, הרבה עבודת ידיים כשעידן האריזה בשקים היה לקראת סופו.

למדתי נושא ועוד נושא, קשרתי יחסים טובים עם הספקים והסדרתי עם הלקוחות במושב וזה לא מובן מאליו.

הספקים נותנים אמון גדול במכון ויש יחסי עבודה מעולים, עם אובליגו גדול, שנובע מאמון גדול, בזכות הקשרים האישיים של הרבה שנים.

י"אמר לזכותם של החקלאים ברמת צבי, שהם יודעים למצות את הכוח המשותף לטובת הגידול המרשים של כל מגדל בענפי

מכון התערובת, שמהווה מרכז מקצועי, כלכלי וחברתי לחקלאי רמת צבי

לחוות צמיחה מרשימה ומתמשכת בשני הענפים.

הרפתנים במושב טובים ודי דומים למקובל במושבים אחרים. המבדיל ביניהם הוא היכולת להוביל מערכות משותפות שתומכות בכולם. הם גדלים בזכות המחיר המאופק של התערובת לבעלי החיים, שהיא מרכיב ההוצאה הגדול ביותר.

מה הם כללי העבודה בחברת רמה ובמערכות המשותפות?

• בני בירן נבחר לאחרונה כיו"ר המכון, שהתחיל בעצם כמחסן אספקה. המשק החקלאי גדל והתחילו לייצר תערובות מגרעינים של האגודה. ב-82 עשו הפרטה וכל אחד עבד לבד עם הנהלת חשבונות.

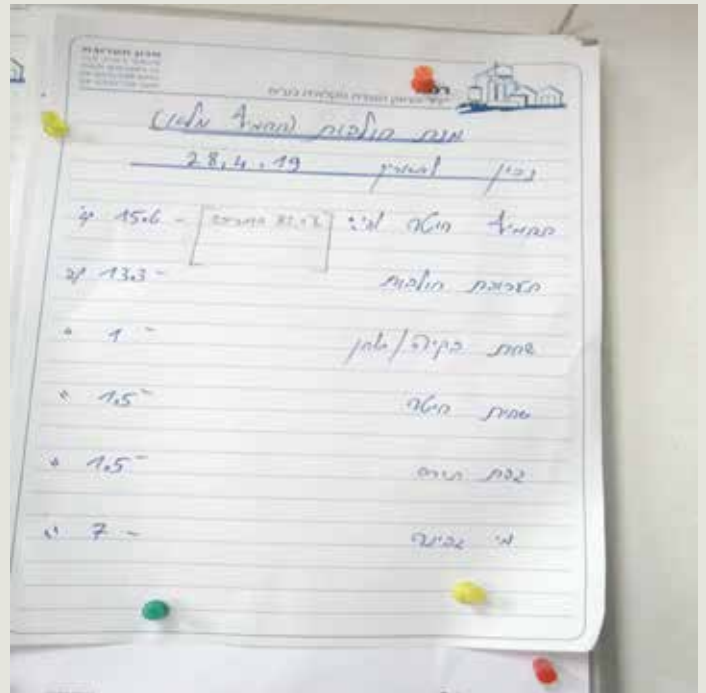
אמנון אולרייך - מנהל את המכון כבר מעבר ל-30 שנה

"מחסן אספקה"

נבנה בתחילת שנות ה-50 ושימש כמחסן תערובת עד שנת 1988. כיום משמש כמכון תערובת כחלק ממרכז המזון - רמה.

בעבר נקרא מחסן אספקה והגיע לתפוקות מרשימות מאוד

המנה המומלצת שתלויה על לוח המודעות לטובת כולם

- רוצים לשמור על הקיים ולא להכניס חיצוניים, שעלולים ליצור בעיות חדשות ונוספות.
- אין חוב אבוד לאף אחד וכל חבר נותן צ'ק חודשי לתשלום כל הוצאותיו.
- הלחץ החברתי שומר על החברה וכולם מיישרים קו.

- הלולנים והרפתנים התארגנו ולקחו עליהם את המכון - התחילו כחברה ושילמו דמי שכירות למושב - מלכ"ר.
- רק היצרנים חברים בה והרווח לא נשאר בחברה - עובדים בשיטת קוסט פלוס...
- עובדים רק עם חברים ולא עם אף לקוח מחוץ למושב -

א.ב. מתכננים

משרד התכנון המוביל בישראל בתכנון ופתות ומבני משק חקלאיים מאחל שנה טובה ופורייה למגדלי הבקר

ALEFBET ARCHITECTS ENGINEERS PLANNERS מתכננים
 דרך מנחם בגין 106, ת.ד. 25256 תל אביב 6125102
 טל: 03-6233777, פקס: 03-6233700, ronen@abt.co.il

צוות עובדי המכון מהכפר טייבה שמפעילים את כל המערך

- 15 לולנים ויש בהם כ-6 שהם גם רפתנים.
- המחזור כ-50 מ'ש"ח בשנה. -3,000 2,000 טון לחודש תלוי בלולים ובאפרוחים.
- כולם בעלי מניות זהות, יש אסיפת חברים וניהול שוטף עם הנהלה - אמנון עוסק בניהול השוטף, אני חותם על צ'קים והעברות. אמנון לא מתעסק עם כסף ואני נמצא איתו בקשר שוטף.
- הרפת שלי נמצאת קרוב למכון, משותפת עם האח שלי ומכסה של כ-1.4 מיליון ליטר. ההורים מייסדים מ-1942, ברפת עובדים אחי ואני, הבן יואב ותאילנדי - רפת מושקעת מאוד. עברנו ל-2 חליבות כי היו עודפים והייצור לא ירד - ייתכן ונישאר בשתי חליבות.

על הבוקר מרים טלפון לאחד הספקים - עירני למה שקורה בענף ובתחום. כשהמחיר עולה אני סוגר מיד. בשוק עולה מחכה עד הרגע האחרון, מהיד לפה, כי שם הכסף הגדול

שנים רבות ויש הכרח להתאים כמה נושאים להתפתחויות. לקחנו עובד לאחזקה שוטפת, בחצי משרה, וכבר היינו צריכים להיות היום עם מערך חדש לייצור ולמיחשוב מודרנים, מיכלי אחסון מתאימים **ובני בירן** מתגייס לסייע בנושא.

גדלנו מאוד והבאנו עוד עובד וכך אני התנתקתי מהשקילות היומיומיות. **מוחמד** מטייבה אחראי על כל המשלוח, נמצא הרבה שנים ומכיר כל לקוח. יש תוכנה שבנינו בשבילנו וכל בוקר לכל תערובת יש משקל רצוי והכמות קבועה לכל מגדל. עובדים עם **סטיבן** כתזונאי שנותנים לו דרישות ומחירים והוא מעדכן את הכמויות הנדרשות לכל תערובת. מי שרוצה תערובת מיוחדת, יש הרכב - רובם עובדים עם המלצת התזונאי.

יש מנה על לוח המודעות ובווטסאפ, כל מגדל שם כמות שנשארת במחשב. 80% מהלקוחות לא יורדים מהטרקטור והנהג מקבל צלצול שהתערובת ירדה וממשיך לתחנה הבאה. מכאן הוא נוסע לבור התחמיץ והגפת וכל אחד עם הסידור שלו.

מ-5-8 בבוקר יש לחץ ויש שמגיעים לשולחן במכון להחליף חוויות, בדומה למה שהיה בעבר עם המחלבה המשותפת. קודם מגיעים הרפתנים ואחר כך הלולנים. יש ועדת רפת שמנהלת הכול, כולל התחמיץ, שם השופליסט

אמנון, כיצד אתה מסתדר עם הדרישות, חדשות לבקרים, על הכנת מזון לבעלי חיים והצורך בהשקעות רבות להתאמה?

לאורך השנים, יש עודף רגולציה והרבה פיקוח, היתרים ותעודות, בצד דרישות רבות למכון התערובת - איכות המוצר, תרופות ועוד. הדרישות הולכות וגוברות ומקשות מאוד על התפקוד.

השקעות - מכון התערובת נמצא באי ביצוע השקעות במשך

לאורך השנים, יש עודף רגולציה והרבה פיקוח, היתרים ותעודות, בצד דרישות רבות למכון התערובת - איכות המוצר, תרופות ועוד. הדרישות הולכות וגוברות ומקשות מאוד על התפקוד

מוחמד מכיר את כל החקלאים ויודע את כל צרכיהם במכון

גמלאי ומלא מרץ לעשות למען החקלאים במושב

אמנון גמלאי ועדיין עובד בכל המרץ, יחד איתו יש 2 עובדי ייצור וחצי משרה באחזקה - כולם עובדים מכפרי הסביבה ומשקיעים הרבה אהבה ומסירות. המכון יעיל וכלכלי מאוד, חוסך בהרבה פעילויות. הקניות מספקים הם הכסף הגדול שבו צריך להשקיע את עיקר האנרגיה.

איך קונים? הניסיון שנצבר - מזמין קדימה אחרי סקר שוק מקיף, זה מעיף אבל חובה: צנציפר, מרכזי תעשיות, דיזנגוף, קופולק, בר מגן, אמבר, מילובר ועוד.

על הבוקר מרים טלפון לאחד הספקים - עירני למה שקורה בענף ובתחום. כשהמחיר עולה אני סוגר מיד. בשוק עולה מחכה עד הרגע האחרון, מהיד לפה, כי שם הכסף הגדול.

באופי שלי אני קפדן מאוד וזה מביא להצלחה - לא ישן בלילה אם משהו לא מתקתק. העבודה מגוונת ולא משעמם לרגע..

איך אמרנו? הכול אנשים. בניהול המכון עומד אמנון, בעל ניסיון רב והיכרות קרובה בענף המגוון ועם זאת הוא משקיע את כל כולו בהשאת התמורה למגדלים והורדת העלויות, לשרידות החיונית של כולם...

בני בירן הי"ד עם אמנון שמנהל את המכון

אחראי. ועדת הרפת מלווה את הקציר וכל מה שקשור להוצאה זה אמנון.

כל המשיכה מחויבת במשותף - יש ראש שקילה שאנחנו בודקים אותו מידי פעם, בסוף חודש רואים את הסטיות. המפעיל רושם במשקל העגלה, כולל גפת ואפילו מי גבינה. יש מתמר על השופל ברמת דיוק גבוהה.

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ע"ש רוברט ה. סמית, ברחובות מדור לימודי חוץ

קורס ניהול צאן

הקורס יתמקד בניהול ענף הצאן על תחומי השונים:
גידול, ייצור, גזעים, פיסילוגיה, הזנה ומזונות, רבייה, וטרינריה, מחלות עטין ושגרת חליבה, מחלות מטבוליות של צאן, עיבוד חלב, ניהול כלכלי ושיווק תוצרת.

במסגרת הקורס ישולבו מעבדות וסיורים מקצועיים מטרת הקורס:
העמקת הידע והכרת שיטות ממשק וטכנולוגיה חדשניים בתחום ענף הצאן. בסופו יקבל המשתתף כלים טובים ויכולות גבוהות יותר להתמודדות עם דרישות המשק המודרני.

הקורס מיועד:
לנוקדים - מגדלי עזים וכבשים, לחברות נותני שירותים לענף הצאן, למעוניינים להרחיב את השכלתם בענף ויועבר ע"י טובי המומחים בענף הצאן.

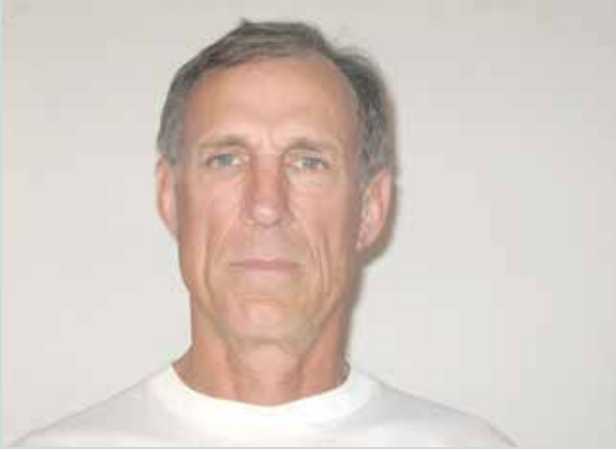
תאריך פתיחה: 1 בינואר 2020.
משך הקורס: שני סמסטרים, אחת לשבוע בימי ד' אהה"צ, החל מהשעה 14:00.

הקורס יתקיים בקמפוס הפקולטה ברחובות

לפרטים נוספים נא לפנות לסיגל גולדנר - טל': 08-9489709, פקס': 08-9470171
דוא"ל: sigalg@savion.huji.ac.il אתר אינטרנט: hutz.agri.huji.ac.il

תכנון ההזנה עם סטיבן רוזן

אתה מתכנן הזנה גם במושבים ובקיבוצים, מה המיוחד בתכנון ברמת צבי?

"במרכז מזון מוכר, המנה מוכנה במלואה והיכולת של הרפתן להוסיף לה נמוכה מאוד. זה נוח לרובם ומקבלים מנה באבוס, בהנחה שהיא הוכנה על ידי טובי המומחים שמבינים בהזנה.

ברמת צבי יכולת התמרון הרבה יותר גדולה (יש בזה גם סיכונים..). ובעיקר הרבה יותר עבודה עצמית יומיומית וקשה. זה כמובן, משאיר יותר תמורה ברפת הבודדת ולא במרכז המזון החיצוני..

אני עוקב בעניין ובחום אחר מערכת היחסים הטובה בין הרפתנים שגם פועלים לחמם אותה בפעילויות מגבשות, שמצניעות את חילוקי הדעות ומעצימות את השיתוף. וזה לא דבר ברור מאליה בין חקלאים...

הרפתנים ממוצעים למדיי בהשוואה לחבריהם במושבים אחרים, אבל שיטת העבודה שלהם היא ייחודית ונותנת יתרון גדול לכל אחד והראיה היא שב-20 השנים האחרונות אף רפתן לא פרש, למעט אחד השנה, והם גדלים כל הזמן בעיקר על ידי קנייה במכרזות. יעידו על כך גם בני דור ההמשך הרבים שנשארו במשקים ואת זה עושים רק במשקים רווחיים ומוצלחים...

אכן מודל ראוי ללמידה ואף לחיקוי מותאם."

סטיבן מלווה את רפתני רמת צבי מזה כ-25 שנה, הרבה שנים במשותף עם ד"ר עופר קרול ז"ל ויש לו הרבה מחמאות להרעיף על התנהלותם של הרפתנים במושב.

"ברמת צבי יש מודל הזנה ייחודי - לא מרכז מזון קלאסי, שמכין את כל המנה ומחלק אותה לחברים, אלא מערכות הזנה משותפות. יתרה מכך, מכון התערובת משותף לרפתנים וללולנים, ובור תחמיץ גדול שכולם מביאים את הירק שגדל בשדותיהם ומושכים ממנו בהדרגה לפי צרכיהם, עם משיכה או העברה לאחרים.

זה מחייב רמת שותפות גבוהה וגם הכלה מרשימה של חילוקי דעות ואף אינטרסים שונים. החקלאים ברמת צבי עושים את זה בהצלחה רבה ובמשך שנים ארוכות וזה ייאמר לזכותם, מכל הלב.

כמובן, שזה משרת גם את האינטרס הכלכלי של כל אחד והם יוצאים מזה רווחיים עוד יותר אבל, זה בכל זאת ראוי לציון לשבח."

מה אתה עושה בתכנון ההזנה?

"אני עובד בעיקר עם אמנון מנהל המכון שעושה עבודה מעולה. יחד איתו מתכננים את החליפה הכוללת של המזון המרוכז לחולבות וגם ליבשות ולעגלות. מקבלים את תוצאות הבדיקה של בורות התחמיץ והמזונות האחרים ומכינים מנה משותפת לכל אחד. אומנם השחת אישית אך היא מאותם שדות, באותו מזג אוויר ויש קרבה (אם כי לא זהות) בין איכויות השחת.

אמנון ממנף את הקנייה הגדולה של רפת והלול במשותף, שהולכת ועולה בכל שנה ועושה עבודה טובה בקניית החומרים ובמחירים, לטובת המגדלים והתוצאות מפרגנות לו מאוד.. מכון התערובת יעיל מאוד, מעסיק מעט עובדים יחסית ומצליח להוזיל את העלויות הכוללות של המזון המרוכז.

בנוסף למרכיבים הגדולים במנה, יש למושב גם תוספות קטנות אבל חשובות כמו מי גבינה (3-5 ליטר לפרה), שמוסיפים רטיבות וטעם למנה, בנוסף לגפת תירס ולמולאסה."

POLARIS®

מוטו ספורט | מקבוצת דוד לובינסקי

The Best Adventure You Can Get

*2717

blanco

מסלול האיסוף וחלוקת האוכל ברפתות

יוסי מלול - הרפת והחלב

מודל חלוקת האוכל של התארגנות רפתני רמת צבי הוא ייחודי ושונה במקצת, מהמקובל במושבים אחרים, שגם בהם יש ממ"ז שיתופי.

הצטרפתי לסבב איסוף האוכל והחלוקה ויצאתי עם עוזי דובלין לראות את המודל הכללי ויישומו בפועל

שעת בוקר מוקדמת, עוזי מקדים לחליבה עם יוני חתנו הצעיר, בשעה 6 בבוקר הגיע העובד הזר והחליף את עוזי לסיבוב האוכל. חולבים 3 חליבות ביום, מעבירים חלב לקיץ ואפילו חורגים.

ברפת יש שתי עגלות מערבולות - הקטנה והישנה, בנפח של 14 מ"ק, מיועדת לעגלות ויוצאת לאיסוף פעם ביומיים.

השנייה, עגלה של 22 מ"ק, חדשה יחסית, שיוצאת בכל בוקר לסבב מלא לכ-150 נחלבות ויבשות.

בחזית העגלה יש שעון שמציג את המשקל על העגלה, בכל שלב.

לכל רפתן יש גיליון אקסל של מרכיבי המזון לעדר שלו עם גודל עדר שונה - כך הוא יכול

לעדכן בכל יום (אם צריך) את מכון התערובת במספר הפרות ובכמויות היומיות המתבקשות של תערובת וגם של התחמיץ... בסוף יום העבודה, שמים בעגלה את החציר לסוגיו (אספסת ודגן ועוד..) ליום שלמחרת...

התחנות שבדרך

ב-06.00-05.30 יוצאים לכיוון מכון התערובת והמראה של עגלות נעות למרכז, מרשים מאוד. על העגלה כבר יש חציר שהועמס יום קודם...

עוזי נכנס עם העגלה מתחת לשרוול ההעמסה, עובדי המכון מזהים אותו ואת הכמויות המבוקשות. בדרך כלל, כמה מאות ק"ג תערובת וכאשר מסיימים נשמע צפצוף. הרפתן מפנה את המסלול ויודע כמה בדיוק הוא קיבל, לקראת החיוב בסוף החודש.

נוסעים כמה מאות מטרים, לבורות התחמיץ המשותפים ונשקלים במשקל הגשר בכניסה, משם אל הצד האחורי (הצפוני) של הבורות - המפעיל יודע מה וכמה, להעמיס לכל אחד.

כך מעמיסים לעגלה את תחמיץ התיירס, גפת התיירס, שמגיע כל השנה ממענית ומשלימים בתחמיץ החיטה, כשכל הזמן המשקל מתעדכן למעלה והרפתן עוקב אחרי

ההעמסה.

עם העגלה יוצאים למיכלי מי הגבינה (שכולם השקיעו בהקמתם) שמתקבלים מתנובה (ללא תשלום) ומרטיבים את המנה עם כמה מאות ליטרים של נוזלים מזינים..

כך המנה מוכנה לערבול ולחלוקה וחוזרים הביתה לרפת. עוזי נוהג לערב רק במצב מנוחה בבית ובזמן הערבול, הוא מטאטא את האבוס לקצה והעודפים מועברים לעגלות וליבשות.

בשעה 07.00 בדיוק, חליבת הבוקר הסתיימה, הבקר נותן פקודה והמאווררים באבוס מתחילים לעבוד, בקיץ עם מים, הפרות ניגשות לאבוס לקראת חלוקה.

הבליל נראה ומריח מעולה, מחלקים בשני האבוסים של הסככה, נותנים כ-6 ק"ג גם ליבשות ומשלימים עם חציר דגן - הפרות נראות ונשמעות מרוצות מאוד.

כל הדיווחים מכל האתרים מגיעים לאמנון אולרייך במכון התערובת ובסוף היום והחודש יוצא, גיליון אקסל לכל רפתן, עם כל הכמויות שצרך, מכל סוגי המזונות והחיוב בהתאם.

זה עובד ברוח חברית טובה, הרבה שנים, למען כולם.

את המנה מכין סטיבן רוזן מדריך שה"מ והיא מחולקת לכמויות מפורטות של גודל הנחלבות והיבשות..

מרכז המזון הייחודי והשיתופי

2. נסיעה למשקל שליד בורות התחמיץ

1. תחנה ראשונה - תערובת עם תוספים במכון התערובת המרכזי

4. עוברים להעמסת תחמיץ תירס וחיטה מהבורות המשותפים

3. מעמיסים גפת תירס מחברת גלעם

6. מוסיפים מי גבינה שמגיעים מתנובה תל יוסף

5. נוסעים למשקל אחרי כל ההעמסות

8. מחלקים לפרות מיד לאחר החליבה והן נראות מרוצות ומאושרות..

7. חוזרים לרפת, מנקים את האבוס והאוכל מתערבל בעגלה

משק מעורב ומצליח איציק אברמוביץ

יוסי מלול - הרפת והחלב

למדתי הרבה בביקור במשק אברמוביץ ברמת צבי ואפילו כמה חידושים מקצועיים ששווים בחינה, העמקה ומחקר...
כיף של ביקור...

הבית המטופח במיוחד בכניסה למושב

מראה חזית הבית יפהפה - מטופח, ירוק וצבעוני, דשא קצור למשעי, יד מלטפת עוברת על הסביבה בכל רגע. כבר אחרי ארוחת הבוקר, אמצע יולי, חם מאוד, שמש יוקדת. בחצר, הטרקטור עולה על המוביל לתיקון קלאץ' במוסך ואנחנו יוצאים לסיבוב היכרות עם הרפת.

שקט בסביבה, רגיעה גדולה, הפרות סיימו גם הן את ארוחת הבוקר ופונות לרביצת מנוחה ולמשחק. המאווררים הקטנים מעל האבוס לא עובדים וכך מושבתות גם הממטרות, שהיו אמורות לצנן את הפרות. בסככה פרוסים מאווררי תקרה והם עושים את העבודה.

איציק אברמוביץ ובתו הצעירה **מלי**, מבלים את רוב זמנם ברפת ובעבודות השדה וביחד עם תאילנדי וחאלד מהכפר טייבה השכן, מצליחים להשיא את התועלת מהחוה המשפחתית שנמצאת בכניסה למושב.

ההתחלה - ההורים הגיעו למושב ב-1949, כשבע שנים אחרי ההקמה, במסגרת פרויקט של חיילים משוחררים ממלחמת העצמאות. בקבוצה היו גם **ארבל**, **דובלין**, **גולדברג**, **פישר** ועוד. ההורים שלי התחתנו באותו אירוע משמח, יחד עם הזוג ארבל השכן..

התחילו עם פרה אחת, כבשים ועופות. את הכבשים סגרו מהר מאוד ולול הפיטום היה גדול, אולי הכי גדול, שמנה כ-1,000 עופות על סוללות והרבה עבודה.

כך התפתח המשק ואני כילד, עובד בו עם ההורים. בהמשך, הלול נסגר, נבנתה יונקיייה חדשה.

חזרתי מהצבא ב-82, בתום הארכת שירות עקב **מלחמת שלום הגליל** הארוכה. עם אבא פירקנו הכול ובנינו מחדש - כולל מכון חליבה בעבודה עצמית, שמחזיק יפה עד היום. במקום הלול בנינו סככה לעגלות ובית מלאכה.

האישה **נירה**, בת קיבוץ מסילות שמתחזקת בהצלחה ובמסירות את כל המשפחה והסביבה של הבית..

כיצד המשק עבר אליך כדור המשך?

בשנות ה-70 היו הרבה נחלות פנויות במושב שניתן היה לקנות במחיר נוח ואבא סייע לאחותי בהקמת משק. אני לא רציתי לקבל את הבעלות על המשק בזמן שההורים חיים וביקשתי שזה יקרה בצוואה שלהם, כאשר יגיע הזמן. וכך,

רק לפני כשנה המשק עבר אליי ואחותי קיבלה פיצוי מתאים והכול, בכתובת ההורים בצוואה.

כמו לרבים במושב, גם לך יש משק מעורב עם מספר ענפים - מה מגוון העיסוקים של משק אברמוביץ?

1. **רפת חלב** עם מכסה שהיא כיום כ-1.14 מ' ליטר ולאחרונה נסגר הליך נידוד, שגם בו ביקשתי לקנות תוספת... 105 חולבות עם כ-90 בחליבה ונמצאים בתהליך גידול מתמיד.

2. **מפטמה גדולה עם כ-350 עגלים**-קונה רק שחור-לבן **מאבישי זייד** מ-שייך אברק ליד בית שערים. הוא קונה מהמשקים ומעביר לאחרים. בתחילה בניתי מפטמה לעבודה עם **אדום אדום** של תנובה - התחילו בצורה יפה ונתנו תמריץ לתוצאות טובות של הגידול. בהמשך, שינו את השיטה, לתשלום של שקל ליום, לראש, לפניסיון. זה היה לא כלכלי ולכן הפסקנו ועברנו לגידול עצמאי. בענף הפיטום יש עליות ומורדות, אך בסך הכול חיובי ורווחי ומוכרים לכמה סוחרים מאזור ג'נין.

3. **עבודות שדה** - אנחנו מעבדים את רוב השטחים של המושב. חלקן בשכירות וחלקם קבלן עבודות. מזריעה ועד כיבוש ואיסוף, חציר וקש - סך הכול כ-3,000 דונם

ביקור של שר החקלאות עם הסבא ז"ל - 2002

איך אתה מוצא זמן ללוות מקצועית את הרפת, על כל המורכבות שלה בתחומים שונים?

אני עובד ברפת במשך כל היום, עושה ביקורת חלב בספר העדר ועוסק הרבה בטיפוח, מאז השחרור שלי מהצבא, כי זה משביח את העדר ומשפר את התוצאות - יש לי נציגים במערכת הטיפוח של שיאון...

לא קונה בקר מבחוץ וגדל באופן טבעי.

מעביר חלב לקיץ כמדיניות קבועה - מפסיק לחלוטין להזריע עגלות בין ינואר למאי וכך עברנו בהדרגה להמלטות קיץ וליותר חלב בעונה הרצויה, על פי ביקושי השוק.

אני חולב בערב, כי רוצה לראות כל פרה וכל מה שעובר עליה, משתף את שני ילדיי בכל העשייה ברפת - **נווה ומלי** (על שם אחותי שנהרגה בתאונת דרכים ממש ליד הבית).

איציק ומלי בכנס רפתנים בבית העם במושב

איציק אברמוביץ ובתו הצעירה מלי, מבלים את רוב זמנם ברפת ובעבודות השדה וביחד עם תאילנדי וחאלד מהכפר טייבה השכן, מצליחים להשיא את התועלת מהחוזה המשפחתית שנמצאת בכניסה למושב

בהרבה מאוד חלקות. קניתי כלים רבים למגוון העבודות וכל צוות העובדים שלי, יודע להשתלב גם בעבודות השדה.

4. **סולרי על הגג**- אומנם מערכת אחת של 50 ק"ו אך היא מכניסה יפה, עם מערכת שטיפה עצמאית ו-20 שנה של הכנסה קבועה ומובטחת.

5. ביחד עם מכון התערובת ובורות התחמיץ המשותפים, מגיעים לרווחיות ראויה ומכובדת.

אני רואה שאתה עובד בשיטות ייחודיות לייצור חלב - תרחיב קצת על השינויים המרכזיים של ממשק הפרות ברפת החלב

1. **חולבים 2 חליבות ביום, מאז ומתמיד** - זה מקרין רוגע גדול על הפרות והעשייה ברפת, אחרי הטרנס של עבודות הבוקר. מפנה זמן לכולנו להקדיש גם לעבודות האחרות במשק - הפרות מביעות שביעות רצון גדולה. התוצאות דומות לאלו במושב ב-3 חליבות ועם הרבה פחות עבודה.

2. **אין צינון פרות**- ביטלתי את כל מערכות הצינון בחצר ההמתנה ובאבוסים והופתעתי מהתוצאות הטובות. כך אני חוסך בעלויות מים, חשמל, עבודה, תשטיפים, שינוע -מאווררי התקרה עושים עבודה טובה, הפרות נמצאות ברגיעה במשך כל היממה ובשגרה של שתי חליבות, הן מתפנות באופן מלא לייצור חלב ולכיף... התוצאות בימים אלה, של אמצע יולי, הן 34 ליטר לפרה נחלבת ליום, דומה מאוד למה שיש אצל השכנים שלי עם צינון ו-3 חליבות.

3. **גג גבוה עם פתח אחד**-הסככה מערב-מזרח, רוח נעימה ברוב היום, האוויר מתנקז לפתח אחד למעלה והאוויר בסככה נעים ומבוקר..

מכון החליבה שנבנה בשנות ה-80 בעבודה עצמית

אנחנו מעבדים את רוב השטחים של המושב. חלקן בשכירות וחלקם כקבלן עבודות. מזריעה ועד כיבוש ואיסוף, חציר וקש - סך הכול כ-3,000 דונם בהרבה מאוד חלקות. קניתי כלים רבים למגוון העבודות וכל צוות העובדים שלי, יודע להשתלב גם בעבודות השדה

מה אתה עושה עם הזבל?

רוב הזבל הולך לפיזור בשדות ואם יש עודפים, אנחנו מעמיסים על עגלה ומובילים למתקן הקומפוסט הסמוך בעין חרוד.

שפכים - אני לא אוהב מים ברפת ואני חוסך בהם בכל מקום. לא שוטף את כל המכון אלא גורף עם המגרפה ואח"כ עם מים, אין צינור וכך אין תשטיפים, את החצר מפנים עם מגרפה ידנית ומפנה אחת לשבוע למאצרה. כמות השפכים זניחה.

סולרי על הגג

כמו רבים במושב שמתי מערכת אחת של 50 ק"ו במחירים הטובים שהיו אז וכיום, נמצאים בהליך של עוד 125 ק"ו נוספים במחיר של 45 אג' לק"ו. מחירי המערכת ירדו מאוד

חולבים 2 חליבות ביום, מאז ומתמיד - זה מקרין רוגע גדול על הפרות והעשייה ברפת, אחרי הטרנס של עבודות הבוקה מפנה זמן לכולנו להקדיש גם לעבודות האחרות במשק - הפרות מביעות שביעות רצון גדולה

בערב עובר במחשב על כל מה שאירע במהלך היום ומסמן את הפרות שזקוקות לטיפול רפואי או אחר. אני מנהל את החשבונות והכספים של המשק ויודע על כל מה שקורה ברפת וכך צריך להיות..

נווה הבן הגדול, בן 26, חזר לרפת אחרי הצבא ובתום שנה וחצי יצא למרכז הארץ וגם לטיול בעולם, מתכנן להיות הבן הממשיך ולחזור לרפת בקרוב.

סדר היום

קם בסביבות 4 לפנות בוקר, תלוי בעונות השנה, יוצא לרפת ולעבודות השטח בתחומים השונים, מצליח להגיע הביתה למנוחת צהריים וב-16.00 יוצא חזרה למשק עד 19.00. בעונות הקציר עולה על המכבש עד 12 בלילה ולעיתים, אף יותר מאוחר. כל החיים ברפת, לא יוצא לחופש ארוך ואני נהנה מאוד מהעבודה. העובדה שהקטנו את הלחץ על הפרות בחליבות ובצינור, מרגיעה את כולם וגם אותי. **בסך הכול, מתפרנסים יפה מהרפת ואין לנו טענות..**

Blue Vet®
בלוֹט

לחיסוי ומניעת דלקות עטין

- חוסך בעלויות ובמקום אחסון
- פועל בצורה מתמשכת על כל סוגי המיקרואורגניזמים (כולל פטריות, חיידקים, נבגים ונגיפים)
- בעל סמן צבע כחול (לסימון המקום המטופל לבטיחות)
- מותג בשימוש בינלאומי
- ידידותי לסביבה ולחולב
- לא מגרה ולא מייבש את העור (pH 5.5)
- מתאים לחיסוי לפני ולאחר החליבה
- אינו מכיל יוד
- לא שארירתי

Concept

ביתר
רפואות
910.00

www.concept-Rx.co.il טל. 09-7667890, הורציו: 054-4972362

קונצפט לרוקחות בע"מ

מאצרה גדולה בקצה הסככה המדהימה והזבל מדשן את השדות

לעשות הכול לבד בלי הוצאה מיותרת לחיצוניים. הרפתות שנסגרות הן אלה שקונות ממרכזי מזון חיצוניים, שהמנה עולה בעוד 25% והחלב שמתפנה עובר לרפתות האחרות, שגדלות ומתייעלות - בשנת 2000 הייתי עם מכסה של 350 אלף ליטר וכיום כ-1.2 מיליון. לא רציתי להיכנס לשותפות אלא בהתפתחות עצמאית ושקטה. בהסכם יש מצב שאני אגדל, ארוויח פחות לליטר אך אצליח להתפרנס - כך אני מקווה. איחולים הצלחה חמים למשפחת אברמוביץ על חווה חקלאית שמנוהלת למופת!

ואם בהתחלה, המחיר היה 16 ש"ח לק"ו מותקן כיום זה צנח לכ-4 ש"ח.

מה המיוחד בהתארגנות הרפת של רמת צבי?

החקלאים יודעים לעבוד ביחד - מכון תערובת ובורות תחמיץ, עם עלויות נמוכות יחסית שמסייעות להתמודד עם הגזירות שפוקדות את הרפת. כנראה שנחדש את מערך הייצור במכון, עם השקעה משותפת של כמה מיליונים. ב-87 היינו עם 1,500 טון תערובת במכון וכיום כ-40 אלף טון לרפת ללול ולדיר. עם זאת, לא פשוט לצאת מחוץ למושב, למערך חדש לגמרי.

יש ברפתות רמת צבי יעילות מירבית בהפעלת כוח אדם ולכן החיסכון בעבודה והיעילות בהזנה, תורמים לרווחיות הטובה של החקלאים במושב.

יש יתרון בעובדה שהרפת נמצאת ליד הבית, חוסכים הרבה שעות בשינוע לעבודה, אוכלים את כל הארוחות ביחד עם המשפחה, קופצים הלך וחזור והכול בנוחות יחסית.

מה מצפה לרפת אחרי ההסכם הענפי?

שר האוצר הורס הכול וכיום זה מתפוצץ לנו בפנים בחזיתות רבות. הרפתות בקיבוצים, צריכות לדאוג יותר מהמושבים שלמדו להתייעל ולמקסם את התועלת מכמות עבודה קטנה יותר. עם 4 עובדים אנחנו מצליחים לטפל ב-550 ראשי בקר, 3,000 דונם גד"ש, ניהול חשבונות, גזברות, אחזקה שוטפת ברפת, תיקוני מסגרות וחשמל. רוב המושבניקים, יודעים

באישור
המשרד הבריאות

כל פתרונות החיטוי במשק

www.concept-Rx.co.il

טל. 09-7667890, הורציו: 054-4972362

קונצפט לרוקחות בע"מ

הכוח הנשי בשטח

מלי אברמוביץ

ברפת רמת צבי יש הרבה צעירים של דור המשך שאוהבים את הרפת ורוצים להמשיך לעבוד בה. האישה היחידה בדור הצעיר היא מלי, הבת הצעירה (23) של איציק. מלי אוהבת ונושמת רפת ופרות וקיימנו שיחה על דרכה ובכלל

מלי עם שמחה טבעית בשהייה ברפת

סגרתי שבת... בסופי שבוע חוזרים לרפת ותורמים את חלקנו בעבודות החליבה והמשק. לאחר כשנה וחצי כחלק ממסגרת הגרעין, התנדבתי בקיבוץ מנרה שבגליל העליון, למשך כ-10 חודשים. אחרי הצבא, עבודה מועדפת ברפת ונשארתי גם אחרי, כי אני נהנית מאוד לעבוד עם אבא ועם בעלי חיים, מקבלת משכורת מהרפת, חוסכת כסף ואין לי לחץ. יש מספיק זמן לחשוב מה אני עושה עם עצמי ולהתלבט על המשך דרכי בטיול, בלימודים, במשפחה ועוד. מפה אתחיל את החיים...

סדר היום

קמה ב-04.40 לחליבה עם התאילנדי שמשכים כבר ב-03.00. חאלד מגיע ומבצע את עבודת הקילטור ואח"כ מחליף אותי בחליבה. אני יוצאת עם העגלה המערבלת להביא אוכל לחולבות וגם לעגלות, מנקה אבוסים בזמן הערבול ואחר כך מחלקת לכל העדר. בתום החלוקה מעמיסה עם השופל, חציר על העגלה למנה של מחר... בימי שישי מביאים פעמיים גם לשבת. ארוחת בוקר משפחתית וחזרה לחצר - בודקת דרישות ונושאי בריאות, מזרע וביקור רופא שבועי. בעונות עוזרים להכין את הכלים לעבודת השדה. יש עונת זריעה שנמשכת כשבועיים. באמצע קצת ריסוסים, ואילו האיסוף נמשך ממאי ועד יולי - קציר, גיבוב, כבישה, הובלה. השנה היה יבול טוב והרבה עבודה...

קבלו את הסיפור המקסים של מלי

חיה ונושמת רפת מאז שאני ילדה, אם רציתי לראות את אבא שלי הייתי יוצאת אליו החוצה לרפת. מאז שהייתי ילדה אהבתי לנסוע אתו על הכלים שעבדו בשדה, לשבת בקומביין ובמקצרה וגם בחלוקת האוכל ברפת. כילדים, זה היה לתרום שותפות בחליבה-שתיים בשבוע ומכיתה ה', כשגבהתי מספיק, השתבצתי כחולבת קבועה. למדתי בתיכון עין חרוד במגמת ביולוגיה והיסטוריה, שנת שירות בארגון "השומר החדש" בחוות בודדים בעין כמונים בגליל, עם משפ' אברוצקי ועדר עיזים גדול. הרקע ברפת סייע לי להשתלב כעובדת קבועה בדיר בחליבה ובעבודות בשוטפות ולפעמים יצאתי למרעה עם העיזים, כדי לשמור על הקרקע. בערב שיעורים על יהדות, ציונות, ערבית, מזרח תיכון, קרב מגע. יוצאים לשמירה על החווה בעין כמונים וגם בעדר הבקר במושב חזון. היה מדהים והתפתחתי מאוד, עברתי תהליך בריא ומעצים עם עצמי ועם הבנות שאיתי, חוויות לכל החיים. - הייתי עושה את זה שוב.

בצבא - התגייסתי במסגרת גרעין הנח"ל של השומר החדש הייתי רל"שית של מח"ט הנח"ל - שירות מדהים שבו נהניתי מכל רגע, לנהל למח"ט את הלוח, להסתובב בכל הארץ, לראות המון אנשים ומקומות, לצאת לשטח לתרגילים. תנאים מצוינים בלי תורנויות ופעמיים גם

כבר בגיל צעיר עלתה על טרקטור

כיום מלי מפעילה את כל הכלים ברפת ובשדה

השתלבתי בצוות בכיף..

תקראו סיפור שהיה ממש לאחרונה

לפני כ-3 שבועות, אבא היה על המכבש בשדה, חאלד ואני התארגנו להביא חבילות, אבא התקשר שרועה צאן מהכפר הסמוך, עלה על השטח וכבשים אוכלות את החומר. אבא ביקש שאגיע לגרש את הפולש מהשטח והוא יגיע בהמשך עם המכבש. התקשרנו לשוטר הקהילתי שלא יכל להגיע, ושלח אותנו לגרש אותו לבד. הגעתי לשדה וצרחתי עליו להוציא את הכבשים מהשטח. הפולש התווכח איתי ואני גירשתי את הכבשים עם הריינג'ר, בשיטות שלמדתי בשנת השירות... זו חלקה שלנו וכך העפתי את הכבשים אל מחוץ לה.

ראיתי שהפולש ואבא מדברים מקרוב ובתנועות לא נעימות, צרחתי עליו באופן מילולי ועוד פעם גירשתי את הכבשים וגם את הפולש.. אח"כ הגיעה ניידת משטרה, כי הרועה הגיש תלונת שווא, שדרסתי לו את הכבשים ושאבא הצמיד אקדח לראשו - לקחו אותנו לחקירה בעפולה. הסיוור ראה שאין שום סימנים של דריסה והתלונה הייתה תלונת שווא. אבא קיבל הודעה מהתחנה שהתיק נסגר מחוסר אשמה.

מה הלאה?

דור ההמשך ברפת יהיה **נווה** האח הגדול ואני רוצה לעבוד בביטחון, תחום שמעניין אותי ומאמינה שאלמד

מכירה כל פרה ברפת וגם הן מכירות אותה

משהו קרוב. אני אוהבת את הרפת, אבל יהיה לי קשה לנהל אותה באחריות מלאה - כי צריך לקבל החלטות לא קלות - תמותה, הוצאה, הרמת פרות רובצות. אוהבת את הפרות ומכירה כל אחת באופן אישי ויש לי הרגשה שגם הן מכירות. שואפת ללמוד את האופי של כל אחת ובמעקב שלי אחריהן - יש מי שרוצה להיכנס ראשונה לחליבה, מי שרצה חזרה לאבוס, יש שמתקרבת וזו שמתרחקת. אוהבת אותן כמו חיות מחמד ומכבדת את כולן.

מובילה את הפרות לחליבה ומשתדלת כמה שפחות, לגעת או לצעוק, אלא להוביל בנועם. אני הבחורה הצעירה היחידה במושב שעובדת כיום ברפת, נוהגת על הטרקטורים ומובילה אוכל וזה מעורר סקרנות אצל הגברים ותושבי המושב. כאישה אני מבינה את הפרות טוב יותר וגם הן מבינות אותי, כנקבה אל נקבה, ויש לנו חיבור טוב. יחסית לבנות אחרות, אני עושה דברים פיזיים כי לימדו אותנו מגיל קטנטן לעלות על טרקטור, לחלוב ולהוביל פרות. אחר הצהריים אני פנויה לחברים, לשמור על כושר וחוגים שאני אוהבת ללכת.

גם בעתיד, אני תמיד אהיה בסביבה - ברמת צבי וגם קרוב לרפת.

POLARIS®

מוטו ספורט | מקבוצת דוד לובינסקי

*2717

The Best Adventure You Can Get

blanco

שותפות ההזנה ברמת צבי

עוזי דובלין - רפתן ותיק...

בנינו מערבות משותפות בסיסיות לאחסון מזון, עובדים יותר בנושאי הזנה, מושקעים בציוד וביכולת אחסון לשחתות ברפת ומשום כך, השכר בעבור כל אלה נותר בידנו ולא בידי מרכז המזון

צוות התחמיץ בשיא העונה

בשנים 1977-1978, ניבנו מרכזי מזון רבים במושבים. גם ברמת צבי, עלתה השאלה מה צורת ההזנה הנכונה לרפתות שלנו.

ערכנו סיורים במרכזי מזון גדולים, אך גם בכאלו שבחרו להקים משהו צנוע, ללא השקעות גדולות.

הכיוון לא היה לגמרי ברור ומשכך, הוחלט לבנות בשלב הראשון, בור תחמיץ משותף ולהמשיך להתבסס על מכון התערובת שלנו.

בשנים הראשונות חילקנו תחמיץ, תערובת ושחת, ללא ערבול ובתחילת שנות ה-80 רכשו החברים עגלות מערבולת ומאז אנחנו מאביסים בבלייל.

ההתחלה הייתה מלווה בחשש ולכן העגלות היו לרוב משומשות, כדי להפחית עלויות וסיכון, אך בהמשך נרכשו עגלות חדשות.

מהר מאוד, גם בור התחמיץ הראשון לא הספיק, כדי להכיל את הכמות הדרושה והשקענו בבורות נוספים.

חברה עצמאית שיתופית

הפסקת הפעילות דרך אגודת המושב, לקראת סוף שנות ה-80 (של המאה הקודמת), חייבה אותנו למצוא פתרון למכון התערובת וכך הקמנו את חברת "רמה" אשר שוכרת את המכון מהמושב, מתפעלת אותו ומשמשת אותו, לצורך הארגון הפיננסי גם של רכישת הירק לתחמיץ ולהכנתו.

בשבועות האביב האחרון, עסקנו בהכנה של כ-10,000 טון תחמיץ המיועדים להאבסתן של כ-1,800 חולבות. בכל הרפתות במושב כ-2,200 חולבות.

בליל החולבות שלנו מורכב כיום משחת דגן, שחת קטניות, תערובת, תחמיץ חיטה, גפת תירס ומי גבינה.

מדוע בחרנו בדרך זו - התשובה אינה אחת ויחידה

התשובה שלי היא, כי התפתחנו לתוך העניין, מאחר ובחרנו שלא להקים מרכז מזון וכן משום שעמד לרשותנו מכון תערובת, ברמה טובה מאוד.

לכל רפתן יש עגלה אישית

למזון, להכנתו ולהובלתו וכך אנו מותירים בידנו, גם את התמורה בעבור זה.

ממבחן התוצאה אנו למדים כי הרפת ברמת צבי, התקדמה מאוד בשנים האחרונות. סככות חדשות ניבנו, טרקטורים וציוד נרכשו והחשוב ביותר הוא, כי במרבית המשקים קיים דור צעיר ממשיך.

כמו כל רפתני ישראל אנו מודאגים מאוד מיחס הממשלה אלינו ומהדחף הפופוליסטי להצטייר, כמי שמטפל ביוקר המחייה והפתרון המיידי שנשלף בדמות הגדלת הייבוא באופן פרוע.

אני אופטימי, כי נצליח בכוחות משותפים לסכל מגמה זו ובטוח, כי לרפת הישראלית ולרפתות ברמת צבי, צפויות עוד שנים רבות של שגשוג והצלחה.

היתרון בשיטה זו - הרי כל אחד מאיתנו מושקע בטרקטור, בעגלה מערבלת ובמתבנים, ומשאבים אלו עשויים לכאורה, להיות מנוצלים טוב יותר במסגרת מרמ"ז.

בעבר, כל רפתן גידל ירק ושחתות וסיפק למשקו את מרבית המזון הגס, פעילות זו היוותה חלק מעבודת הרפת ומשכרו של הרפתן.

עם השנים, הפסקנו את גידול הירק בשל חוסר במים ועלותם הגבוהה, רוב הרפתנים עברו אז לצריכת מזון מהמרמ"ז והעבירו בכך, נתח נכבד מעבודתם ומשכרם לגורם זה, המעסיק עובדים, מובילים ומכשור רב.

אנחנו עובדים יותר, מושקעים בציוד וביכולת אחסון לשחתות ומשום כך, השכר בעבור כל אלה נותר בידנו.

אין כאן "הוקוס פוקוס", חלק מיום העבודה שלנו מוקדש

טל טק מערכות טיהור בע"מ מומחי שפכים בשירות הרפתות

חברת טל-טק מציעה לבדוק עבורכם את הפתרון האופטימלי עבור תנאי המיוחדים של הרפת, ולנצל השקעות שנעשו בעבר.

במסגרת היעוץ אנו עורכים לבקשת הלקוח ניתוח כל החלופות האפשריות לטובת בחירת הטכנולוגיה המתאימה ביותר עם יעילות כלכלית מוכחת.

במידה ורכשתם כבר מערכת- ניתן לבצע אופטימיזציה לביצועים.

- ✓ בדיקת היתכנות לניתוק מהמט"ש.
- ✓ בדיקת היתכנות לאידוי.
- ✓ בדיקת היתכנות לדישון.
- ✓ פתרון יציב בתנאים משתנים.
- ✓ תכנון מכון לפשטות התחזוקה והתפעול
- ✓ התחייבות לתוצאות ואיכויות קולחים
- ✓ ניצול מיטבי של נכסים קיימים
- ✓ פתרון טכנו-כלכלי מיטבי
- ✓ ליווי מלא מול הרשויות

צרו קשר

טל רוקן | מנכ"ל

tal@taltech.tech | 052-2364006

ה Versa יה המנצחת להכנת תחמיץ

שנה טובה
ומבורכת

“סילופרס”

המערך היעיל והכדאי לייצור תחמיץ
בשרוולי פוליאתילן!

אפשרות לאספקה יומיומית של תחמיץ מוכן
(בתפזורת או ארוז)

ענבר טכנולוגיות ירוקות בע"מ

• דני בן ברק 052-5939696 | inbar.tech@gmail.com
• סיגל בן ברק 052-5949797 | omer-ltd@zahav.net.il
• פקס. 04-6514262

שנה טובה
ומזל... שנה!

דינפרו - שלושה טיפולים מותאמים התועלת הכלכלית בהזנה איכותית

מאות מחקרים שעובדו למטא-אנליזות מוכיחים את התועלת הכלכלית הגבוהה של השימוש בדינפרו כטיפול משלים. שילוב מינרלים עם חומר אורגני כגון חומצה אמינית, מספק זמינות ביולוגית גבוהה של המינרלים. התוצאה: שיפור מדרג התנועתיות של הפרה, ירידה בתאים הסומטיים, שיפור ניצולת המזון והפוריות. כמו כן משמש החומר כטיפול משלים נגד מחלות טלפיים כגון דלקת עור הטלף (DD).

אנו מציעים 3 סוגי טיפולים מותאמים:

צמצום דלקת עור הטלף	טיפול בפוריות	טיפול בניצולת המזון	ירידה בספירת התאים הסומטיים	טיפול תזונתי	צמצום הצליעות	הרכב החומר	מינון גרם למנה ליום	סוג הטיפול
-	-	-	+	+	+	אבץ מוגן כרס	2.5 דינפרו 120	1 הטיפול המשלים
-	-	+	++	+	++	אבץ מוגן כרס	4.5 דינפרו 120	2 הטיפול המוגבר
+	+	-	+	+	+	נחושת, קובלט, אבץ ומנגן מוגני כרס	6.0 Availa 4	3 הטיפול המרובע

